Τό σπίτι τοῦ παιδιοῦ

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

(ἡ Παιδόπολις)

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ «ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»

Διευθύνεται ἀπὸ τριμελῆ Ἐπιτροπὴ Ἐντεταλμένων Κυριῶν ΠΒΕΕ.

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἡρώδου Ἀττικοῦ 9

ΑΘΗΝΑΙ, 16 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1953

ΕΤΟΣ Δ΄. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 80 (8)

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:

Ὀργανισμῶν, Τραπεζῶν, Ἑταιρειῶν, Δήμων Δρ. 100.000

Κοινότητες καὶ Σχολεῖα . . . . » 50.000

Παιδιὰ Παιδοπόλεων καὶ συμμοριόπληκτα: 10.000 δρ. τὸ χρόνο. Ἄπορα παιδιά: Ἕνα χρόνο 15.000. Ἑξάμηνη 10.000. Τὰ εὔπορα. Ἕνα χρόνο: 25.000. Ἑξάμηνη 15.000.

Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 10 ἢ Λίραι 4.

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 2000

Ὑπεύθυνος Συντάξεως: ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ, Ἀντιφίλου 16 — Ἀθῆναι

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Φραγκ. Μαλατέστας, Μενελάου 9, Ἀθῆναι

Ὁ Ἀχιλλεὺς Γεωργίου Μαραγγούλας μὲ ἐρωτᾶ: Ἐὰν ἔγινε πράγματι ὁ Τρωϊκὸς Πόλεμος;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Δὲν ὑπάρχουν ἱστορικὲς ἀποδείξεις ὅτι πράγματι ἔγινεν ὁ Τρωϊκὸς πόλεμος, ὅπως τουλάχιστο τὸν ἀναφέρει ὁ Ὅμηρος. Οἱ ἱστορικοὶ πιστεύουν ὅτι εἰς τὴν Ὁμηρικὴν Ἱστορίαν περὶ Τρωϊκοῦ πολέμου ἀντικατοπτρίζονται οἱ μακροὶ καὶ σκληροὶ ἀγῶνες ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ τῶν Αἰολέων καὶ τῶν Ἀχαιῶν καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη τῶν Δαρδάνων, τῶν μὲν διὰ τὴν κατάκτηση καὶ τῶν ἄλλων γιὰ τὴ διατήρηση τοῦ Ἑλλησπόντου. Οἱ ἀνασκαφὲς τοῦ Σλῆμαν ἀπέδειξαν πὼς πραγματικὰ κατὰ τὴν Μυκηναϊκὴ ἐποχὴ καταστράφηκε στὴ θέση τοῦ Ἰλίου μιὰ ἄλλη πόλη καὶ ὅτι τὴν καταστροφὴ αὐτὴ τὴν ἔκαμαν Πελοποννήσιοι ἐπιδρομεῖς. Τόσον ὁ Ἀχιλλέας ὅσο καὶ ὁ Ὀδυσσέας, ὅπως τουλάχιστο παρουσιάζονται ἀπὸ τὸν Ὅμηρο, εἶναι ἀναμφισβήτητα μυθολογικὰ πρόσωπα. Δὲν ἀποκλείει δηλαδὴ ἡ Ἱστορία τὴν ὕπαρξή τους. Δὲν παραδέχεται ὅμως σὰν ἀληθινοὺς τοὺς «μύθους» γύρω ἀπὸ τὶς προσωπικότητές τους.

Ὁ Μιχαὴλ Γεωργ. Μαραγκούλας μὲ ἐρωτᾶ: Τί εἶναι ἡ Λυδία λίθος καὶ εἰς τί χρησιμεύει;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ἡ Λυδία λίθος εἶναι σκληρὴ πέτρα ποὺ συναντᾶται στὴ Λυδία καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἔχει πάρει καὶ τὸ ὄνομά της. Πρόκειται περὶ σκληροῦ κρυπτοκρυσταλλικοῦ σχιστολίθου. Ἡ Λυδία λίθος ἐχρησιμοποιεῖτο ἀπὸ τὰ πολὺ παλιὰ χρόνια γιὰ νὰ δοκιμάζεται ἀπάνου σ' αὐτὴ ἡ καθαρότης καὶ γνησιότης τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀσημιοῦ. Δηλαδὴ πάνω στὴν Λυδία λίθο τρίβεται ὁ χρυσὸς καὶ ἀπὸ τὰ ἴχνη ποὺ ἀφήνει μπορεῖ κανεὶς νὰ καταλάβη ἂν πρόκειται περὶ χρυσοῦ καὶ πόσων καρατίων εἶναι ὁ χρυσός. Μεταφορικὰ λέμε πὼς κάτι εἶναι ἡ Λυδία λίθος γιὰ ὡρισμένο ἄνθρωπο, ὅταν ἀπὸ αὐτὸ τὸ κάτι μποροῦμε νὰ γνωρίσουμε τὶς διαθέσεις ἢ τὸ χαρακτῆρα τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ. Τὸ χρῆμα, λέμε, εἶναι ἡ Λυδία λίθος τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Νίκου.

Ὁ Πᾶνος Τριφύλλιος μὲ ἐρωτᾶ τί ἦταν ὁ Ἀγαθάγγελος τί σπουδαῖο προφήτεψε καὶ τί πραγματοποιήθηκε ἀπὸ ὅσα εἶπε.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ὁ Ἀγαθάγγελος εἶναι φανταστικὸ πρόσωπο στὸ ὁποῖο ἀποδίδεται ἡ συγγραφὴ προφητικοῦ βιβλίου ποὺ εἶχε μεγάλη διάδοση ἀνάμεσα στοὺς Ἕλληνες τὴν ἐποχὴ τῆς Τουρκοκρατίας. Στὴν ἀρχὴ τοῦ βιβλίου ἀναφέρεται πὼς τὸ βιβλίο αὐτὸ γράφτηκε ἀπὸ τὸν Ἀγαθάγγελο Ἑλληνικὰ στὰ 1279 στὴ Μεσσήνη τῆς Ἰταλίας. Φαίνεται ὅμως πὼς τὸ βιβλίο γράφτηκε πολὺ ἀργότερα στὰ 1751 ἀπὸ κάποιο ἀρχιμανδρίτη Θεόκλητο Πολυειδῆ. Δὲν νομίζω πὼς μπορεῖ κανεὶς νὰ δώση σοβαρότητα στὶς προφητεῖες αὐτές, ποὺ προφητεύει πράγματα ποὺ ἔγιναν πρὶν τὰ 1751 καὶ ἀσφαλῶς κανένα ἀπὸ κεῖνα ποὺ ἔγιναν μετά.

Ὁ Χρῆστος Στολιώτης μὲ ἐρωτᾶ: Διατί ὁ πολικὸς ἀστὴρ δὲν κινεῖται;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ὁ Πολικὸς Ἀστὴρ ἀνήκει στοὺς λεγομένους ἀστέρας τοῦ Βορείου Πόλου. Αὐτοί, ἐπειδὴ βρίσκονται ἀκριβῶς πάνω ἀπὸ τὸν Πόλο δὲν δύουν ποτέ. Γιὰ νὰ τὸ καταλάβης κάμε τὸ ἑξῆς πείραμα: Πάρε ἕνα πορτοκάλι καὶ στριφογύριζέ το ἀπὸ τὸ κοτσάνι του. Θὰ δῆς καὶ θὰ ἀντιληφθῆς τότε πὼς καθὼς τὸ γυρίζεις ὡρισμένο σημεῖο ποὺ μπορεῖς νὰ τὸ σημαδέψης μὲ μιὰ καρφίτσα, πότε παρουσιάζεται πρὸς τὸ στῆθος σου καὶ πότε ἐξαφανίζεται γιὰ νὰ ἐμφανισθῆ πάλι ὅταν τὸ πορτοκάλι διαγράψη μία πλήρη περιστροφή. Ὡστόσο ἀπὸ τὴ μέση τοῦ πορτοκαλιοῦ κι' ἀπάνω ὅλα τὰ σημεῖα βλέπουν διαρκῶς πρὸς τὸ χέρι σου ποὺ στριφογυρίζει τὸ πορτοκάλι. Εἶναι δηλαδὴ τὸ χέρι σου, ποὺ γιὰ τὸ σημεῖο αὐτὸ τοῦ πορτοκαλιοῦ δὲν χάνεται ποτέ, τὸ πολικὸ ἀστέρι τοῦ στερεώματος. Ὁ Πολικὸς δὲν φαίνεται νὰ ἀλλάσση θέση γιατὶ ἁπλούστατα βρίσκεται σὲ σχέση μὲ τὴ γῆ πάνω ἀκριβῶς ἀπὸ τὸ κέντρο τοῦ Πόλου.

Ὁ Χρῆστος Στολιώτης μὲ ἐρωτᾶ: Ὑπάρχει ἡ κιβωτὸς τοῦ Νῶε;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ὄχι. Ἡ κιβωτὸς τοῦ Νῶε δὲν ὑπάρχει.

Σκίτσα ἀναγνωστῶν

Προσωπογραφία τῆς Μ. ΠΟΙΗΤΡΙΑΣ (Σκ. Σ. Παπαϊωάννου)

ΠΕΝΤΖΑΡΟΠΟΥΛΟΣ (Σκ. Παπαναστασίου)

Ὁ Φάνης Καρλῆς μὲ ἐρωτᾶ: Τί καλεῖται Λενινισμός, ρεφορμισμός, ρωμαντισμός, καννιβαλισμός, ρεβιζιονισμὸς καὶ μιλιταρισμός.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Λενινισμὸς εἶναι ἡ κομμουνιστικὴ θεωρία καὶ πρακτικὴ ὅπως διατυπώθηκε καὶ ἐφαρμόστηκε ἀπὸ τὸν πρῶτο Ρῶσσο κομμουνιστὴ δικτάτορα καὶ ἀρχηγὸ τῆς Ρωσσικῆς Ἐπαναστάσεως Λένιν. Ρεφορμισμὸς εἶναι ἡ συνδικαλιστικὴ πολιτικὴ ποὺ ἐπιδιώκει τὴν ἀντικατάσταση τοῦ δόγματος τῶν κομμουνιστῶν ποὺ προσπαθοῦν νὰ ἐπικρατήσουν μὲ ἐπαναστατικὰς μεθόδους διὰ τοῦ εἰρηνικοῦ ἀγῶνος πρὸς ἐπιτυχίαν μεταρρυθμίσεων ἐντὸς τοῦ ἀστικοῦ καθεστῶτος. Ρωμαντισμὸς στὴν λογοτεχνία, στὴν ποίηση καὶ στὴν καλλιτεχνία γενικὰ εἶναι ἡ τεχνοτροπία ποὺ χρησιμοποιεῖ τὴν φαντασία καὶ τὴν αἰσθηματικότητα κατὰ τρόπο ὑπερβολικὸ καὶ μεταχειρίζεται στὴν ἔκφραση μυστικοπαθῆ ἢ καὶ ρεμβώδη τόνο. Καννιβαλισμὸς εἶναι ἡ ἀνθρωποφαγία. Καννιβάλους ὠνόμασαν οἱ Ἱσπανοὶ θαλασσοπόροι τοῦ Καραϊβοὺς ἀνθρωποφάγους τῆς Ἀμερικῆς. Ἔτσι καννίβαλος λέγεται κάθε ἀνθρωποφάγος. Ἀπὸ τὴ λέξη αὐτὴ ποὺ χαρακτηρίζει ἀνθρώπους γεμάτους ὠμότητα καὶ ἀπανθρωπία προῆλθε ἡ λέξη καννιβαλισμὸς ποὺ σημαίνει θηριωδία, ὠμότης, ἀγριότης. Ρεβιζιονισμὸς εἶναι σοσιαλιστικὴ τάσις ποὺ ἐπιδιώκει τὴν ἀναθεώρηση τῆς μαρξιστικῆς θεωρίας καὶ τῆς ἐπαναστατικῆς τακτικῆς. Μιλιταρισμὸς τέλος εἶναι ἡ διὰ τῆς ἐπιβολῆς τῶν ἐνόπλων δυνάμεων μιᾶς χώρας, πολιτικὴ διοίκηση αὐτῆς μὲ γνώμονα τὸ στρατιωτικὸ πνεῦμα.

Ὁ Νίκος Σαλονικιὸς μὲ ἐρωτᾶ: Πότε ἔδρασε ἡ Ἱερὰ Ἐξέταση;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ἡ Ἱερὰ Ἐξέταση ἱδρύθηκε ἀπὸ τὴν Δυτικὴ Ἐκκλησία μὲ τὸν σκοπὸ νὰ ἀνακαλύψη καὶ νὰ τιμωρήση τοὺς αἱρετικούς. Κατὰ τὴν παράδοση, ὁ Ἅγιος Δομίνικος ἦταν ὁ ἱδρυτὴς τῆς Ἱερᾶς Ἐξετάσεως καὶ ὁ πρῶτος ἱεροεξεταστής. Τὸ βέβαιον ἐν τούτοις εἶναι ὅτι ἡ Ἱερὰ Ἐξέταση εἶναι μεταγενέστερη τοῦ Ἁγίου, ποὺ ἔζησε ἀπὸ τὸ 1171 μέχρι τὸ 1221. Τοὺς Ἱεροεξεταστὰς διακρίνει ἡ σκληρότητα, ἡ αὐθαιρεσία καὶ περιφρόνηση πρὸς αὐτὰ ἀκόμα τὰ διδάγματα τοῦ Χριστιανισμοῦ. Στὴ Γαλλία ἡ Ἱερὰ Ἐξέταση καθιερώθηκε στὰ 1223. Στὴν Ἱσπανία στὴν ἀρχὴ συνάντησε μεγάλη ἀντίδραση μὰ καθιερώθηκε ἐπίσημα στὰ 1480. Στὴν Ἰταλία στὰ 1237. Καταργήθηκε ἀπὸ τὸν Ναπολέοντα. Ἐπανιδρύθηκε στὰ 1814 ἀπὸ τὸν Πάπα Πίο τὸν Ζ΄. Καταργήθηκε ὁριστικὰ στὰ 1859. Στὴν Πορτογαλία ἐπιβλήθηκε στὰ 1557 καὶ καταργήθηκε ἀπὸ τὸν Ἰωάννη ΣΤ΄ ποὺ βασίλευσε ἀπὸ τὸ 1818 μέχρι τὸ 1826. Στὴν Ἀγγλία παρὰ τὶς προσπάθειες τῆς Μαρία τῆς Καθολικῆς (Τυδὼρ) δὲν ἐφαρμόστηκε ποτέ.

Πασχαλινὴ ποίηση

Λ. ΠΟΡΦΥΡΑ

ΑΠΟΨΕ

Ἀπόψε, ἡ γῆ σου εἶν' ὄμορφη — Θέ μου — ὅλη πέρα
(ὡς πέρα:
Τὸ λόφο ρίκια κόκκινα τὸν ἔχουνε στολίσει,
σὰ νἆναι μιὰ παραμονὴ γλυκιᾶς γιορτῆς, καὶ ἡ μέρα
σὰν ἀγαθὸ χαμόγελο καὶ ἐκείνη ἀργεῖ νὰ σβύσει.

Δεξιά, ζερβὰ στὴ μοναξιὰ τοῦ δρόμου οἱ λεῦκες μένουν
ἀκίνητες στὸ λίγο φῶς· δὲ σειέται ἕνα κλαδί τους,
δὲν τρέμει οὔτ' ἕνα φύλλο τους· ὅπου κι' ἂν δεῖς σω-
(παίνουν.
Καὶ σὰ μιὰ δέηση βουβή, θαρρεῖς εἶν' ἡ σιωπή τους.

Κάτω στὰ πλάγια τοῦ βουνοῦ, ποὺ γέρνει βυθισμένο
μέσα στοῦ ὀνείρου τὴ σκιά, μὲς στὴ θολὴ γαλήνη,
τὸ μακρινό, τὸ βραδινὸ χωριὸ τ' ἀγαπημένο
σὰν ἄϋλος τόπος γιὰ ψυχὲς πούν' ἅγιες ἔχει γίνει.

Κι' ἀπάνω ἐκεῖ δυὸ σύννεφα, λὲς κ' εἶν' ἀσπροντυμένοι
ἄγγελοι, ποὺ μ' τ' ἀνοιχτὰ φτερά τους σταματῆσαν
κ' ἤβραν τὴ γῆ τόσ' ὄμορφη καὶ τόσο εὐτυχισμένη,
ποὺ ἐμεῖναν καὶ τὸν οὐρανὸ γι' ἀπόψ' ἐλησμονῆσαν...

Γ. ΒΕΡΙΤΗ

ΠΑΣΧΑΛΙΝΟ

Στὸ στερνὸ τὸ ξεψύχημα
δειλινοῦ μυρωμένου,
κάποια ρόδα μαραίνονται,
κάποια ρόδα πεθαίνουν.

Ὥρια λούλουδα π' ἄνθισαν
μιὰν αὐγοῦλα τ' Απρίλη
ξεφυλλίζουν καὶ σβύνουνε
Στὸ Λαμπριάτικο δεῖλι.

Κι' ἕνα ρόδο, τινάζοντας
τ' ἀνοιχτὰ πέταλά του
κάποιο φύλλο ποὺ τοὔμεινε
γιὰ στερνὸ στόλισμά του

μὲ τρεμούλισμα ἀνάλαφρο
τὸ τινάζει μπροστά του
στὸ κρυστάλλινο φλοίσβισμα,
τοῦ ρυακιοῦ τοῦ δροσάτου.

— Ποῦ τραβᾶς ἀνθοπέταλο
τὴ ζωή σου νὰ σβύσης;
— Πάω νὰ φέρω τὴν Ἄνοιξη
σὲ μιὰ χώρα ἄλλης ζήσης.

Μὴ μὲ κλαῖς σ' ἄλλα χώματα
τὸν Ἀπρίλη νὰ φέρω,
θὰ σκορπίσω τὸ μήνυμα,
μιᾶς ἀλήθειας ποὺ φέρω.

Κεῖνο π' ἄκουσα σήμερα
καὶ σιγόψελνε ἡ αὔρα,
ποὺ τὸ λάλαε χαρούμενα
κι' ἡ καμπάνα ἀπ' ἀλάργα

νύχτα - νύχτα τὸ μήνυμα
τὸ τρανὸ θὰ κηρύξω
— τοῦ Χριστοῦ τὴν Ἀνάσταση,
στοὺς νεκροὺς ποὺ θὰ σμίξω.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ

Καμπάνες ἀναστάσιμες χτυποῦν ἀλαργινά,
καὶ μὲς τὸ ροδοφέγγισμα τῆς χρυσαυγῆς τ' Ἀπρίλη,
κάποιο ἀχολόγημα γλυκὸ π' ἀνάλαφρο περνᾶ.
Πηδᾶ ἡ ψυχή μου σὰν πουλὶ στὰ τρέμοντά μου χείλη
καὶ ἕνα ψαλμὸ Πασχαλινὸ χαρούμενη ἀρχινᾶ.

Γ. ΣΟΥΡΗ

ΑΘΗΝΑΪΚΟΝ ΠΑΣΧΑ

Ἀναστάσεως ἡμέρα
ψάλλουν ἄγγελοι λευκοί,
καὶ σφυρίζουν στὸν ἀέρα
σφαῖρες ἀπ' ἐδῶ κι' ἐκεῖ.

Ἀναστάσεως χαρὰ
καὶ στὴν γῆν τῶν Ἀθηναίων
ρίχνουν ἔνσφαιρα πυρὰ
οἱ γενναῖοι τῶν γενναίων.

Ἀναστάσεως ἡμέρα
φῶς μεγάλης χαραυγῆς,
παίρνει κάποιον μία σφαῖρα
καὶ τὸν ρίχνει κατὰ γῆς.

Ἀναστάσεως ἡμέρα
καὶ ἕνας ἄλλος παραπέρα
δέχεται σὰν κελεποῦρι
μία τράκα μέσ' τὴ μούρη.

Τοῦ θανάτου τὴν ἀπόχη
βλέπουν εὐσεβεῖς μὲ φρίκη
καὶ χαρὰ σὲ κεῖνον πὄχει
καμωμένη διαθήκη.

Νέον Πάσχα, νέος θρῆνος
καὶ μακάριος ἐκεῖνος
ὅπου πρόφτασε νὰ δώση
τῆς ἀγάπης τὰ φιλιὰ
καὶ ὕστερα νὰ τὰ κορδώση
μὲ τὴ νέα Πασχαλιά.

ΤΟ ΜΑΓΕΜΕΝΟ ΔΑΣΟΣ

Ζοῦσε μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρὸ μιὰ εὔθυμη συντροφιὰ ἀπὸ πλανόδιους μουσικούς. Ἦταν ἔξη νέοι ποὺ γύριζαν ἀπὸ χώρα σὲ χώρα κι' ἀπὸ πόλη σὲ πόλη, διασκεδάζοντες τοὺς κατοίκους μὲ τὶς χαρούμενες μελωδίες τους. Κέρδιζαν ἀρκετὰ λεπτὰ καὶ τὰ μοίραζαν πάντα ἀδελφικά. Τύχαινε, ὅμως καμμιὰ φορὰ νὰ γυρίζουν μέρες ὁλόκληρες μὲ ἄδειανὸ τὸ στομάχι.

Ἔτσι, μιὰ μέρα ποὺ ἦταν πάλι ἀπένταροι καὶ ξεκίνησαν γιὰ μιὰ κοντινὴ πολιτεία, ἔτυχε νὰ περάσουν μέσα ἀπὸ ἕνα δάσος.

Εἶχαν περπατήσει κάμποση ὥρα χωρὶς νὰ νοιώθουν τὴν παραμικρὴ κούραση, μαγεμένοι ἀπ' τὶς γύρω ὀμορφιές. Ξαφνικὰ ὁ ἀρχιμουσικὸς σταμάτησε.

—Ὄμορφα εἶναι ἐδῶ παιδιά, εἶπε, μὰ σὰν πολὺ μονότονα. Τί λέτε δὲν κόβομε λιγάκι τὴν ἡσυχία μὲ κανέναν εὔθυμα σκοπό;

Ἄλλο ποὺ δὲν ἤθελαν! Πρὶν καλοτελειώσει ὁ μαέστρος τὴ φράση του ἅρπαξαν τὰ ὄργανά τους, σχημάτισαν ἕνα κύκλο γύρω του καὶ μόλις ἐκεῖνος τοὺς ἔκανε νόημα μὲ τὸ δοξάρι του ποὺ τοῦ χρησίμευε καὶ γιὰ μπαγκέττα, ἄρχισαν νὰ παίζουν ἕνα τρελλὸ βάλς.

Στὴ βαθειὰ ἡσυχία ποὺ βασίλευε, ἡ μουσικὴ ἀκούστηκε σὰ μιὰ ὁλόγλυκη ἁρ-

μονία. Καὶ τὰ πουλιὰ ἀκόμη, ἔπαψαν τὸ κελάδημά τους κι' ἄκουγαν. Τότε ὅμως παρατήρησαν οἱ μουσικοὶ κάτι περίεργο. Ἀχνὲς γυναικεῖες μορφὲς φάνηκαν νὰ κινοῦνται πίσω ἀπὸ τοὺς κορμοὺς τῶν πιὸ μακρυνῶν δέντρων καὶ νὰ πλησιάζουν ὅλο καὶ πιὸ κοντά. Πρῶτα φάνηκε μιὰ κι' ὕστερα ἄλλη καὶ ἄλλη ὥστε σὲ λίγο γέμισε ὅλο τὸ δάσος ἀπὸ ἀέρινες γυναῖκες μὲ ὁλόχρυσα μαλλιὰ ποὺ κυμάτιζαν λυμένα στοὺς ὤμους τους. Φοροῦσαν ἀνάλαφρα ἄσπρα φουστάνια κι' ἄρχισαν νὰ στροβιλίζωνται ἀθόρυβα γύρω στὰ δέντρα καὶ στοὺς μουσικοὺς ἀκολουθώντας τὸ ρυθμὸ τοῦ βὰλς ποὺ ὅλο καὶ πιὸ γρήγορος γινόταν. Πότε πιάνονταν ἀπ' τὰ χέρια καὶ σχημάτιζαν μικροὺς κύκλους, πότε χόρευαν δυὸ - δυὸ κι' ὕστερα χωρίζονταν πάλι γλυστρώνας ἀπάνω στὸ καταπράσινο γρασίδι, καὶ γύριζαν, γύριζαν χωρὶς νὰ σταματοῦν σὰν χρυσὸς ἀέρινος στρόβιλος.

Τέλος, ἔπαψε ὁ μαέστρος νὰ παίζη στὸ βιολί του. Κατακουρασμένοι κι' οἱ ἄλλοι μιμήθηκαν τὸ παράδειγμά του. Τὴν ἴδια στιγμὴ ἐξαφανίσθηκαν ἀπὸ μπροστά τους, ὅλες οἱ ὄμορφες νεράϊδες. Αὐτοὶ ὅμως δὲν μποροῦσαν νὰ φύγουν. Ἔνοιωθαν πὼς κάποια δύναμη κρατοῦσε τὰ πόδια τους κολλημένα στὴ γῆ. Γιὰ ἕνα λεπτὸ στάθηκαν σιωπηλοί. Ἀλλὰ ὁ ἀρχιμουσικὸς σήκωσε πάλι τὴ μπαγκέττα του κι' ἔδωσε τὸ σύνθημα γιὰ ἕναν καινούργιο σκοπό. Αὐτὴ τὴ φορὰ ὅμως δὲν ἦταν βάλς. Ἦταν ἕνας χορὸς σὰν πόλκα, εὔθυμος καὶ πηδηχτός. Ἀλλὰ οἱ ἀσπροντυμένες κοπέλλες δὲν φαίνονταν πιὰ πουθενά. Ἐκεῖ ποὺ χόρευαν πρωτύτερα, φάνηκαν τώρα κάθε εἴδους μικρὰ ζῶα, ἄλλα ἄμορφα κι' ἄλλα πολὺ ἄσκημα. Ἦρθανε σαῦρες καὶ μεγάλες ἀράχνες, βάτραχοι μὲ γουρλωτὰ μάτια καὶ γκριζόμαυροι σαλίγκαροι, σκουλικάκια καὶ μερμύγκια, σκάθαροι, μυῖγες, κουνουπάκια, ξεραγκιανὲς ἀκρίδες καὶ πηδηχτοὶ ψύλλοι.

Ἄλλα πετάξανε καὶ ἄλλα συρθήκανε ὅσο πιὸ κοντὰ μποροῦσαν καὶ σχηματίσαν ἕνα στενὸ κύκλο γύρω στοὺς μουσικούς. Αὐτοὶ εὐχαριστημένοι ἀπ' τὴν καινούργια συντροφιά, ἐξακολουθοῦσαν νὰ παίζουν κι' ἦταν φανερὸ πὼς ἔβαζαν ὅλα τὰ δυνατά τους γιὰ νὰ προσέξουν μὴ τύχει καὶ πατήσουν κανένα ζωάκι ἢ σκοτώσουν κανένα ζουζοῦνι ἀπὸ καμμιὰ ἀπότομη κίνηση.

Ὅταν τελείωσε τὸ κομμάτι, καὶ χάθηκαν τὰ μικρὰ ζῶα, ὅπως λίγο πρὶν οἱ νεράϊδες, γύρισε ὁ μαέστρος καὶ εἶπε εὔθυμα στοὺς ἄλλους:

—Ἐμπρός! Ἄλλον ἕνα χορὸ πρὶν φύγουμε.

Ἐνῶ ἔπαιζαν φάνηκε ψηλὰ σ' ἕνα δέντρο ἕνας σκίουρος ποὺ ἄρχισε νὰ κατε-

βαίνη χοροπηδηχτὰ γρήγορα γρήγορα πρὸς τὰ κάτω. Ἔτρεξε ἀμέσως, τρύπωσε ἀνάμεσα στοὺς μουσικοὺς κι' ἔσκαψε στὴ μέση μὲ τὰ νύχια του μιὰ μικρὴ λακοῦβα. Ὕστερα ἔφυγε πάλι βιαστικὰ ὅπως εἶχε ἔρθει, ξανασκαρφάλωσε στὸ δέντρο, κατέβηκε ξανὰ μὲ τὴν ἴδια σβελτάδα καὶ ἔχωσε στὴν λακουβίτσα ἕνα φουντούκι. Ἔπειτα ἔτρεξε κι' ἔφερε ἕνα δεύτερο κι' ἕνα τρίτο, κι' ἕνα τέταρτο μέχρις ὅτου ἔγιναν δώδεκα. Ὅταν τέλειωσε σκαρφάλωσε πάλι μὲ τὸν χαριτωμένο του πηδηχτὸ τρόπο στὸ πιὸ κοντινὸ δέντρο, πήδησε σ' ἕνα ἄλλο καὶ χάθηκε μέσ' στὸ πυκνὸ φύλλωμα.

Οἱ μουσικοὶ ἔχωσαν χαμογελῶντας τὰ φουντούκια στὴν τσέπη τους, ὁ καθένας ἀπὸ δύο, καὶ τράβηξαν τὸ δρόμο τους βυθισμένοι σὲ σκέψεις γιὰ ὅ,τι τοὺς συνέβη ἐκείνη τὴν ἡμέρα.

* * *

Ἀφοῦ περπάτησαν λίγη ὥρα βγῆκαν ἀπὸ τὸ δάσος κι' ἔφτασαν σ' ἕνα ὡραῖο χωριουδάκι. Μερικὰ παιδάκια ἔπαιζαν ἔξω ἀπὸ ἕνα πανδοχεῖο.

—Φαίνεται πὼς θἆναι τὰ παιδιὰ τοῦ ξενοδόχου, εἶπε τότε ὁ βιολιστής. Ἂς τοὺς δώσουμε τὰ φουντούκια μας. Ἔτσι θὰ εὐχαριστηθῆ κι' ὁ πατέρας τους, κι' ἴσως μᾶς φιλέψη κανένα μεζεδάκι νὰ ξεγελάσωμε τὴν πεῖνα μας. Οἱ ἄλλοι συμφώνησαν. Θέλησαν μάλιστα, νὰ παραδώσουν ὅλα τὰ φουντούκια τους στὸν μαέστρο γιὰ νὰ τὰ δώση μαζεμένα στὰ παιδιὰ καὶ νὰ τοὺς κάνη περισσότερη ἐντύπωση. Ἀλλὰ ποιὰ ἦταν ἡ ἔκπληξή τους, ὅταν χώνοντας τὰ χέρια στὶς τσέπες τους ἀνάσυραν ἀντὶ φουντούκια, ὁ καθένας ἀπὸ δυὸ χρυσὰ νομίσματα! Αὐτὸ τοὺς γέμισε χαρὰ καὶ κατάλαβαν ἀμέσως πὼς ἐκεῖνες οἱ ἀσπροφορεμένες νέες γυναῖκες ἦταν νεράϊδες, ποὺ ἔστειλαν τὸν σκίουρα μὲ τὰ μαγικὰ φουντούκια. Θέλησαν ἔτσι νὰ τοὺς ἀνταμείψουν γιατὶ συμπεριφέρθηκαν τόσο

εὐγενικὰ στὰ μικρὰ ζῶα καὶ δὲν ἄγγιξαν οὔτε κουνουπιοῦ φτερό.

Τάχυναν τὸ βάδισμά τους κι' ἔφτασαν στὸ πανδοχεῖο ὅπου τώρα μποροῦσαν νὰ φᾶνε καὶ νὰ πιοῦν ὅσο τραβοῦσε ἡ καρδιά τους. Φρόντισαν, ὅμως, νὰ μὴν χαλάσουν πολλὰ χρήματα καὶ φύλαξαν δέκα χρυσὰ τάλληρα γιὰ νὰ συμπληρώνουν τὰ ἔξοδά τους, ὅσες φορὲς θὰ τύχαινε νὰ μὴ κερδίζουν ἀρκετὰ ἀπ' τὶς μουσικές τους περιοδεῖες.

Ἡ θαυμαστὴ περιπέτεια ὅμως ποὺ πέρασαν μέσα στὸ δάσος, δὲν τοὺς ἔφευγε ἀπ' τὸ νοῦ. Ὅπου κι' ἂν πήγαιναν δὲν ἔβρισκαν ἡσυχία κι' ἡ μόνη τους σκέψη, ἦταν νὰ ξαναγυρίσουν ἐκεῖ. Ἀπ' τὸ ἕνα μέρος τοὺς βασάνιζε ἡ περιέργεια, ἀπ' τὸ ἄλλο ἡ ἐλπίδα μήπως αὐτὴ τὴ φορὰ γίνουν πραγματικὰ πλούσιοι.

Ἔτσι ξεκίνησαν μιὰ μέρα κι' ἔφτασαν πάλι στὸ δάσος μὲ τὶς νεράϊδες. Σταμάτησαν στὸ πιὸ πυκνὸ μέρος, ἔκαναν πάλι ἕναν κύκλο κι' ἄρχισαν νὰ παίζουν. Δὲν πέρασε, πολύ, καὶ φάνηκαν πάλι ἡ ἀνάλαφρες μορφὲς κι' ἄρχισαν ἕναν τρελλὸ χορό. Οἱ μουσικοὶ παρακολουθοῦσαν μὲ θαυμασμὸ τὸ παράξενο στροβίλισμά τους καὶ σιγὰ σιγὰ ἀπορροφήθηκαν τόσο ἀπ' τὴν ὀμορφιά τους ποὺ σταμάτησαν νὰ παίζουν. Αὐτὴ τὴ φορὰ ὅμως δὲν ἐξαφανίστηκαν ἡ νεράϊδες, ἀλλὰς τοὺς ἔγνεψαν σιωπηλὰ νὰ τὶς ἀκολουθήσουν. Γεμάτοι πε-

(Συνέχεια στὴ σελίδα 206)

Ὁ Ἀπόλλων, ἡ Δάφνη καὶ ὁ Βασιλιᾶς Ἄδμητος

— Πολὺ μᾶς ἄρεσαν παπού, ὅσα μᾶς εἴπατε τὶς τελευταῖες μέρες γιὰ τὸν Ἀπόλλωνα, εἶπε ἡ Τασία, καθὼς μὲ τὰ δυό της ἀδέλφια, τὸν Γιῶργο καὶ τὸν Κωστάκη, κάθονταν τριγύρω στὸν παπού, κάτω στὸν ὁλάνθιστο κῆπο τους καὶ ἀπολάμβαναν τὴ χαρὰ τῶν πρώτων ἐκδηλώσεων τῆς ἀνοίξεως.

— Εἶναι πραγματικά, παρατήρησε ὁ παπούς. μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ ἐνδιαφέρουσες φυσιογνωμίες τῆς ἑλληνικῆς μυθολογίας, Ὁ Ἀπόλλωνας, γιατὶ συμβολίζει τὸν Ἥλιο, τὴν πηγὴ αὐτὴ τῆς ζωῆς στὸν πλανήτη μας... Αὐτὸν ὁ Θεός, στὶς ἀνεξερεύνητες βουλές του, ἔβαλε, σὰν ρυθμιστὴ τῆς τύχης τοῦ ἀνθρώπινου βίου στὴ γῆ μας... Σὰν σβύση ὁ ἥλιος θὰ σβύση καὶ ἡ ζωὴ στὴ γῆ μας.

— Καὶ θὰ σβύση ποτὲ ὁ ἥλιος; ρώτησε ἀνήσυχος ὁ Κωστάκης.

— Μὴν ἀνησυχῆς παιδί μου! Ὁ ἥλιος δὲν ἔσβυσε καὶ δὲν πρόκειται νὰ σβύση ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας. Ἔχει ἀκόμη ζωὴν ἑκατομμυρίων αἰώνων. Καὶ τότε...

Σώπασε γιὰ λίγα δευτερόλεπτα ὁ παπούς, σὰν νὰ σκεφτόταν. Καὶ σὲ λίγο συμπλήρωσε:

— Καὶ τότε ἡ γῆ παιδιά μου θὰ βυθιστῆ στὸ αἰώνιο σκότος. Ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς θὰ στερέψη. Καὶ ἔτσι θὰ ἐκλείψη καὶ ἀπὸ τὴ γῆ μας κάθε ἴχνος δραστηριότητας. Αἰώνιοι πάγοι θὰ καλύψου' τὸν πλανήτη μας, ποὺ θὰ μεταβληθῆ σ' ἕνα τάφο αἰωνοβίων πολιτισμῶν... Ἐκτὸς ἄν...

— Ἐκτὸς ἄν; ρώτησε ὁ Γιῶργος.

— Ἐκτός, παιδιά μου, καὶ πάλιν τὸ χέρι τοῦ Θεοῦ, δώση στοὺς πλανῆτες νέες πηγὲς ζωῆς... Ποιὸς ξέρει! Καὶ δὲν θὰ λησμονήσω ποτέ μου κάτι ποὺ διάβασα τελευταῖα σ' ἕνα βιβλίο ποὺ λέγεται «Λαϊκὴ Ἀστρονομία» τοῦ Φλαμμαριών».

— Καὶ τί λέει ὁ Φλαμαριών; ρώτησε ἡ Τασία.

— Θὰ πρέπει νὰ σᾶς τὸ διαβάσω ὅπως τὸ γράφει γιατὶ ἔτσι θὰ τὸ καταλάβετε καλλίτερα. Καὶ ἔστειλε τὸ Γιῶργο, ἀφοῦ τὸν ὡδήγησε καὶ τοῦ ἔφερε ἀπὸ τὴ βιβλιοθήκη του ἕνα βιβλίο.

Ὁ παποὺς ἔψαξε γιὰ λίγο, βρῆκε αὐτὸ ποὺ ἤθελε καὶ διάβασε:

«Πρέπει, λοιπόν, νὰ πιστέψουμε πὼς τὸ ἄπειρο θὰ μεταβληθῆ μιὰ μέρα σὲ ἕνα ἀπέραντο καὶ παγερὸ νεκροταφεῖο μὲ τοὺς θανάτους, τὸν ἕνα ἔπειτα ἀπὸ τὸν ἄλλον, τόσων ἡλίων καὶ τόσων κόσμων;

Ὄχι. Δὲν μπορεῖ νὰ γίνη ἔτσι. Ἂν αὐτὸ ἦταν σωστὸ θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχε ἀπὸ πολὺ καιρὸ ἐπέλθη ἡ καταστροφὴ τοῦ σύμπαντος. Ὡστόσο ὁ Θεός, «ἄναρχος» καὶ αἰώνιος, δημιουργεῖ διαρκῶς, καὶ δὲν θὰ πάψη ποτὲ νὰ δημιουργῆ κόσμους καὶ ζωντανὲς ὑπάρξεις. Μὲ ἄλλα λόγια, οἱ δυνάμεις τῆς φύσεως δὲν θὰ ἀδρανήσουν ποτέ. Τὰ ἄστρα θὰ ἀναγεννιῶνται ἀπὸ τὴ στάχτη τους! Ἡ συνάντηση καὶ ἡ σύγκρουση τῶν παναρχαίων ἐρειπίων τῶν κόσμων θὰ δημιουργήση νέες φλόγες καὶ ἡ μεταμόρφωση τῆς κίνησης σὲ θερμότητα θὰ ἀναδημιουργῆ νέα νεφελώματα καὶ νέους κόσμους...».

— Καί, μαντεύετε, ρώτησε ὁ παπούς, σηκώνοντας τὰ μάτια του ἀπὸ τὸ βιβλίο, πῶς τελειώνει στὸ κεφάλαιό του αὐτὸ ὁ Φλαμμαριών; Θὰ σᾶς τὸ πῶ ἀμέσως:

«Ὁ θάνατος δὲν θὰ βασιλέψη ποτὲ πάνω στὴ δημιουργία...».

— Πραγματικά, παιδιά μου, ἐξήγησε τώρα ὁ παπούς. Θάνατος δὲν ὑπάρχει, μὲ τὴν ἔννοια, δηλαδή, τῆς ἀπόλυτης ἀνυπαρξίας. Οἱ ἄνθρωποι κάνουμε τὴν ἐμφάνισή μας στὴ ζωή... Καὶ φεύγουμε ἀπ' αὐτὴ τὴ ζωὴ γιὰ νὰ κάνουμε τὴν ἐμφάνισή μας σὲ κάποια ἄλλη. Ὁ Χριστὸς μὲ τὸ θάνατό του καὶ τὴν ἀθανασία του, θέλησε νὰ διδάξη τὸν κόσμο πολλά, βέβαια, πράγματα! Μὰ πιὸ πολύ, νὰ διδάξη στοὺς ἀνθρώπους τὴν ἀνυπαρξία τοῦ θανάτου. Μὰ μοῦ φαίνεται πὼς βγήκαμε ἀπὸ τὸ θέμα μας.

— Ἔτσι τὴν παθαίνουμε, πάντα παπού, εἶπε ἡ Τασία, καὶ πολὺ φοβᾶμαι πώς... δὲν θὰ μᾶς πῆτε τίποτα ἀπόψε γιὰ τὸν Ἀπόλλωνα!

— Ὄχι. Ἴσα - ἴσα κάτι θὰ σᾶς πῶ καὶ γι' αὐτόν! Τὴν ἄλλη φορὰ σᾶς μίλησα γιὰ τὴ Δάφνη ποὺ βρῆκε στὰ Τέμπη καὶ τὴν ἔφερε στοὺς Δελφοὺς γιὰ νὰ στεφανώνη τοὺς Ἀθλητὰς τῶν Πυθίων, ἀλλὰ καὶ νὰ τὴν ἔχη καὶ γιὰ «Μάντιδα Δάφνην» τῆς Πυθίας του.

Λένε ὅμως ἄλλοι μυθογράφοι, πὼς ὁ Ἀπόλλων εἶχε φθάση στὴν Ἀρκαδία μὲ τὸ σκοπὸ νὰ μάθη τὴ μαντικὴ τέχνη. Ἐκεῖ ὅμως, καθὼς περπατοῦσε κοντὰ στὸ Λάδωνα ποταμό, εἶδε μιὰ ὄμορφη κοπέλλα! Ἦταν ἡ Δάφνη, θυγατέρα τοῦ Λάδωνα...

— Καὶ ποῦ εἶναι ἀκριβῶς τὸ ποτάμι αὐτό, ρώτησε ὁ Κωστάκης.

— Εἶναι δυὸ ποτάμια στὴν Πελοπόννησο μὲ τὸ ἴδιο ὄνομα. Τὸ ἕνα βρίσκεται στὴν Ἀρκαδία καὶ εἶναι γνωστὸ μὲ τὸ ὄνομα Ρουφιᾶς. Τὸ ἄλλο, εἶναι παραπόταμος τοῦ Πηνειοῦ καὶ εἶναι γνωστὸ μὲ τὸ ὄνομα Λαγανέϊκο ποτάμι!

Ὁ πρῶτος — ὁ Ρουφιᾶς — εἶναι ἕνα εἶδος παραποτάμου τοῦ Ἀλφειοῦ. Μὰ θὰ μποροῦσε νὰ πῆ κανεὶς πὼς εἶναι ἡ ἀρχή του καὶ ὄχι παραπόταμός του. Πηγάζει ἀπὸ τὴν Λυκουρίαν τῶν Καλαβρύτων, περνάει ὑπογείως ἀπὸ τὴν λίμνην — ποὺ ἔχει τώρα ἀποξηρανθῆ — Φενεός, ἀκολουθεῖ νοτιδυτικὴ κατεύθυνση καὶ δέχεται τὰ νερὰ πολλῶν μικρῶν ποταμιῶν. Τὸ ἐνδιαφέρον εἶναι ὅτι στὸν ποταμὸ αὐτὸ γίνονται τὰ μεγάλα ἔργα παραγωγῆς ἠλεκτρικοῦ ρεύματος.

Ἡ Δάφνη, λοιπόν, παιδιά μου, ἦταν ἡ θυγατέρα τοῦ Λάδωνα. Ἦταν πολὺ ὄμορφη. Ὁ Ἀπόλλωνας τὴν εἶδε. Θαύμασε τὴν ὀμορφιά της καὶ θέλησε νὰ τῆς μιλήση. Μὰ ἐκείνη ποῦ νὰ σταθῆ... Φοβήθηκε τὸν ὄμορφο αὐτὸ νέο, μὲ τὴ λύρα στὸν ὦμο καὶ τὰ φωτεινὰ μάτια... Τὴν κυνήγησε τότε ὁ Ἀπόλλων. Καὶ αὐτή, καθὼς ἔτρεχε, παρακάλεσε τὴ μητέρα της τὴ Γῆ νὰ τὴν σώση ἀπὸ τὸν διώκτη της.

Καὶ πραγματικά, ἡ Γῆ τὴν λυπήθηκε καὶ σὲ μιὰ στιγμή, ἄνοιξε καὶ τὴν κατάπιε! Καὶ στὸ σημεῖο ἀκριβῶς ἐκεῖνο ποὺ χάθηκε ἡ κόρη τοῦ Λάδωνα, φύτρωσε ἡ Δάφνη, τὸ ὄμορφο καὶ μυρωδᾶτο αὐτὸ φυτό!

Μόλις εἶδε τὴ Δάφνη, τὸ δέντρο φυσικά, ὁ Ἀπόλλων, ἔκοψε μερικὰ κλωνάρια, τὰ ἔκαμε στεφάνι καὶ τὰ πέρασε στὸ κεφάλι του.

Ἔτσι προσπάθησε νὰ παρηγορηθῆ ἀπὸ τὴ μεγάλη του λύπη, γιατὶ ἔγινε ἡ αἰτία νὰ χαθῆ μιὰ τόσο ὄμορφη κοπέλλα! Καὶ γύρισε καταλυπημένος στοὺς Δελφούς.

Μὰ γιὰ νὰ τιμήση τὴ χαμένη κόρη, διάταξε, μὲ τὰ κλωνάρια τῆς Δάφνης νὰ στεφανώνονται οἱ νικηταὶ τῶν ἀθλητικῶν ἀγώνων στὰ Πύθια!

Δὲν ἦταν ὅμως ὁ Ἀπόλλων, ἀπὸ τοὺς τυχεροὺς θεούς. Στὴν ἀρχή, ὁ Ἀπόλλων, συμμάχησε μὲ τοὺς θεοὺς στὴ Γιγαντομαχία καὶ εἶχε μεγάλες ἐπιτυχίες στὴν ἐξόντωση τῶν γιγάντων. Καὶ γιὰ νὰ τὸν τιμήση ὁ Δίας γιὰ τὶς ὑπηρεσίες αὐτές, τὸν ἔκαμε ἕνα ἀπὸ τοὺς δώδεκα θεούς. Δὲν φαίνεται ὅμως πὼς ὁ Δίας τὰ καλοπερνοῦσε μὲ τὸν Ἀπόλλωνα! Ὁ ἄτακτος αὐτὸς νεανίας φαίνεται πὼς δυσαρεστοῦσε διαρκῶς τὸν πατέρα τῶν θεῶν...

Καὶ πρῶτα- -πρῶτα σκότωσε τοὺς ἀγαπημένους στὸ Δία κύκλωπες, τὸ Βρόντη, τὸ Στερόπη καὶ τὸν Ἄργην.

— Καὶ γιατὶ ἀγαποῦσε ὁ Δίας τοὺς τρεῖς αὐτοὺς κύκλωπες; ρώτησε ὁ Γιῶργος.

— Εἶχαν φτιάσει καὶ οἱ τρεῖς τους τὸν Κεραυνὸ μὲ τὸν ὁποῖον ὁ Δίας σκότωσε τὸν Ἀσκληπιόν.

— Καὶ γιατὶ τὸν σκότωσε;

— Ὁ Ἀσκληπιὸς ἦταν γιὸς τοῦ Ἀπόλλωνα. Περίφημος γιατρὸς ποὺ εἶχε τὴ δύναμη νὰ θεραπεύη ὄχι μόνο τοὺς ἀρρώστους ἀλλὰ καὶ νὰ ἀνασταίνη νεκρούς. Αὐτὸ ὅμως ἐνοχλοῦσε τὸ Δία, γιατὶ ἔβλεπε πὼς μὲ τὶς ἱκανότητές του ὁ Ἀσκληπιὸς ἔκανε χαλάστρα στὴν ὅλη «τοῦ παντὸς οἰκονομίαν». Δηλαδὴ ἔκανε ὁλόκληρη ἀνατροπὴ εἰς ὅσα ὁ Δίας ἀποφάσιζε γιὰ τὴ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων. Ἔτσι πῆρε τὸν κεραυνὸ ποὺ ἔφτιασαν οἱ τρεῖς κύκλωπες καὶ ἐθανάτωσε τὸν Ἀσκληπιό. Θύμωσε ὁ Ἀπόλλωνας καὶ γιὰ νὰ ἐκδικηθῆ σκότωσε τὸν Ἄργη, τὸν Βρόντην καὶ τὸν Στερόπην.

Δυσαρεστήθηκε, φυσικά, πολὺ ὁ Δίας γιὰ τοῦτο. Μὰ σὲ λίγο, νέες ἀφορμὲς τοῦ ἔδινε ὁ θεὸς τοῦ φωτὸς καὶ τῆς μουσικῆς. Σκότωσε τὸν Πύθωνα. Καὶ στὸ τέλος πῆρε μέρος σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς συνωμοσίες τῆς Ἥρας ἐναντίον τοῦ ἀντρός της.

Ἔτσι ὁ Δίας ἀποφάσισε νὰ ρίξη τὸν Ἀπόλλωνα στὸν Τάρταρο!

— Ἀλήθεια, παπού; ρώτησε ὁ Γιῶργος, τί εἶναι ἀκριβῶς ὁ Τάρταρος;

— Μὲ τὴ λέξη αὐτή, οἱ ἀρχαῖοι ἐννοοῦσαν τὸ βαθύτερο μέρος τοῦ Ἄδη. Καὶ αὐτό, κατὰ τὶς ἀρχαῖες δοξασίες, βρισκόταν ἀπὸ τὴ γῆ σὲ ἀπόσταση ὅση καὶ τὸ μάκρος τῆς γῆς ἀπὸ τὸν οὐρανό! Στὸν Τάρταρο πήγαιναν οἱ ἄδικοι καὶ οἱ κακοῦργοι καταδικασμένοι σὲ αἰώνια βάσανα καὶ μαρτύρια. Ἐκεῖ μέσα ρίχτηκαν οἱ «Ἑκατόγχειρες», οἱ Κύκλωπες καὶ οἱ Τιτᾶνες.

Ἔτσι ὁ Ἀπόλλωνας ἦταν καταδικασμένος στὸ βαθύτερο μέρος τοῦ Ἄδη. Καὶ ἂς ποῦμε ἔτσι, στὸ πιὰ χειρότερο διαμέρισμά του. Μὰ σὰν ἔμαθε τὴν ἀπόφαση ἡ Λητώ, ἡ μητέρα τοῦ Ἀπόλλωνα, ἀνέβηκε στὸν Ὄλυμπο καὶ παρακάλεσε μὲ δάκρυα στὰ μάτια τὸ Δία νὰ ἀλλάξη τὴν ποινὴ τοῦ ἀγαπημένου καὶ τόσο ὄμορφου παιδιοῦ της. Κι' ὁ Δίας γιὰ νὰ μὴ τῆς χαλάση τὸ χατῆρι, δέχτηκε νὰ ἐξοριστῆ ὁ Ἀπόλλων ἀπὸ τὸν Ὄλυμπο καὶ νὰ γίνη γιὰ κάμποσο καιρὸ δοῦλος τοῦ Ἀδμήτου.

Καὶ γιὰ νὰ προλάβω τὶς ἐρωτήσεις σας, σᾶς λέω...

— Τὸ ξέρω, τὸ ξέρω, διάκοψε ὁ Γιῶργος, ποὺ τελευταῖα εἶχε σταματήση νὰ δείχνη τὴν «πολυγνωσία» του. Ὁ Ἄδμητος ἦταν βασιλιᾶς τῶν Φερῶν τῆς Θεσσαλίας. Ὁ Ἀπόλλωνας ἔμεινε κοντά του ὡς δοῦλος 9 χρόνια καὶ τοῦ φύλαγε τὰ πρόβατά του, φροντίζοντας γιὰ τὸν πολλαπλασια-

(Συνέχεια στὴ σελίδα 220)

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΓΡΑΦΟΥΝ

ΑΝΑΣΤΑΣΗ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΟΥ

Μεσάνυχτα!... Ντίγκ! Ντάγκ! Ντίγκ!... Ντάγκ!.... Χαρμόσυνα ἠχεῖ ἡ καμπάνα τοῦ χωριοῦ μου προσκαλῶντας τοὺς χωριανοὺς νὰ πᾶνε στὴν ἐκκλησία. Ἀνάσταση Κυρίου! Πετάχτηκα μὲ μιᾶς στὸ πόδι καὶ μὲ τὴ σειρὰ ἡ μητέρα, ὁ πατέρας καὶ τ' ἄλλα μου ἀδέρφια. Βγῆκα ἔξω. Ἡ καμπάνα ἐξακολουθεῖ νὰ σημαίνη ἐνῶ τὰ τζάμια τὸ ἕνα μετὰ τὸ ἄλλο φωτίστηκαν ὅλα. Δὲν ἀργοῦν καὶ οἱ δρόμοι νὰ γεμίσουν ἀπὸ κόσμο ποὺ κατευθύνεται πρὸς τὴν ἐκκλησία. Σὲ λίγο βρίσκομαι κι' ἐγὼ ἐκεῖ. Ἡ ἐκκλησία εἶναι κατάφωτη ἀπὸ τὰ κεριά, οἱ ψάλτες ψέλνουν ζωηρὰ καὶ οἱ Χριστιανοὶ παρακολουθοῦν μὲ κατάνυξη κι' εὐλάβεια τὴ Λειτουργία, ντυμένοι μὲ τὰ πιὸ καθαρὰ κι' ὡραῖα ροῦχα τους. Λάμπουν τὰ πρόσωπα ὅλων ἀπὸ χαρά. Ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ ἀκούγεται καὶ ἡ τρεμάμενη φωνὴ τοῦ παπα-Βασίλη, μὲ τὰ κατάλευκα μαλλιά. Κάτι λέει γιὰ τὶς Μυροφόρες ποὺ οἱ χωριανοὶ συγκινοῦνται καὶ δακρύζουν... «Λάβετε φῶς» κράζει ὁ παπᾶς!

Σὲ λίγο θ' ἀκουστῆ τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη»! Τί χαρὰ ἀλήθεια ποὺ θὰ νοιώσουν ὅλοι.

Νά, ὅμως ἦρθε ἡ ὥρα, ὁ παπα-Βασίλης προχωρεῖ πρὸς τὰ ἔξω. Ὅλοι τὸν ἀκολουθοῦν μὲ ὑψωμένες τὶς λαμπάδες. Σταματᾶ στ' ἀνατολικὸ μέρος τῆς ἐκκλησίας, πίσω ἀκριβῶς στὸ Ἱερό. Τ' ἀστέρια γιορτάζουν κι' αὐτὰ τὴν Ἀνάσταση, φωτίζοντας τὸν οὐράνιο θόλο, λὲς καὶ τὰ κρατοῦν ἄνθρωποι ἀντὶ γιὰ λαμπάδες ἀπὸ ψηλά. Τὰ πουλάκια ποὺ ξύπνησαν νωρίς, πλησίασσαν στὶς γύρω μουριὲς καὶ περιμένουν μὲ ἀνυπομονησία πότε ν' ἀκούσουν τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη». Τὴν ἴδια ἀνυπομονησία ἔχουν κι' οἱ Χριστιανοί. Ὁ παπᾶς ψάλλει τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη». Ἀκολουθοῦν τουφεκίσματα, μὲ φωτοβολίδες, κραυγὲς χαρᾶς, φιλήματα.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΑΚΡΥΛΑΚΗΣ
(Σουφλὶ)

ΠΑΣΧΑ

Νύχτα! Σκοτάδι ἁπλώθηκε
παντοῦ στὴν Οἰκουμένη
μὰ ὁ κόσμος ὅλος ἀγρυπνεῖ
σὰν κάτι νὰ προσμένη.

Ἄπειρες νύχτες πέρασαν
καμμιὰ ὅμως σὰν καὶ τούτη,
ἴσως νὰ φέρανε χαρὲς
γλέντια, γάμους καὶ πλούτη.

Μ' ἀπόψε ἄνοιξε ὁ οὐρανὸς
καὶ ἄγγελος κατέβη
τὸν μέγα λίθο ἐκύλησε
καὶ ὁ Χριστὸς ἀνέβη!

«Χριστὸς Ἀνέστη» πέστε το,
τσουγκρίστε τὸ αὐγό σας
μὲ τὸν ἐχθρὸ ποὺ σᾶς μισεῖ
κι' ἂς γίνη σύντροφός σας.

Σὰν τὸ λουλοῦδι π' ἀρχινᾶ
τὴν ἄνοιξη ν' ἀνθίση
καὶ χύνει μῦρο κι' εὐωδιὰ
ὁλόγυρα στὴ φύση,

ἔτσι ἀγάπη στὶς καρδιὲς
ἡ Ἀνάσταση ἂς χύση
καὶ εἰς τὸν δρόμον τὸν καλὸν
ψυχὲς νὰ ὁδηγήση.

Π. Θ. ΓΡΕΝΤΖΙΟΣ
(Γυμνάσιο Κονίτσης, Ε΄ τάξ.)

ΠΑΣΧΑΛΙΝΗ ΔΕΗΣΗ

Γλυκέ, ποὺ Ἀνέστης Κύριε, τὸν θάνατο νι-
(κώντας
καὶ ποὺ τὸ φῶς Σου ἔλαμψε ὡς τὸν ἀνήλιον
(Ἄδη,
σπλαχνίσου μας τοὺς δύστυχους, ποὺ ἀνώρι-
(μοι ὄντας,
ἀπ' τῆς ζωῆς τὸ ξέσπασμα, βρεθήκαμε ρη-
(μάδι.
Σπλαχνίσου μας καὶ σήμερα, π' Ἀνάσταση
(σημαίνει,
κάνε νὰ κρούση τῆς χαρᾶς μέσα μας σημαν-
(τήρι,
στέψε μὲ θάρρος τὴν ψυχή, ποὺ δείχνει απο-
(σταμένη
κι' ἂς μὴ γευόμαστε συχνὰ τῆς πίκρας τὸ
(ποτῆρι...

ΘΑΝΟΣ ΠΑΣΧΟΣ
(Ἔδεσσα)

ΕΝΩ ΟΙ ΚΑΜΠΑΝΕΣ ΑΝΤΗΧΟΥΝ ΧΑΡΜΟΣΥΝΑ

Εἶναι νύχτα! Μιὰ νύχτα γλυκειὰ τ' Ἀπρίλη. Ἔξω ὁ ἀέρας ἀντηχεῖ ἀκόμη ἀπὸ τὶς φωνὲς καὶ τὰ ξεφωνητὰ τῶν παιδιῶν τῆς γειτονιᾶς. Μέσα ἀπὸ τὸ ἀνοιχτὸ παράθυρο ξεχύνεται τὸ ἄρωμα τῶν λουλουδιῶν. Ἡ νύχτα μοιάζει μαγική. Τὸ χωριὸ ἔχει πιὰ ἡσυχάσει. Κανένας θόρυβος δὲν ἀκούγεται. Ὅλοι μὲ ἀνυπομονησία περιμένουν τὴν Μεγάλη στιγμή. Ἡ ὥρα ἔχει περάσει μὰ ἡ κυρα-Νίτσα κάθεται ἀκόμη στὸ ἴδιο μέρος κοιτῶντας ἀπὸ τὸ ἀνοιχτὸ παράθυρο πέρα μακρυὰ τὸ ψηλὸ βουνό. Στὸ πρόσωπό της εἶναι ζωγραφισμένος ὁ πόνος καὶ ἡ λύπη. Καὶ κάπου - κάπου μιὰ βαθειὰ ρυτίδα αὐλακώνει τὸ πρόωρα γερασμένο πρόσωπό της. Τὰ μαλλιά της εἶναι γκρίζα.

Γενικὰ τὸ παρουσιαστικό της φανερώνει μιὰ βασανισμένη γυναίκα. Πιὸ κεῖ, μαζεμένη σὲ μιὰ γωνία, ἡ Σοφία κοιτάζει μὲ πόνο τὴν μητέρα της ποὺ φαίνεται σὰ νὰ μὴ νοιώθη τὴν παρουσία της. Τὸ μυαλό της πετᾶ μακρυά πολὺ μακρυά, πέρα ἀπὸ τὸν περιωρισμένο ὁρίζοντα τοῦ χωριοῦ. Πηδᾶ βουνὰ καὶ λαγκάδια, ποτάμια καὶ πεδιάδες, μὲ μόνη ἐλπίδα νὰ δῆ δυὸ μάτια νὰ τὴν κοιτάζουν χαμογελαστά, δυὸ μάτια γαλανά, ἀθῶα, παιδικά. Καὶ δυὸ χείλη νὰ ψιθυρίζουν γλυκὰ αὐτὴ τὴ λέξη: μάνα! Ὦ, πῶς περίμενε ν' ἀκούση αὐτὴ τὴ λέξη! Πῶς ποθοῦσε νὰ ξανασφίξη ἀκόμη μιὰ φορὰ στὴ μητρική της ἀγκαλιὰ τὸ τρυφερὸ καὶ ὡραῖο κορμάκι τοῦ Γιαννάκη τους, ποὺ κάποια νύχτα — νύχτα γεμάτη τρόμο — βάρβαρα χέρια, σὰν νύχια σταυραητοῦ ἅρπαξαν χωρὶς οἶκτο ἀπὸ τὴν ἀγκαλιά της, μαζὶ μὲ τόσες ἄλλες ἀθῶες ὑπάρξεις. Πόσο εἶχε πονέσει αὐτὴ τὴ βραδυὰ ἡ μητρικὴ καρδιά της, δὲν μπορεῖ νὰ φανταστῆ ἀνθρώπινο μυαλό...

Οἱ μῆνες περνοῦσαν, ὁ καιρὸς κυλοῦσε, μὰ ἡ πληγὴ ποὺ τῆς εἶχε ἀνοίξει στὴν καρδιά της ὁ χωρισμὸς ἀπὸ τὸ λατρεμένο της παιδί, δὲν μπόρεσε νὰ τὴν γιατρέψη τὸ πέρασμα τοῦ χρόνου. Τάχα πιὸ θἆταν αὐτὸ ποὺ θὰ τὴν παρηγοροῦσε; Ποιό; Ὦ, νὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ τὴν βεβαιώση ὅτι ὁ Γιαννάκης θὰ ξαναγυρίση. Ὅτι θὰ τὸν ξανασφίξη στὴν ἀγκαλιά της καὶ δὲν ζητοῦσε τίποτε ἄλλο.

Τὰ μάτια τῆς μάνας ἐξακολουθοῦσαν νὰ μένουν ἀπλανῆ, καρφωμένα μακρυά, σὰ νὰ ἤθελαν μὲ τὴν ἐπίμονη ματιά τους νὰ τρυπήσουν τὸ πέπλο τῆς ἀποστάσεως γιὰ νὰ δοῦν αὐτὸ ποὺ ἡ καρδιὰ λαχταροῦσε. Καὶ ἔξαφνα τῆς φάνηκε πὼς μέσα στὸ σκοτάδι τῆς νύχτας ξεχώρισε κάτι. Τί ἦταν αὐτό; Κάτι σάν... μὰ δὲν εἶναι δυνατόν, ἀλλὰ αὐτὸ εἶναι: σύρματα χοντρὰ συρματοπλέγματα. Καὶ μέσα ἀπὸ αὐτὰ πολλὲς σκιές, ἀμέτρητες, κάπου ξεχωρίζει τὸ ξανθὸ κεφαλάκι τοῦ παιδιοῦ της. Ναί, αὐτὸς εἶναι. Τῆς φάνηκε πὼς ἔτρεχε πρὸς αὐτή, μὰ ξάφνου σταμάτησε, ἔπεσε πάνω στὰ σύρματα... Μιὰ φωνὴ φρίκης ἀκούστηκε καὶ ἔπειτα κλάμματα. Ἡ Σοφία σηκώθηκε τρέμοντας κι' ἔτρεξε πρὸς τὸ μέρος τῆς μάνας της.

— Μαμά, γλυκειά μου μαννούλα, σῶπα! Σὲ παρακαλῶ σῶπα! Κλαῖς μιὰ τέτοια νύχτα, μαμά! Σὲ λίγο θὰ γιορτάσουμε τὴν Ἀνάσταση. Νά, σὲ λίγο θ' ἀντηχήσουν οἱ καμπάνες.

— Σὲ λίγο. Ναὶ σὲ λίγο θ' ἀντηχήσουν οἱ καμπάνες, συμπλήρωσε ἀόριστα ἡ δυστυχισμένη μάνα.

Ἡ ἀπελπισία της σὰ ν' ἔφευγε ἀπὸ τὴν καρδιά της. Σὰν κάπως νὰ ἀλάφρωσε μ' αὐτὴ τὴ σκέψη... Καί, νά ξαφνικὰ μέσα στὴ σιγαλιὰ τῆς νύχτας ἀντήχησαν χαρμόσυνα οἱ καμπάνες τῆς Ἀναστάσεως, ἀναγγέλλοντας στοὺς πιστοὺς τὴν Ἀνάσταση τοῦ Θεανθρώπου. Οἱ ἦχοι της σκορποῦν στοὺς δυστυχισμένους μιὰ γλυκειὰ προσδοκία. Στὴν ψυχὴ τῆς δυστυχισμένης μάνας γίνεται τὸ θαῦμα. Καὶ αὐθόρμητα ἀπὸ τὴν καρδιά της βγαίνει ἕνα θερμὸ «εὐχαριστῶ». Ναί, τώρα τὸ καταλαβαίνει πολὺ καλά, πὼς ἡ Ἀνάσταση γίνεται γιὰ ὅλους. Καὶ πὼς Αὐτός, μόνο Αὐτός, εἶναι ἱκανὸς νὰ τῆς χαρίση τὴν παρηγοριὰ καὶ τὴν ἐλπίδα, ποὺ τίποτε ἐγκόσμιο δὲν στάθηκε ἱκανὸ νὰ τῆς χαρίση... Οἱ καμπάνες ἐξακολουθοῦν νὰ χτυποῦν χαρμόσυνα, φέροντας στοὺς δυστυχισμένους καὶ στὴν καρδιὰ τῆς πονεμένης μάνας τὴν ἐλπίδα γιὰ μιὰ καλλίτερη Αὔριο.

ΜΑΡΙΑ ΣΤΕΦΟΥ
(Σκίτσο τῆς ἴδιας)

ΠΑΣΧΑΛΙΝΗ ΧΑΡΑ

Πασχαλινὴ χαρά! Γαλάζιο θάμπος!
Ροδόφωτη, παρθενικιὰ ξυπνᾶ ἡ μέρα.
Μὲ χίλια χρώματα γελᾶ ὁ κάμπος.
Στὸ μυρωμένο τὸν ἀγέρα,
μὲ χάρη παίζουνε τὰ χελιδόνια.

Πασχαλινὴ χαρά! Τὰ ρόδα νάτα,
ὁλόδροσα, φωτόγελα σιγανασαίνουν.
Ὅλα θεόντυτα, φῶτα γεμάτα,
χορό, ὦ! πρωτόφαντο στήνουν,
σὲ τόπους ἀνθινοὺς καὶ μαγεμένους.

Πασχαλινὴ χαρά! Θεῖα τραγούδια
ἀφήνουν κάποια στόματα — κρίνα — στὴν
(πλάση.
Σμίγουνε οἱ ψυχὲς μὲ τὰ λουλούδια
— τρανὸ τοῦ νοῦ μας γιορτάσι —
καὶ γίνονται ἁγνές, ἅγιες, καθάριες!...

ΚΩΣΤΑΣ ΔΗΜ. ΚΑΤΣΟΥΚΗΣ
(Κωστῆς Δειλινὸς)

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ

Οἱ μηγδαλιὲς ξεντύνονται τὴ ρὸζ τὴ φορεσιά
(τους,
οἱ πασχαλιὲς στέλνουν δροσιὲς κι' ἀνασα-
(σμοὺς καὶ μύρα
τ' ἀγέρι λέει ψιθυριστοὺς καϋμοὺς μέσα στὰ
(κλώνια,
φλογέρες στέλνουνε γλυκοὺς χερουβικοὺς τρι-
(γύρα.
Τὴν ἄνοιξη μηνοῦν παντοῦ, σπαθάτα χελιδόνια
τὴν ὥρα ποὺ ἀναστάσιμα κι' ὁλόχαρα καὶ θεῖα
σκορπᾶ παντοῦ γλυκόηχης καμπάνας ὁ ἀχὸς
«Ἀνέστη ὁ Σταυρωμένος μας, ὁ νικητὴς
Χριστός».

ΜΙΜΗΣ ΡΟΔΗΣ

ΑΝΕΣΤΗ Ο ΧΡΙΣΤΟΣ

Μὲς στὸ σκοτάδι Τὸν φρουροῦν
στρατιῶτες τοῦ Πιλάτου,
οἱ Χριστιανοὶ νὰ μὴ μποροῦν
νἄρθοῦν ἐκεῖ κοντά Του.

Λουλούδια στέλνουν εὐωδιά,
στὴ νύχτα τοῦ Σαββάτου
καὶ στ' ὄνειρό τους τὰ παιδιὰ
φωνάζουν τ' ὄνομά Του.

«Γλυκὲ Χριστὲ ἀνάστηθι
κι' ἔλα ἐδῶ κοντά μας,
ἡ μαύρη λύπη νὰ χαθῆ,
νἄρθῆ ἡ παρηγοριά μας».

Οἱ μυροφόρες περπατοῦν
στοῦ Γολγοθᾶ τὸ λόφο
μὲ χίλια μύρα, ποὺ κρατοῦν
κρυμμένα μὲς στὸν κόρφο.

Ἄγγελος λαμπροστόλιστος
φάνηκε κεῖ μπροστά,
καὶ λέγει χαμογελαστὸς
μὲ λόγι' ὀλιγοστά,
«Ἀνέστη ὁ Χριστός».

Θ. ΣΙΟΥΤΗΣ
(Ἀθήνα)

ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

Ὁ Θάνος ἀκούει γιὰ τὴν Ἀνάσταση

— Τί ὡραία ποὺ ἦταν παποὺ ἡ Μεγάλη Ἑβδομάδα! ἔλεγε ὁ Θάνος στὸν παπού του ἐκεῖνο τὸ Σαββατόβραδο πρὶν ἀπὸ τὴν Κυριακὴ τοῦ Θωμᾶ. Πῶς τὴν περιμένω κάθε χρόνο καὶ πῶς μ' ἀρέσει! Ἀπ' ὅλες τὶς γιορτὲς τοῦ χρόνου, αὐτὴ ἡ ἑβδομάδα μ' ἀρέσει πιὸ πολύ...

— Καὶ εἶναι πολλὲς γιορτὲς τῆς χριστιανοσύνης, εἶπε χαμογελῶντας ὁ παπούς. Ὅλες ὡραῖες, ὅλες ἅγιες. Ὅλες ἀφήνουν στὴν ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου μιὰ τέτοια βαθειὰ γαλήνη καὶ μιὰ τέτοια κατάνυξη! Κι' ἔχουν μιὰ τέτοια ὀμορφιά, μιὰ τέτοια εὐωδία ἁγιότητος! Οἱ δικές μας προπαντὸς γιορτές, οἱ γιορτὲς τῆς Ὀρθοδοξίας... Γιατὶ οἱ Ὀρθόδοξοι χριστιανοὶ Θάνο μου, διατηροῦν στὶς γιορτές τους τὴν σεμνὴ ἁπλότητα καὶ τὴν λιτότητα ποὺ τόσο ἀγαποῦσε ὁ Χριστός, καὶ ποὺ μᾶς ἔδωσε τὸ παράδειγμά του μὲ ὅλη τὴν ζωή του...

—Ἀλήθεια, εἶπε ὁ Θάνος. Αὐτὸ δὲν τόχα συλλογιστῆ ποτέ... Ὁ Χριστὸς θέλει νὰ τὸν γιορτάζωμε σεμνὰ κι' εὐλαβικά. Σύμφωνα μὲ τὸ πνεῦμα τῆς διδασκαλίας του, ποὺ τόσο ζωντανὰ τὸ διατηρεῖ ἡ Ὀρθοδοξία.

— Εἶναι οἱ γιορτὲς τοῦ Σταυροῦ, εἶπε ὁ παποὺς ἀργά. Καὶ οἱ γιορτὲς τῆς Παναγίας. Καὶ οἱ γιορτὲς τοῦ Χριστοῦ ὅπου μέσα στὸν κύκλο τοῦ χρόνου, τὸν ἀκολουθᾶμε βῆμα βῆμα, ἀπὸ τὴν ἅγια του γέννηση στὸ στάβλο τῆς Βηθλεέμ, ὡς τὸ τελευταῖο του πέρασμα ἀπὸ τὴ γῆ, ποὺ τὴν ἁγίασε μὲ τὴν θεϊκή του παρουσία. Γιατὶ ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ πέρασε ὁ Χριστὸς ἀπὸ τοῦτον τὸν κόσμο εἶναι ὁ κόσμος εὐλογημένος. Εἶναι εὐλογημένη ἡ γῆ ποὺ τὴν εἶδε ν' ἀνθίζῃ μὲ τὸν κόπο τοῦ ἀγρότη καὶ τὴν εὐλόγησε. Εὐλογημένες οἱ θάλασσες κι' οἱ λίμνες ὅπου μοχθοῦν οἱ ναυτικοὶ καὶ οἱ ψαράδες γιὰ τὸ ἅγιο, τὸ καθημερινὸ ψωμί. Εἶναι εὐλογημένοι οἱ ἄνθρωποι ποὺ τὸν πίστεψαν, ποὺ τὸν ἀκολούθησαν, ποὺ ζοῦν κατὰ τὸ θέλημά του. Εἶναι εὐλογημένες οἱ γυναῖκες σὰν μητέρες, ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ μιὰ γυναίκα σὰν αὐτές, κράτησε στὰ σπλάχνα της κι' ἔδωσε τὴ ζωὴ στὸν σωτῆρα τοῦ κόσμου. Κι' εἶναι εὐλογημένοι, ἀκόμη κι' αὐτοὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ ποὺ μετανοοῦν, ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ ὁ Θεός μας πάνω στὸν σταυρὸ συγχώρεσε τὸν μετανοιωμένο ληστή... Καθὼς γιορτάζομε τὶς μεγάλες χριστιανικὲς γιορτές, πῶς νοιώθωμε αὐτὴν τὴν εὐλογία στὴ ζωή μας!

Ὕστερα, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ζωὴ τοῦ ἴδιου τοῦ Χριστοῦ μας, στὶς ἄλλες γιορτές, τιμοῦμε τοὺς ἁγίους τῆς Ὀρθοδοξίας. Ἐκείνους ποὺ ἔζησαν ζωὴ τέτοια ὅπως τὴν ἤθελε ὁ Χριστός, κι' ἀπόχτησαν τὸν φωτοστέφανο τῆς ἁγιοσύνης. Στρατηλᾶτες ἅγιοι, καὶ ἀσκητές, καὶ βασιλιάδες, ποὺ σήμερα εἶναι γραμμένοι στὸ ἁγιολόγιο τῆς Ὀρθοδοξίας, γιὰ νὰ τοὺς ἔχωμε παράδειγμα... Ὅμως Θάνο μου, μέσα στὰ φωτερὰ ἁγιοκέρια ποὺ εἶναι οἱ γιορτάσιμες μέρες τοῦ χρόνου, σὰν μέγα οὐράνιο πολυκάντηλο, φεγγοβολάει ἡ Μεγάλη Ἑβδομάδα.

— Ναί. Ἀπὸ τὴν Μεγάλη Δευτέρα, ἀρχίζω νὰ νοιώθω τὸ μυστήριο τῆς μεγάλης ἑβδομάδας.

— Μυστήριο. Καλὰ τ' ὀνόμασες! εἶπε ὁ παπούς. Μυστήριο στὴν θρησκεία μας εἶναι ὅτι δύσκολα τὸ νοιώθει τὸ μυαλὸ τοῦ ἀνθρώπου. Ὅτι εἶναι πιὸ μεγάλο ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη νόηση — τόσο ποὺ ὁ ἄνθρωπος νὰ στέκεται μπροστὰ σ' αὐτὸ ἐκστατικὸς καὶ μὲ δέος. Ἔτσι νοιώθει ὁ χριστιανὸς ὅλη τὴν Μεγάλη Ἑβδομάδα.

—Ὁ Νυμφίος, τὸ Τροπάριο τῆς Κασσιανῆς, τὸ Εὐχέλαιο τῆς Μεγάλης Τετάρτης. Κι' ἔπειτα ἐκείνη ἡ ἀλησμόνητη νύχτα μὲ τὰ Δώδεκα Εὐαγγέλια, μὲ τὴν Ἀποκαθήλωση στὴ μέση. Αὐτὴ ἡ διήγηση ἀπὸ τοὺς μαθητὲς τοῦ μαρτυρίου ἑνὸς Θεοῦ ποὺ καταδέχτηκε νὰ γίνῃ ἄνθρωπος ἀπὸ ἀγάπη στοὺς ἀνθρώπους. Τὸ προσκύνημα τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς, καὶ ἡ θλίψη τῆς περιφορᾶς τοῦ Ἐπιτάφιου.

— Κι' ἔπειτα ἡ κρυφὴ ἀναμονὴ τοῦ Μεγάλου Σάββατου, τὸ βράδυ ποὺ ἔρχεται ἐλπιδοφόρος ἡ ἀκολουθία τῆς Ἀναστάσεως καὶ τὰ μεσάνυχτα ἀκριβῶς, τὸ θριαμβευτικό, τὸ χαρούμενο «Χριστὸς Ἀνέστη!» Οἱ καμπάνες ποὺ σημαίνουν χαρούμενα, σὰν γιὰ νὰ πᾶνε θαρρεῖς τὸ μήνυμα στοὺς οὐρανούς, τὰ κεριὰ τῶν πιστῶν ποὺ φέγγουν σὰν τὴν ἴδια τὴν ψυχή τους, τὸ καντήλι ποὺ σβήνομε στὸ σπίτι καὶ τ' ἀνάβομε μὲ τὸ ἀναστάσιμο φῶς.

— Κι' ὕστερα τὸ ἀναστάσιμο φαγοπότι καὶ τὸ τσούγκρισμα τῶν αὐγῶν!

—Ἔ! Οἱ ἄνθρωποι εἶπε ὁ παπούς, δείχνουν τὴν χαρά τους σὰν ἄνθρωποι. Ἀφοῦ λειτουργηθοῦν κι' ἀφοῦ ἀκούσουν τὸ Χριστὸς Ἀνέστη, τὸ ρίχνουν στὸ γλέντι καὶ στὸ φαγοπότι γιατὶ εἶναι χαρούμενοι...

— Κι' ἔτσι ἡ Ἄνοιξη ἀρχίζει, εἶπε ὁ Θάνος, μὲ ἕνα αἴσθημα βαθειᾶς, ἀνείπωτης χαρᾶς ποὺ μένει μέσα μας, γιὰ νὰ φωτίσῃ ὅλο τὸ χρόνο.

— Παιδί μου, εἶπε ὁ παπούς, αὐτὸ τὸ μήνυμα τῆς Ἀνάστασης, εἶναι τὸ πιὸ χαρούμενο ποὺ ἄκουσε ποτὲ ὁ κόσμος... Δὲν δείχνει μονάχα πῶς ὁ Θεὸς εἶναι ἀθάνατος, καὶ πῶς ὕστερα ἀπὸ τὴν Σταύρωσή του ξαναβρίσκει τὴν θεϊκή του ὑπόσταση γιὰ νὰ ἐπιστρέψῃ στοὺς οὐρανοὺς καὶ νὰ μεριμνήσῃ ἀπὸ ἐκεῖ γιὰ τοὺς ἀνθρώπους. Εἶναι συγχρόνως καὶ τὸ βαθύτερο, τὸ μεγαλύτερο σύμβολο τοῦ κόσμου. Δείχνει τὴν σημασία τῆς θυσίας. Ἡ θυσία μπορεῖ νὰ ὁδηγήσῃ στὸ θάνατο. Οἱ ἄνθρωποι, δὲν εἶναι θεοί, κι' ὅταν διαβοῦν τὴν Πύλη τοῦ θανάτου, περνοῦν πιὰ στὴν ἄλλη ζωή, ποὺ ἔταξε ὁ Θεὸς γι' αὐτούς. Ἐδῶ, ὅμως στὴ γῆ, ἡ θυσία τους καρποφορεῖ. Καὶ φέρνει ἀποτελέσματα τέτοια, ποὺ εἶναι σὰν ἕνα εἶδος ἀνάστασης. Πάντα Θάνο μου ἡ θυσία καρποφορεῖ, καὶ φέρνει τὴν ἀνάστασή της. Ὁποιαδήποτε θυσία. Ἀρκεῖ νὰ γίνεται ἄδολα, γιὰ ἕναν σκοπὸ ὡραῖο. Καὶ αὐτὴ ἡ μυστικὴ προσδοκία τῆς ἀνάστασης, αὐτὴ ἡ βεβαιότητα γιὰ τὴν ἐπιτυχία, δίνει στοὺς ἀνθρώπους τὴν δύναμη νὰ θυσιάζωνται...

Οἱ πρῶτοι ἀγωνιστὲς τοῦ 21, δὲν ἔζησαν ὅλοι γιὰ νὰ χαροῦν τὴν λευτεριά. Τὰ παλληκάρια ποὺ πέφτουν στὴν μάχη, δὲν εἶναι πιὰ κοντά μας γιὰ νὰ γιορτάσουν τὴν μέρα τῆς ἀπελευθέρωσης. Αὐτὴν ὅμως τὴν ἐπιτυχία, αὐτὴ τὴν ἀνάσταση, ἐκεῖνοι τὴν ἑτοίμασαν. Καὶ δὲν εἶναι σὰ νὰ νίκησαν τὸν θάνατο, σύμφωνα μὲ τὸ ὑψηλὸ παράδειγμα τοῦ Θεάνθρωπου; Κι' ἐκεῖνοι ποὺ γιὰ νὰ βροῦν γιατρικὰ γιὰ τοὺς ἀνθρώπους, πιάνουν ἀρρώστειες καὶ πεθαίνουν, πολλὲς φορὲς ἀπὸ τὰ ἐπικίνδυνα πειράματα ποὺ κάνουν, ὅταν μὲ τὰ γιατρικὰ αὐτὰ σώζουν ἄλλους ἀνθρώπους ποὺ κινδύνευαν, κι' αὐτοὶ δὲν ἐνίκησαν τὸ θάνατο; Κάθε θυσία — ὁποιαδήποτε θυσία — θὰ ἔρθῃ μέρα ποὺ θὰ φέρῃ τοὺς καρπούς της. Ἀκόμη καὶ ἡ πιὸ μικρὴ θυσία. Μόνο ποὺ οἱ καρποὶ δὲν φαίνονται ἀμέσως. Πολλὲς φορὲς ἐκεῖνος ποὺ θυσιάζεται δὲν τοὺς καταλαβαίνει ὁ ἴδιος. Οἱ καρποὶ ὅμως ὑπάρχουν, γιατὶ καθὼς σοῦ εἶπα, καμμιὰ θυσία δὲν γίνεται τοῦ κάκου. Καὶ τὸ πνεῦμα τῆς θυσίας, εἶναι αὐτὸ ποὺ μᾶς ἔδειξε ὁ Χριστός. Νὰ μὴν περιμένῃ κανεὶς ἀνταμοιβή. Νὰ μὴν περιμένῃ νὰ δῆ ὁ ἴδιος, ἀμέσως, τοὺς καρποὺς τῆς θυσίας του. Ἡ θυσία γιὰ τὴν θυσία. Τὸ καλὸ ποὺ ρίχνεται στὸ γυαλό, κι' ὁ γυαλὸς τὸ παίρνει καὶ τὸ πάει στὴν ἄλλη ὄχθη, ὅπου θὰ δώσῃ καρπούς. Καὶ τί ὡραία εἶναι ἡ παραβολὴ γιὰ τὸ σπυρὶ τοῦ σταριοῦ, ποὺ εἶπε ὁ ἴδιος ὁ Χριστός.

—Ἂν τὸ σπυρὶ τὸ στάρι δὲν πεθάνει, εἶπε, δὲν φέρνει καρπούς.

Παραχώνεται τὸ σπυρὶ τὸ στάρι. Θυσιάζεται. Μέσα στὴ γῆ πεθαίνει. Σκάει ἡ φλοῦδα του. Φυτρώνει. Τὸ βλαστάρι γυρεύει τὸ δρόμο του στὸ φῶς. Γίνεται στάχυ φορτωμένο στάρι... Καὶ τὸ ὁλόχρυσο βαρὺ στάχυ, γεννήθηκε ἀπὸ τὴν θυσία τοῦ πρώτου σπυριοῦ ποὺ παραχώθηκε. Εἶναι ἡ ἀνάσταση ποὺ ἀκολουθεῖ τὸ θάνατο. Εἶναι ἡ χρυσὴ ἀνταμοιβὴ τῆς θυσίας. Νὰ τὶ μάθημα μᾶς δίνει ἡ Σταύρωση καὶ ἡ Ἀνάσταση... Ὅλα τὰ χρόνια, τὶς φορὲς ποὺ θὰ παρακολουθήσῃς σὰν ἐφέτος τ' Ἅγια Πάθη μὲ τὸ φωτεινό τους ἐπίλογο — τὴν Ἀνάσταση, μὴν ξεχνᾶς αὐτὸ τὸ βαθύτερο νόημα τῆς Ἀνάστασης. Καὶ πάντα ν' ἀναλογίζεσαι αὐτὸ ποὺ σοῦ εἶπα: ὅτι ἡ θυσία ποτὲ δὲν πάει χαμένη — κι' ὅτι κάποτε κατὰ κάποιο τρόπο θὰ καρποφορήσῃ...

Μακάριοι παιδί μου ἐκεῖνοι ποὺ τὸ ξέρουν. Μακάριοι ἐκεῖνοι ποὺ πιστεύουν χωρὶς νάχουν ἀνάγκη νὰ δοῦν καὶ νὰ ἀγκίξουν, σὰν τὸν ἄπιστο μαθητὴ — τὸν Θωμᾶ...

ΜΑΡΙΝΑ Κ.

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΜΕΓΑΛΟΙ ΨΕΥΤΕΣ

Τ ρ ο β α δ ο ῦ ρ ο ς: Ἔχετε ἀκούσει ὅτι στὴν πατρίδα μου οἱ ἄνθρωποι φοροῦν καπέλλα μὲ ἠλεκτρικό; Νὰ δῆτε τί ὑπέροχα ποὺ εἶναι σὰν περπατοῦν τὴ νύχτα.

Ν τ ο λ ο ρ έ ς: Αὐτὸ καλὲ δὲν εἶναι τίποτε. Νὰ δῆτε στὴν πατρίδα μου οἱ ἄνθρωποι φοροῦν παπούτσια μὲ ράδιο.

Τ σ ι γ γ α ν ο π ο ύ λ α: Καὶ μεγάλο πρᾶγμα εἶναι αὐτὸ καλέ; Ἔχετε ἀκόμη μεσάνυχτα ἀπὸ πολιτισμό. Νὰ δῆτε στὴν πατρίδα μου στὸ Σουφλί· οἱ ἄνθρωποι φοροῦν παπούτσια μὲ φοῦρνο!!!

ΑΛΕΞ. ΜΑΚΡΥΛΑΚΗΣ
Ε΄ Τάξ. Γυμνασίου Σουφλίου

⁂

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΠΛΗΡΩΜΕΝΗ

—Δὲν μπορῶ νὰ κάνω τίποτα γιὰ σᾶς κύριε! Ἡ ἀρρώστειά σας εἶναι κληρονομική.

—Πολὺ καλὰ γιατρέ! τότε στεῖλτε τὸ λογαριασμὸ στοὺς προγόνους μου!

Η ΗΡΩΙΔΑ της Ελληνικής Επανάστασης

8ον

"Εχει παρακλάδια παντοῦ. Μάθε πὼς κι' αὐτὸς ὁ θεῖος σου ὁ Πατριάρχης γνωρίζει πὼς ὑπάρχει...

— Τὸ γνωρίζει καὶ δὲν μοῦ εἶπε τίποτε! ἔκανε μὲ παράπονο ὁ Θρασύβουλος.

— Μόνος σου παραδέχτηκες πρὶν πὼς ἤσουν πολὺ νέος. Ὁ θεῖος σου πὼ ὅλο παρακινεῖ τοὺς ἄλλους νὰ φέρονται φρόνιμα καὶ γνωστικά, ἔπρεπε νὰ τοὺς δώση τὸ καλὸ παράδειγμα ἀφήνοντας ἀπέξω τὸν ἴδιό του τὸν ἀνεψιὸ ὣς νὰ μεγαλώση καὶ νὰ ἀνδρωθῆ.

— Μὰ καλά, ἐσὺ μιὰ γυναίκα πὼς τὰ ξέρεις ὅλ' αὐτά; Πιὸ μεγάλη εἶσαι σὺ ἀπὸ μένα;

— Ἐγὼ τὰ ἔμαθα ἐντελῶς τυχαῖα. Αὐτὸ εἶναι τὸ μυστικό μου Θρασύβουλε. "Εχε λιγάκι ὑπομονὴ καὶ θὰ τὰ μάθης ὅλα.

— Καλά. Σ' ἀκούω. Λέγε!

— Ἐδῶ καὶ λίγον καιρὸ πῆγα στὴν Ἑρμιόνη μὲ τὸν πατέρα μου. Ξέρεις πόση ἀρχαιολατρεία ἔχω. Ξεκίνησα λοιπὸν μονάχη μου νὰ πάω νὰ δῶ τὰ περίφημα ἐρείπια τῶν ναῶν τῆς Δήμητρας καὶ τῆς Περσεφόνης. Μόλις κάθησα στὸ κούφωμα ἑνὸς βράχου, ἀκούω σιμά μου δυὸ πιστολιές. "Οπως εἶναι φυσικό, σηκώθηκα γιὰ νὰ δῶ τί συμβαίνει. Ὡστόσο δὲν πρόφτασα νὰ κάνω οὔτε βῆμα, καὶ μπροστά μου παρουσιάστηκε ἕνας ἄνθρωπος κάτωχρος ποὺ ἔτρεμε.

— Ποιὸς εἶσαι σύ, κακοῦργε; φώναξα. "Ακουσα πιστολιά. Κάποιον θὰ ἔχης χτυπήσει, σίγουρα!

Καὶ λέγοντας, ἔβγαλα τὸ πιστόλι μου γιὰ νὰ τὸν σιγουρίσω.

— Στάσου κοπέλλα μου, μοῦ φώναξε ὁ ἄγνωστος. Στάσου. Μὴ βιάζεσαι. Θὰ σοῦ ἐξηγήσω.

Καθὼς μιλοῦσε ὁ πρῶτος, ἕνας δεύτερος ξεπρόβαλε ἀπὸ τὸν βράχο.

— Δὲν εἴμαστε αὐτὸ ποὺ νομίζεις! εἶπε κι' ὁ δεύτερος. "Αν δὲν χτυπούσαμε ἐκεῖνον τὸν Ἰούδα, θὰ χάνονταν τὸ "Εθνος!

Καὶ μοῦ ἔδειξαν ἕναν τρίτο ἄνθρωπο ποὺ ἦταν πεσμένος κατὰ γῆς. Νεκρός. Τὸ ἀπαίσιο αὐτὸ θέαμα μὲ τάραξε τόσο, ποὺ ἄρχισα νὰ τρέχω πρὸς τὴν Ἑρμιόνη. Οἱ δυὸ ἐκεῖνοι ἄγνωστοι ἄρχισαν κι' αὐτοὶ νὰ τρέχουν τὸ κατόπι μου, ἐξορκίζοντάς με νὰ τοὺς ἀκούσω. Δὲν εἶμαι δειλὴ Θρασύβουλε. Τὸ ξέρεις.

— "Αν τὸ ξέρω! ἔκανε ὁ Θρασύβουλος. Καὶ βέβαια τὸ ξέρω.

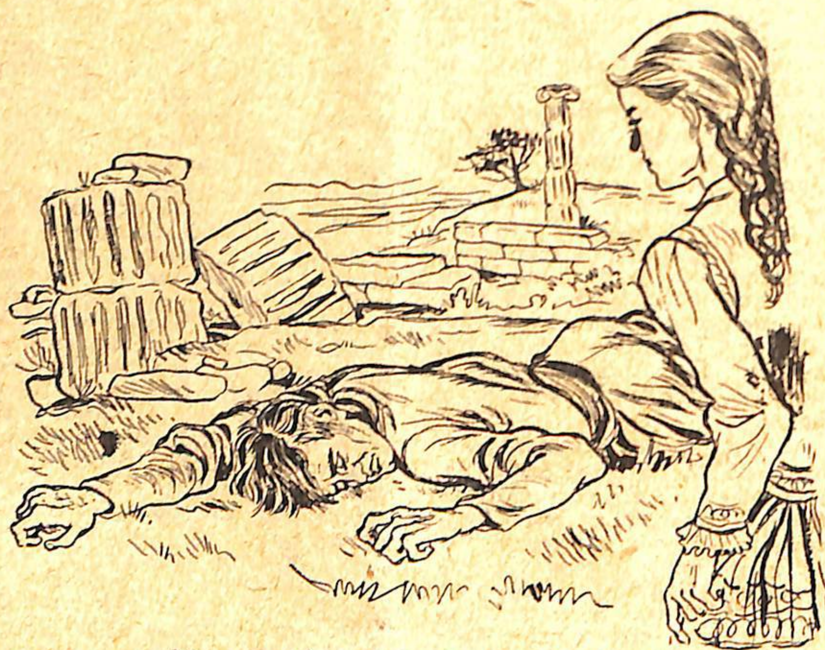
— Λοιπόν, συνέχισε ἡ Ἀνδρονίκη, σταμάτησα καὶ περίμενα νὰ μοῦ δόσουν ἐξηγήσεις.

— Πρὶν σοῦ ποῦμε ποιὸς εἶναι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, πρέπει νὰ ξέρωμε ἂν ἡ καρδιά σου εἶναι ἑλληνική, εἶπε ὁ πρῶτος.

— Μιλῆστε ἐλεύθερα! ἔκανα. Εἶμαι ἑλληνοπούλα!

— Φαίνεσαι κόρη μου... εἶπε πάλι ὁ πρῶτος. Τὄνομά μου εἶναι Ἀθανάσιος Τσακάλωφ. Ὁ κύριος ἀπὸ ἐδῶ λέγεται Δημητρόπουλος. "Οσο γιὰ τὸν σκοτωμένο, λέγονταν Νικόλαος Γαλάτης.

Καὶ τότε ὁ Τσακάλωφ κάθησε καὶ μοῦ διηγήθηκε ὅλα τὰ σχετικὰ μὲ τὴν Φιλικὴ Ἑταιρεία, ἀφοῦ πρῶτα μὲ ὅρκισε μὲ ὅρκο φοβερό, νὰ μὴν ἀποκαλύψω ποτὲ τὰ μυστικά της παρὰ σὲ πρόσωπο ἔμπιστο, ποὺ νὰ τοῦ ἔχω ἐμπιστοσύνη ὅσο καὶ στὸν ἑαυτό μου. Μοῦ εἶπε τὰ ὀνόματα τῶν πιὸ ξακουστῶν Ἑλλήνων ποὺ ἦταν μέλη της. Κι' ἀκόμη μοῦ εἶπε πὼς ἐπικεφαλῆς βρίσκεται ὁ ἴδιος ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης, στρατηγὸς καὶ ὑπασπιστὴς τοῦ Τσάρου τῆς Ρωσίας τοῦ Ἀλέξανδρου. Ὁ σκοτωμένος Γαλάτης, ἦταν κι' αὐτὸς μέλος τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας. "Ηταν ὅμως ἐλεεινὸς ἄνθρωπος. "Οταν κατέβηκε στὴν Ἑλλάδα, σπατάλησε τὰ χρήματα ποὺ μὲ τόσο κόπο μάζευαν οἱ Φιλικοὶ γιὰ τὸν ἱερὸ ἀγῶνα, καὶ φοβέριζε πὼς ἂν δὲν τοῦ ἔδιναν περισσότερα, θὰ μαρτυροῦσε τὰ πάντα στοὺς Τούρκους. "Ετσι θὰ χάνονταν οἱ κόποι τόσων χρόνων, καὶ μαζὶ θὰ πέθαιναν μὲ θάνατο μαρτυρικὸ τόσοι "Ελληνες. Ἐγὼ κι' ὁ Δημητρόπουλος προσπαθήσαμε νὰ τὸν συνετίσωμε. Τοῦ κάκου! Καὶ ξαφνικὰ μάθαμε πὼς εἶχε νὰ συναντηθῆ στὴν Ἑρμιόνη μὲ κάποιον προύχοντα Ὀθωμανό, ποὺ θὰ τοῦ ἀγόραζε τὰ μυστικά μας μὲ ἕνα σακκούλι χρυσάφι. Δὲν εἴχαμε πιὰ δικαίωμα νὰ διστάσωμε. Σ' αὐτὸν τὸν φοβερὸ ἀγῶνα ποὺ ἀρχίσαμε, ἐμεῖς οἱ ἴδιοι εἴμαστε καὶ τὸ στρατοδικεῖο, καὶ οἱ κριτὲς κι' οἱ τιμωροί. Ὁ Γαλάτης πλήρωσε μὲ τὴν ζωή του τὴν προδοσία του. Ἐμεῖς ὅμως δὲν εἴμαστε δήμιοι ὡραία μου ἑλληνοπούλα. Τὰ δάκρυά μας στὸ δείχνουν ἀρκετά. Καὶ μιὰ καὶ τυχαῖα βρέθηκες σ' αὐτὴν τὴν ἀπαίσια στιγμή, ἔγινες καὶ σὺ τώρα μέλος τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας. "Ενα ὁλόκληρο μῆνα δὲν θὰ μιλήσης σὲ κανέναν γιὰ ὅτι εἶδες σ' αὐτὸ τὸ δάσος.

"Ηταν πεσμένος κατὰ γῆς, νεκρός!...

— Τὸ ὑπόσχομαι, εἶπα. "Οσο γιὰ τὸν προδότη, καλὰ τοῦ κάνατε! Δὲν μπορεῖ νὰ κινδυνεύη ἡ ἐπιτυχία τοῦ ἀγῶνα ἐξαιτίας μερικῶν ἄθλιων ἀνθρώπων!

— Μιλᾶς σὰν γνήσια Ἑλληνοπούλα! μοῦ εἶπε μὲ συγκίνηση ὁ Τσακάλωφ. Ἡ λύπη μου γιὰ τὴν φοβερὴ πράξη ποὺ κάναμε, μαλακώνει μὲ τὴν σκέψη πὼς ἔγινε γιὰ νὰ ζήσουν μιὰ μέρα ἐλεύθερες, ἑλληνοποῦλες σὰν ἐσένα!

Κι' ἀφοῦ οἱ δυὸ ἄντρες μὲ χαιρέτησαν μὲ σεβασμό, ξεμάκρυναν καὶ δὲν τοὺς ξαναεῖδα. Νά γιατὶ δὲν σοῦ μίλησα γιὰ ὅλ' αὐτὰ ὣς σήμερα!

— Τώρα καταλαβαίνω γιατὶ ὁ θεῖος μου ὁ Πατριάρχης μὲ καλεῖ βιαστικὰ στὴν Κωνσταντινούπολη! φώναξε ὁ Θρασύβουλος. Κατάλαβε φαίνεται πὼς ἔφτασε ἡ ὥρα νὰ μὲ μυήση καὶ μένα στὴν ἱερὴ Ἑταιρεία.

— Ὁ Θεὸς μαζί σου Θρασύβουλε! εἶπε σοβαρὰ ἡ κοπέλλα. Σὰν ἄντρας ποὺ εἶσαι, σὰν "Ελληνας, πρέπει νὰ τρέξης ὅπου τὸ χρέος σὲ προστάζει. Καὶ θὰ μαι περήφανη γιὰ σένα, γιατὶ ξέρω πὼς θὰ κάνης παντοῦ καὶ πάντα τὸ καθῆκον σου. Μὰ δὲν μπορῶ ὡστόσο νὰ ἐμποδίσω τὴν καρδιά μου ἀπὸ τὸ νὰ εἶναι βαριά...

— Ἐσὺ Ἀνδρονίκη μου τώρα λιποψυχεῖς;

— Μὴν ξεχνᾶς Θρασύβουλέ μου πὼς ὅσο γενναία καὶ νᾶμαι, εἶμαι πάντα γυναίκα. Καὶ τῆς γυναίκας ἡ καρδιὰ πάντα δειλιάζει μπροστὰ στὸ προαίσθημα τῶν συμφορῶν ποὺ μᾶς περιμένουν... Εἶναι φορὲς ποὺ τὰ βλέπω ὅλα μαῦρα.

— Πρέπει νὰ ξεχάσωμε τὸν ἑαυτό μας Ἀνδρονίκη μου. Γιὰ τὴν ὥρα κάθε στοχασμός μας, κάθε ντύπος τῆς καρδιᾶς μας ἀνήκει στὴν κατακαϊμένη μας πατρίδα. Μιὰ μέρα ὅμως. Ποιὸς ξέρει; Ὁ Θεὸς εἶναι μεγάλος!

— Θὰ ζῶ περιμένοντας αὐτὴν τὴν ἡμέρα! ὑποσχέθηκε ἡ Ἀνδρονίκη.

—Αὐτὴ τὴν ἡμέρα ποὺ θὰ ἐλευθερωθῆ τὸ Γένος, θὰ γίνης γυναίκα μου Ἀνδρονίκη. Καὶ τότε δὲν θἆμαι ἀμούστακος νέος ὅπως τώρα. Θὰ εἶμαι σωστὸς ἄντρας.

— Ποὺ πολέμησε καὶ νίκησε! χαμογέλασε μέσα ἀπὸ τὰ δάκρυά της ἡ κοπέλλα. Θρασύβουλέ μου θὰ σὲ περιμένω, ἔστω κι' ἂν πρόκειται ν' ἀσπρίσουν στὸ μεταξὺ τὰ μαλλιά μου καὶ τὸ κορμί μου νὰ γύρη ἀπὸ τὰ χρόνια!

— Πῆρα τὴν ἀπόφασή μου Ἀνδρονίκη. Θὰ φύγω τὸ γρηγορώτερο γιὰ τὴν Κωνσταντινούπολη. Ἂν τὰ καταφέρω, αὔριο κιόλας. Ἀλλὰ εἴτε σὲ εἰρήνη εἴτε σὲ πόλεμο, θὰ σὲ θυμᾶμαι πάντα! Καὶ σὺ μὴ μὲ ξεχνᾶς.

— Ποτὲ ὅσο ζῶ. Ἀλλὰ τώρα πήγαινε. Πήγαινε ἐκεῖ που σὲ προστάζει το χρέος .Εἴπαμε πὼς ὡς τὸ τέλος τοῦ Ἀγῶνα, ὅλη μας ἡ σκέψη πρέπει να εἶναι δοσμένη στὴν πατρίδα!

Οἱ δυὸ νέοι ἔσφιξαν τὰ χέρια, καὶ χωρίστηκαν.

Ἡ Ἀνδρονίκη ἔμεινε πολλὴ ὥρα ἀκίνητη, νὰ βλέπη τὸν Θρασύβουλο νὰ ξεμακραίνη καὶ νὰ χάνεται.

Ποιὸς ξέρει πόσα χρόνια θὰ περνοῦσαν ὡς να τὸν ξανάολεπε πάλι!

Ποιὸς ξέρει ἂν θὰ τὸν ξανάβλεπε ζωντανό.

Μὲ πόνο ἡ κοπέλλα ὅταν πιὰ ὁ ἀρραβωνιαστικος της χάθηκε στὸ γύρισμα τοῦ δρόμου, ἔπεσε στὰ χορτάρια κι' ἔκλαψε πικρά.

Τὰ σκυλιά της γύριζαν γύρω της ἀνήσυχα, γιατὶ δὲν ἦταν μαθημένα νὰ τὴν βλέπουν νὰ κλαίη.

Κι' ἕνας ἄλλος ὅμως παρακολουθοῦσε ἀθέατος τὴν σκηνή.

Ὁ ἄθλιος Βάρθακας.

— Κλάψε, κλαψε, ψιθύριζε στὰ δόντια του. Θὰ κλάψης ἀκόμη περισσότερο ὡραία μου κόρη ἂν ἤξερες τί σοῦ μαγειρεύω! Κι' ὅσο γιὰ τὸν παλληκαρᾶ τον μνηστήρα σου, ἔγνοια σου κι' ἔχω ἐγὼ ράματα γιὰ τὴ γοῦνα του!

. . . .

Τὴν ἴδια μέρα ὁ Θρασύβουλος πέρασε ἀπὸ τὸν Πύργο κι' ἀποχαιρέτησε τὸν Ἀθανασιάδη.

Τὴν Ἀνδρονίκη δὲν τὴν ξαναεἶδε.

Ἔφυγε γιὰ τὴν Κωνσταντινούπολη ὅπου μυήθηκε στὴν Φιλικὴ Ἑταιρεία. Πάνω σ' ἕνα γυμνὸ σπαθί, ὅπου ἄλλοι συντρόφοι ἔχυναν λίγο κόκκινο κρασί, ὁρκίστηκε τὸν πρῶτο τρομερὸ ὅρκο τῶν Φιλικῶν, ποὺ τὸν κρατοῦσαν ἱερὸ ὅλοι οἱ Ἕλληνες.

—Ὅπως χύνεται τοῦτο τὸ κρασί, ἔτσι νὰ τρέξη τὸ αἷμά μου ἂν τολμήσω νὰ φανερώσω σὲ κανέναν τὰ μυστικὰ τῆς Ἑταιρείας μας!

Πέρασε ἕνας χρόνος καὶ μερικοὶ μῆνες. Καὶ τέλος ὁ Θρασύβουλος παραστάθηκε στὸ τραγικὸ τέλος τοῦ ἱερομάρτυρα Πατριάρχη ποὺ διηγηθήκαμε στὸ πρῶτο κεφάλαιο τῆς ἱστορίας μας.

Ο ΒΑΡΘΑΚΑΣ

Εἶναι τώρα καιρὸς νὰ μάθωμε λίγα περισσότερα πράγματα γιὰ τὸν φίλο μας τὸν Βάρθακα ποὺ πρόκειται νὰ παίξη σημαντικὸ ρόλο σὲ τούτην τὴν ἱστορία.

Ὁ Βάρθακας λοιπὸν ἦταν Σαμιώτης, γυιὸς ἑνὸς διάσημου ζωοκλέφτη.

Φαίνεται πὼς ἀκολούθησε ἀπὸ μικρὸς τὸν δρόμο τοῦ πατέρα του, γιατὶ πολὺ νέος ἀναγκάστηκε νὰ ξενιτευτῆ στὴν Σμύρνη γιὰ ν' ἀποφύγη τὶς συνέπειες κάποιας λωποδυσίας ποὺ εἶχε κάνει.

Ἀπὸ ἐκεῖ — λαθρεπιβάτης — ξενιτεύτηκε στὴ Λίβερπουλ τῆς Ἀγγλίας. Ζοῦσε κάνοντας διάφορες μικροαπάτες. Ἀπὸ τὰ ταξίδια του κατόρθωσε νὰ μάθη λίγες φράσεις ἀπὸ διάφορες εὐρωπαϊκὲς γλῶσσες, καὶ οἱ ἐφημερίδες ποὺ διάβαζε, τοῦ ἔδωσαν κάποια ψευτομόρφωση. Ὅπως ὕστερα ἀπὸ κάποια ἀπάτη ἡ ἀγγλικὴ ἀστυνομία τὸν γύρευε γιὰ νὰ τὸν κλείση στὴ φυλακή, μπῆκε κρυφὰ κατὰ τὴν συνήθειά του σ' ἕνα πλοῖο ποὺ ἔφευγε γιὰ τὴν Ἑλλάδα.

Τὸ καράβι αὐτὸ ναυάγησε στ' ἀνοιχτὰ τῆς Μεσσηνίας στὴν Πελοπόννησο. Ἐκεῖ ἄρχισε νὰ γυρίζη ἀπὸ πόλη σὲ πόλη, κάνοντας τὸν σπουδασμένο καὶ τὸν κοσμογυρισμένο.

Οἱ ἀλύτρωτοι Ἕλληνες τῆς ἐποχῆς, ἔτρεφαν μεγάλο σεβασμὸ γιὰ τοὺς ὁμογενεῖς τους ποὺ ἔρχονταν ἀπὸ τὴν Εὐρώπη. Ἄρχισαν νὰ τὸν ἀποκαλοῦν «δάσκαλο» καὶ «κὺρ καθηγητή». Τὸ θεωροῦσαν τιμὴ τους νὰ πηγαίνη στὰ σπίτια τους καὶ νὰ διδάσκη γράμματα τὰ παιδιά τους, γιατὶ ὁ πονηρὸς Βάρθακας ἤξερε γράμματα καὶ διάβαζε χωρὶς δυσκολία.

Ἐκεῖνο ποὺ εἶναι σήμερα φυσικὸ γιὰ ὅλα τὰ Ἑλληνόπουλα τῆς χώρας — νὰ ξέρουν, δηλαδὴ νὰ διαβάζουν, νὰ γράφουν καὶ νὰ λογαριάζουν — ἐκείνη τὴν ἐποχὴ ποὺ ὁ κατακτητὴς εἶχε κλείσει τὰ σχολεῖα μας, θεωροῦνταν σπάνιο καὶ θαυμαστό.

Ἔτσι ὁ Βάρθακας καλοζοῦσε μὲ τὴν σοφία του ὡς ποὺ γνώρισε τὸν δημογέροντα Ἀθανασιάδη, ποὺ τὸν πῆρε στὸν Πύργο του γιὰ νὰ μορφώση τὴν κόρη του τὴν Ἀνδρονίκη.

Ὁ Βάρθακας εἶχε τὴν ἐξυπνάδα νὰ προμηθευτῆ μερικὰ βιβλία ἱστορίας ὅπως κι' ἄλλα τέτοια χρήσιμα γιὰ τὴν μόρφωση, κι' ἔτσι μ' αὐτὴν τὴν δανεισμένη σοφία ἔκανε φιγούρα στὸν Πύργο.

Ἡ Ἀνδρονίκη μελετοῦσε ἀπὸ τὰ βιβλία, ὁ Βάρθακας τὴν «ἄκουγε» νὰ λέη τὸ μάθημά της, κι' ὅλοι ἦταν εὐχαριστημένοι.

Ἡ Ἀνδρονίκη ποὺ εἶχε πρὶν γιὰ δάσκαλο ἕναν Ἕλληνα μορφωμένο στὰ ξένα πανεπιστήμια, ποὺ δυστυχῶς ἀναγκάστηκε νὰ φύγη γιὰ τὸ ἐξωτερικό, ἤξερε πολὺ περισσότερα πράγματα ἀπὸ τὸν ἀμόρφωτο Βάρθακα. Δὲν ἔλεγε ὅμως τίποτε γιὰ νὰ μὴν κακοκαρδίση τὸν πατέρα της, ποὺ ἦταν πολὺ περήφανος γιὰ τὸν «δάσκαλο» ποὺ εἶχε ἀνακαλύψει.

Ἔτσι ὁ Βάρθακας στὸν Πύργο τὰ περνοῦσε καθὼς λέμε «μπέϊκα».

Ἅμα ἔρχονταν στὴν Ἀρκαδία κανένας ξένος, ὁ Βάρθακας κατάφερνε πάντα νὰ συνεννοηθῆ μαζί του μὲ τὰ λίγα κουτσοϊταλικά, κουτσογαλλικὰ ἢ κουτσοεγγλέζικα ποὺ ἤξερε. Οἱ χωρικοὶ τὸν κοίταζαν μὲ ἀνοιχτὸ στόμα, κι' ὁ δημογέροντας καμάρωνε σὰ νάκανε ἐπίδειξη ἀπὸ κανένα σπάνιο ζῶο ποὺ τοῦ ἀνῆκε.

Μπῆκε κρυφά, κατὰ τὴ συνήθειά του σ' ἕνα πλοῖο...

Ὁ Βάρθακας ἔκοβε κι' ἔραβε ὅταν μιλοῦσε στὸν Ἀθανασιάδη γιὰ τὴν Φραγκιά.

Ὅτι ἤθελε τοῦ ἔλεγε, κι' ὁ τίμιος ἄρχοντας τὸν πίστευε σὰ νάταν τὸ Εὐαγγέλιο.

Μιὰ μέρα τοῦ διηγήθηκε πὼς στὸ Μάντσεστερ εἶδε μιὰ μηχανὴ ποὺ ἔριχνες μέσα ἕνα παλιὸ πουκάμισο κι' ἀμέσως γίνονταν χαρτὶ ὅπου τύπωνες ὅτι βιβλίο ἤθελες ποὺ ἔβγαινε χρυσόδετο ἀπὸ τὴν ἄλλη ἄκρη τῆς μηχανῆς!

Ὁ Ἀθανασάκης τοῦ εἶχε δώσει τὸ καλύτερο δωμάτιο στὸν Πύργο του, κι' ἐκτὸς ἀπὸ τὰ μαθήματα ποὺ ἔκανε στὴν κόρη του, ὁ Βάρθακας κέρδιζε ἀρκετὰ χρήματα δείχνοντας τοὺς ἀρχαιολογικοὺς χώρους στοὺς ἀρχαιολόγους, ἢ γράφοντας διάφορα ἔγγραφα καὶ γράμματα γιὰ τὶς ντόπιες ἀρχὲς καὶ τοὺς ἰδιῶτες.

Ὁ Βάρθακας τότε εἶχε ἀρχίσει νὰ κάνη καὶ ὄνειρα ἢ καλύτερα σχέδια.

(Συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

Πασχαλινή Έμπνευση!

ΠΑΣΧΑΛΙΝΟΣ... ΓΑΡΓΑΝΤΟΥΑΣ!...

Τώρα ποὔρχεται τὸ Πάσχα
ὁ Πετρῆς πανηγυρίζει
καὶ γελάει μὲ τὴ σκέψη
τὸ ἀρνὶ πῶς θὰ γυρίζη!...

Τὸ ἀρνί! Τί λιχουδιὲς
καὶ τί νόστιμες πετσοῦλες!...
χίλιες μύριες μυρουδιὲς
καὶ τὰ σάλια... σὰ βρυσοῦ-
(λες!...

Πεντανόστιμα γλυκάδια
ποὺ σὰν βάλης καὶ λεμόνι
καὶ λιγάκι πιπεράκι
λὲς τὸ στόμα σου... μελώ-
(νει!...

Κάθε γύρος κι' ἁρπαξιά!
Καὶ φωνάζει φουρκισμένη
ἡ γιαγιὰ ἡ Γαρφαλιά,
ὄχι ἀπὸ καλοσύνη
μὰ 'πὸ λιχουδιὰ κρυμμένη!...

Ὁ Πετράκης μας γυρίζει
καὶ ἡ τσίκνα τὸν ζαλίζει!...
Καὶ σὰν βαρεθῆ τ' ἀρνὶ
μὲ πρωτόφαντη ὁρμὴ
στὴν κουζίνα ἐφορμᾶ
καὶ τὰ κόκκινα αὐγὰ
ἕνα ἕνα τὰ ρσΐζει
καὶ τὰ... ἀποδεκατίζει!...

Καὶ ἂν ἴσως ἔχει μείνει
μαγειρίτσα ἀπ' τὸ βράδυ
τήνε ρίχνει καὶ ἐκείνη
στῆς κοιλιᾶς του τὸ πηγά-
(δι!...

Καὶ σὰν εὐφρανθ' ἡ καρδιά
(του
στὰ τσουρέκια πάνω πέφτει
ὥσπου — μιὰ καὶ δυὸ τοῦ
(κλέφτη—
τόνε πιάνει... ἡ κοιλιά του!...

Ἀπὸ τὴν πολυφαγία
τρεῖς ἡμέρες στὸ κρεββάτι
κάθεται μὲ ἀγωνία
καὶ δὲν κλείνει.. ὥρα μάτι!...

ΓΡΗΓΟΡΟ... ΨΗΣΙΜΟ

Ὁ Πατέρας πάλι φέτο
γιὰ νὰ κάνουμε Λαμπρὴ
ὄχι μὲ τυράκι σκέτο
ἔφερε ἕνα ἀρνί!...

Ἕνα κάτασπρο ἀρνάκι
ἥμερο καὶ παχουλό...
Καὶ νὰ δῆτε τὸν Πετράκη...
οὔτε μιὰ σταλιὰ μυαλό!....
Στὸ λειβάδι τὸ γυρίζει
καὶ τὸ βόσκει ὅλη μέρα.
Ὁλοένα ξεσπιτίζει
καὶ τρομάζει τὴ μητέρα!....

Τὶς προάλλες τοῦ καρφώθη
πῶς τ' ἀρνὶ γιὰ νὰ παχύνη
θἄπρεπε... νὰ φάη κρέας!...
Μιὰ καὶ δυὸ λοιπὸν τοῦ δίνει
—Βρὲ... ὁ παλαβὸς ὁ Αἴας!
μιὰ μπριτζόλα καὶ.. φυτί-
(νη!...

Μιὰ ἡμέρα πρὶν τὸ Πάσχα
τὸ ἐσφάξαμε τ' ἀρνί.
Κλάμμα ὁ Πετρῆς, φωνή!...
Μὰ τοῦ ἔπεσε ἡ λύπη
σὰν τοῦ εἶπαν ὅλοι πῶς
θὰ γυρνᾶ τὴ σούβλ' αὐτός!...

Καὶ τὴν Κυριακὴ πρωῒ
μὲ χαρὲς καὶ μὲ τραγούδια
κόρωσε φωτιὰ γερὴ
στὴν αὐλή, μὲ πελεκούδια!...

Καὶ σὰν ἔπεσε ἡ φλόγα
βάλαμε τὴ σούβλα πάνω!
Κι' ὁ Πετρῆς μὲ πόζα εἶπε:
—Μοναχὸς τ' ἀναλαμβά-
(νω!...

Καὶ νὰ τὸ γυρνᾶ ἀρχίζει
κι' ὅλη του τὴν τέχνη βά-
(ζει!...
Ὅλο σκύβει,, τὸ μυρίζει
καὶ τὸ... γλυκοδοκιμάζει!...

Μὰ ζεστάθηκε σὲ λίγο
καὶ ἐσκέφτη: «Πῶς νὰ φύ-
(γω;
Θὰ μοῦ ποῦν πῶς δὲν ἀντέ-
(χω!....
Ποιός; ἐγὼ ποὺ... πάντα
(τρέχω!...

Ὄχι! θὰ καθήσω δῶ,
μέχρις ὅλο νὰ τὸ ψήσω,
ἔστω κι' ἂν ἀπὸ τὴ ζέστα
μοὔρχεται νὰ ξεψυχήσω!...

Σίγουρα πρέπει νὰ βρῶ,
γιὰ νὰ γίνη τὸ ψητὸ
συντομώτερο ἕνα τρόπο,
καὶ νὰ φύγω ἀπ' αὐτὸν
τῆς κολάσεως τὸν τόπο!...»

Ὁ ἱδρὼς τρέχει ποτάμι
καὶ τὸ πρόσωπο ἀνάβει!
Μὰ τί καπετάνιος θἆναι
σὰν ἀφήσει τὸ καράβι,
ὅταν πιάσει τρικυμία;
Ὄχι! Θὲ νὰ δείξη ἀν-
(δρεία!...

Ὅμως καὶ ποὺ τραγουδοῦ-
(σαν
ὅλοι καὶ πολὺ γελοῦσαν,
ἀπ' τὸ σπίτι μιὰ φωνὴ
πονεμένη καὶ στριγγὴ
μιὰ στιγμὴ ἀκούστηκε.
Κι' ὁ καθένας στὸν ἱδρὼ
ἀπ' τὸ φόβο λούστηκε!....

Τρέξαν πρὸς τὸ σπίτι ὅλοι
κι' ἄδειασε τὸ περιβόλι!....
Ὁ Πετρῆς τ' ἀφήνει ὅλα
καὶ ὁρμᾶ στὴν ἀποθήκη.
Νά! Γυρνᾶ μ' ἕνα μπετόνι
ποὺ τ' ἀδειάζει — ὤ! τί
(φρίκη!—

Τί φωτιὰ ἦταν ἐκείνη!
Εἶχε ρίξει τὴ βενζίνη!...

Τὸ ἀρνάκι τὸ ὡραῖο
μαύρισε σὲ μιὰ στιγμή!
Δὲν τὸ ἤθελες Πετράκη
εἰς τὰ σβέλτα νὰ ψηθῆ;...

Σὰν ξαναγυρίσαν ἔξω
— ὁ μπεμπούλης εἶχε πέσει
ἀπὸ... τὴ λειωστὴ του θέ-
(ση! —
ὁ πατέρας, ἡ μαμὰ
τὰ ἀδέλφια κι' ἡ γιαγιὰ
μείναν μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα!
Πόσο τὸ ἀρνὶ ἐβρῶμα!...

—Ὤ! Τί ἔκανες Πετρῆ;...
Ἡ μητέρα μαίνεται
—Μὰ... γιὰ νὰ... γιὰ
(νά... ψηθῆ
(δὲν μπορεῖ νὰ τελειώση)
καὶ τί ἐπακολουθεῖ
τὸ καταλαβαίνετε!...

Ο ΑΛΕΚΤΩΡ

ΤΟ ΜΑΓΕΜΕΝΟ ΔΑΣΟΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 200)

ριέργεια ἀλλὰ καὶ μὲ κάποιο δισταγμό, ἀκολούθησαν οἱ μουσικοὶ τὶς ἀέρινες μορφὲς ὡς τὸ βάθος τοῦ δάσους. Ὕστερα ἀπὸ λίγα λεπτὰ σταμάτησαν μπροστὰ σὲ κάτι ποὺ ἔμοιαζε σὰν σκεπὴ σπιτιοῦ. Κι' ἀλήθεια· ἦταν μιὰ κρυστάλλινη σκεπὴ κάποιου παλατιοῦ. Μονάχα ποὺ τὸ παλάτι δὲν φαινόταν καθόλου γιατὶ ἦταν χτισμένο κάτω ἀπ' τὴ γῆ. Τοὺς ἔκαναν πάλι νόημα, κι' ἐκεῖνοι τὶς ἀκολούθησαν, αὐτὴ τὴ φορὰ χωρὶς τὸν παραμικρὸ φόβο. Μπῆκαν ἀπ' τὴ στέγη καὶ περνῶντας ἀπὸ ἕναν σκοτεινὸ διάδρομο ἔφτασαν σὲ μιὰ μεγάλη αἴθουσα ὅπου στὸ μέσον ἦταν ἕνα πελώριο τραπέζι καὶ γύρω ἔξη καρέκλες. Οἱ νεράϊδες τοὺς ἔγνεψαν νὰ καθήσουν, κι' ὕστερα χάθηκαν μὲ μιᾶς!

Δὲν πέρασε πολύ, κι' ἀπ' τὴν ἴδια πόρτα μπῆκαν ἔξη μικροὶ νᾶνοι μὲ μακρυὰ γκρίζα γένεια καὶ κόκκινους σκούφους, κρατῶντας στὰ χέρια τους ὁ καθένας, ἀπὸ ἕνα δίσκο μὲ τὰ ἐκλεκτότερα καὶ ὀρεκτικώτερα φαγητά. Τὰ ἀκούμπησαν μπροστὰ στοὺς μουσικοὺς ποὺ τὰ εἶχαν κυριολεκτικὰ χαμένα ἀπὸ τὴν σαστιμάρα τους, κι' ὕστερα ἔτρεξαν πάλι κι' ἔφεραν στὸν καθένα τους ἀπὸ μιὰ μποτίλια κρασὶ κι' ἀπὸ ἕνα χρυσὸ ποτήρι.

Οἱ μουσικοὶ κατάλαβαν πῶς τὸ καλλίτερο θὰ ἦταν νὰ μὴν χάσουν οὔτε λεπτὸ σὲ συζητήσεις κι' ἐρωτήσεις. Ρίχτηκαν λοιπὸν μὲ τὰ μαῦτρα στὸ φαΐ, ἔτσι ποὺ σὲ λίγο δὲν ἔμεινε οὔτε ἴχνος ἀπ' τὰ πλούσια φαγιά, κι' οὔτε σταγόνα ἀπ' τὸ γλυκὸ κρασί.

Οἱ νᾶνοι ἔτρεχαν ἐδῶ κι' ἐκεῖ· ξέστρωναν τὸ τραπέζι, σήκωναν τὶς ἄδειες πιατέλες. Τότε σκέφθηκαν ἐκεῖνοι πῶς θἄπρεπε κάπως νὰ τοὺς εὐχαριστήσουν, κι' ἁρπάζοντας τὰ βιολιά τους καὶ τὰ φλάουτα ἄρχισαν νὰ παίζουν ἕνα βάλς.

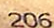
Καὶ νά, πάλι φάνηκαν ἡ νεράϊδες. Οἱ νᾶνοι τοὺς ἔκαναν μιὰ κωμικὴ ὑπόκλιση καὶ σὲ λίγο χόρευαν ὅλοι, νᾶνοι καὶ νεράϊδες γύρω στὸ τραπέζι ἀκολουθῶντας τὸν γρήγορο ρυθμό. Οἱ μουσικοὶ ἔπαιζαν ἀδιάκοπα καὶ δὲν χόρταιναν νὰ βλέπουν τὰ παράξενα ζευγάρια.

Ἔξαφνα ἀκούστηκε ἕνα δυνατὸ κράκ. Μία χορδὴ ἔσπασε ἀπ' τὸ βιολὶ κάποιου μουσικοῦ κι' ἀντήχησε σὰν πυροβολισμὸς σ' ὁλάκληρη τὴν αἴθουσα. Μέσα σ' ἕνα δευτερόλεπτο ἐξαφανίστηκαν νᾶνοι καὶ νεράϊδες καὶ μαζὺ μ' αὐτοὺς ὄχι μόνο τὸ τραπέζι κι' οἱ καρέκλες ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρο τὸ μαγεμένο σπίτι.

Οἱ καϋμένοι οἱ μουσικοὶ στέκονταν σαστισμένοι μὴ μπορῶντας νὰ καταλάβουν τί συνέβαινε. Ὅταν τέλος συνῆλθαν, βρέθηκαν ἀκριβῶς στὴν ἴδια θέση στὸ δάσος ὅπου εἶχαν παίξει πρὶν μποῦν στὸ παλάτι. Γύρω ἦταν ὅλα ἥσυχα καὶ σιωπηλά. Τότε εἶδαν πῶς ἄρχισε νὰ χαράζη καὶ χωρὶς ν' ἀνταλλάξουν λέξη ξεκίνησαν σκεφτικοὶ καὶ μὲ ἀργὸ β[illegible]ια γιὰ νέους μακρυνοὺς δρόμους.

Ἀλλὰ ὅλη ἡ καλὴ διάθεση τοὺς εἶχε φύγει καὶ ποτὲ πιὰ δὲν ἔνοιωσαν τὴν ἐπιθυμία νὰ ξαναπεράσουν ἀπ' τὸ μαγεμένο νεραϊδοδάσος.

(Διασκευὴ ἀπ' τὸ Γερμανικὸ Φ.Μ.)

ἡ Σελίδα τῶν Μικρῶν

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Τί θὰ πῆ θέληση

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Γιὰ ὅποιον δὲν τὸ ξέρει τί θὰ πῆ θέληση θὰ διηγηθῶ σήμερα μιὰ μικρὴ ἱστορία μὲ ἥρωα τὸ Γιαννάκη.

Ποιὸς εἶναι πάλι αὐτὸς θὰ μὲ ρωτήσετε. Ἕνα γειτονόπουλο ποὺ θαρρῶ δὲ σᾶς ἔχω μιλήσει ἀκόμα γι' αὐτό, γιατὶ ὡς τώρα δὲν εἶχε τραβήξει κι' ἐμένα τὴν προσοχή μου. Ἥσυχο, καλόκαρδο, δὲ λέω. Μὰ δὲν ἀκουγόταν καὶ γιὰ τὴν πρόοδό του, γιατί, ὅπως ἔλεγαν τὰ ἐγγόνια μου, ἦταν κακογράφος καὶ τσαπατσούλης.

Λοιπὸν τὸν τελευταῖο καιρὸ γνωριστήκαμε μὲ τὴν οἰκογένειά του κι' ἡ μητέρα του μοῦ τὸν ἔφερε μὲ τὸν ἔλεγχό του τοῦ πρώτου τριμήνου.

— Ἄχ, συμβούλεψέ τον, γιαγιὰ Καντιανή. Δὲν εἶναι ἁμαρτία νὰ ἔχη ἄριστα στὰ σπουδαῖα μαθήματα — ἀριθμητικὴ νὰ ποῦμε — καὶ καλλιγραφία καὶ ἰχνογραφία νὰ παίρνη πέντε;

Εἶδα τὰ τετράδιά του καὶ νὰ σᾶς πῶ, παιδιά μου, βρῆκα πὼς καὶ μὲ τὸ πέντε ποὺ τοὔχαν βάλει τοὔκαναν χατῆρι.

— Γιὰ τὸ Θεό, Γιαννάκη, ποιὸς τὶς διαβάζει αὐτὲς τὶς καρικατοῦρες καὶ τὶς μουντζοῦρες;

— Τί φταίω κι' ἐγώ; ἔκλαιγε ὁ Γιαννάκης. Ἔτσι εἶναι τὸ φυσικό μου. Δὲν κάνω ὡραῖα γράμματα. Δὲν ἔχω ἐπιτηδιότητα στὸ χέρι. Νά, δέστε καὶ τὰ σχέδιά μου καὶ τοὺς χάρτες μου. Ὅσο καὶ νὰ βασανίζομαι δὲν καταφέρνω νὰ κάμω τίποτα. Ἔτσι γεννήθηκα φαίνεται.

— Ἄχ. Γιαννάκη, Γιαννάκη, τοῦ εἶπα. Ξύλο ποὺ θές. Βάλε λίγη θέληση καὶ νὰ δῆς πόσο θὰ καλλιτερέψης.

— Τί θὰ πῆ θέληση; μὲ ρώτησε σὰ χαζός.

— Νά, θὰ σοῦ φέρω ἕνα παράδειγμα. Πόση ὥρα κάνεις νὰ γράψης τὸ μάθημά σου;

— Οὔ, μὴν τὰ ρωτᾶτε! εἶπε ἡ μητέρα. Δὲν ἔχει καλὰ καλὰ ἀρχίσει καὶ τὸ τελείωσε κιόλας. Πῶς νὰ καθίση ποὺ τοῦ φωνάζουν;

— Ποιοὶ τοῦ φωνάζουν;

— Μά,... τὰ παιχνίδια.

— Νὰ λοιπόν, Γιαννάκη, τί θὰ πῆ θέληση. Ὅταν σοῦ φωνάζουν... τὰ παιχνίδια, νὰ κάνης λιγάκι τὸν κουφό. Καὶ νὰ γράφης μὲ ὑπομονὴ ἕνα ἕνα γράμμα στρογγυλό, καλλιγραφικό, ὡραῖο. Καὶ σὰν κάνης χάρτι καὶ σχέδιο νάχης ὑπομονή. Νὰ βάνης ὅλα τὰ δυνατά σου.

— Μὰ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι δὲν εἶναι ζωγράφοι, ἀντίλεξε ὁ ἐξυπνάκος μου.

— Δὲ σοῦ λέμε νὰ γίνης ζωγράφος, μονάχα νὰ καταφέρης νὰ κάνης ὑποφερτὸ σχέδιο. Θέλεις νὰ σὲ βοηθήσω;

— Πολύ. Σᾶς εὐχαριστῶ.

Ἦρθε λοιπὸν καὶ ἑτοίμαζε μιὰ βδομάδα τὰ γραπτά του κοντά μου. Κάθε λίγο καὶ λιγάκι μὲ ρωτοῦσε.

«Καλὰ τὰ κάνω; Εἶναι ὡραῖος ὁ χαρακτήρ μου;». Ἐγὼ τοὔδινα θάρρος. Ἕνα δυὸ φορὲς κατσούφιασε ποὺ τοὔσκισα τὸ φύλλο καὶ τὸν ἔβαλα νὰ τὰ ξαναγράψη. μὰ στὸ τέλος, τὸ ἔμαθε τί θὰ πῆ θέληση.

Ἔχετε τώρα περιέργεια νὰ μάθετε τ' ἀποτέλεσμα; Στὸν ἔλεγχο τοῦ πρώτου ἑξαμήνου εἶχε Καλλιγραφία 8, Σχέδιο 9 καὶ Χαρτογραφία 10.

Τώρα πιὰ ὅλο καὶ θὰ προχωρῆ γιατὶ... δὲν ἀκούει πιὰ ὅταν τοῦ φωνάζουν τὰ παιχνίδια. Τὸ ἴδιο νὰ κάνετε κι' ἐσεῖς, ἀγαπητά μου παιδιά, ἂν ὑστερῆτε σὲ κάτι. Ἡ θέληση ὅλα τὰ κατορθώνει.

Σᾶς εὔχομαι καλὸ Πάσχα καὶ

Σᾶς φιλῶ

Ἡ γιαγιὰ ΚΑΝΤΙΑΝΗ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΑΚΙ ΜΑΣ

ΤΟ ΠΑΣΧΑ ΤΟΥ ΚΩΣΤΑΚΗ

Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρὸ ζοῦσε σὲ μιὰ ὄμορφη πολιτεία μακρυὰ ἀπὸ τοὺς δικούς του ἕνα παιδὶ 15-16 χρονῶν ὁ Κωστάκης... Δούλευε σκληρά, σ' ἕνα μαγαζὶ γιὰ νὰ κερδίζη τὸ ψωμί του καὶ νὰ τοῦ περισσεύουν καὶ λίγα λεπτὰ νὰ τὰ στέλνη στὸ χωριό, στοὺς γονεῖς του...

Ἦταν καλὸ παιδὶ ὁ Κωστάκης. Ἀγαποῦσε καὶ τὴ δουλειά του, καὶ τ' ἀφεντικά του... Κι' ὅλο τὸν κόσμο... Καὶ τοὺς δικούς του! Καὶ τὴ μάννα του καὶ τὸν πατέρα του, ἀλλὰ καὶ τὴ μικρότερη ἀδελφοῦλα του τὴν Λευκή, τὴ λάτρευε... Καὶ πόσο τοὺς ἀποζητοῦσε! Τρία χρόνια τώρα λείπη ἀπὸ τὸ χωριό του καὶ δὲν τοὺς εἶδε στὸ μεταξὺ οὔτε μιὰ φορά. Μόνο τὰ γράμματά τους, γεμίζει μὲ δάκρυα, κάθε φορὰ ποὺ ὁ ταχυδρόμος τοῦ τὰ φέρνει! Γράμματα γεμάτα στοργὴ καὶ ἀγάπη! Μὰ κι' αὐτὸς σὰν καθήση ἀποσταμένος ἀπὸ τὴ δουλειὰ τῆς ἡμέρας νὰ γράψη στοὺς δικούς του ἀφήνει νὰ ξεχειλίσουν στὰ λόγια του ὅλα τὰ αἰσθήματα ποὺ τοῦ πλημμυρίζουν καὶ τὴν ψυχὴ καὶ τὴν καρδιά!..

Μὰ φέτος τέλειωσαν τὰ ψέμμματα. Τ' ἀφεντικό του, τοῦ ὑποσχέθηκε νὰ τοῦ δώση ἄδεια γιὰ τὸ χωριό, νὰ πάη νὰ γιορτάση τὴν Ἀνάσταση στὸ σπίτι του:

— Θὰ τελειώσουμε νωρίς, τοῦ εἶπε, καὶ θὰ ξεκινήσης τ' ἀπομεσήμερο τὸ Μεγάλο Σάββατο γιὰ τὸ χωριό. Θὰ φτάσης, πρῶτα ὁ Θεός, προτοῦ γίνη ἡ Ἀνάσταση...

Ψώνισε χίλια-δυὸ δῶρα, μὲ τὶς οἰκονομίες του ὁ Κωστάκης. Καὶ γιὰ τους σπιτικούς του καὶ γιὰ τοὺς πιὸ στενοὺς συγγενεῖς. Τὰ φορτώθηκε στὴ σακκοῦλα του καὶ ξεκίνησε... Δέκα ὧρες δρόμο ὑπολόγιζε ὁ Κωστάκης. Δέκα ὧρες πορεία ἀνάμεσα σὲ ἀνηφοριὲς καὶ κατηφοριές, σὲ πλαγιὲς καὶ σὲ ρέμματα. Θὰ περνοῦσε ἀπὸ τὸ μεγάλο δάσος ποὺ τόσες φορὲς πήγαινε μὲ τὸν πατέρα του νὰ κόψουν ξύλα, νὰ τὰ φορτώσουν στὸ γαϊδαρό τους καὶ νὰ τὰ φέρουν στὸ σπίτι τους! Κι' ὕστερα. Θὰ τὸν ὁδηγοῦσαν τὰ φῶτα τοῦ χωριοῦ του, καθὼς θὰ κατηφόριζε, νύχτα πιά, πρὸς τὸν κάμπο, καὶ ἦταν βέβαιος, πὼς θὰ ξεχώριζε ἀνάμεσα στ' ἄλλα χωριατόσπιτα, τὸ πατρικὸ σπίτι, ἐκεῖ ποὺ θὰ τὸν περίμεναν χαμογελαστοὶ καὶ χαρούμενοι οἱ δικοί του! Κι' ἡ Λευκή, ἡ ἀγαπημένη του ἀδελφοῦλα, θὰ κρεμόταν ἀπὸ τὸν λαιμό του, κι' ὁ πατέρας κι' ἡ μάννα, θὰ βρίσκαν πόσο μεγάλωσε καὶ θὰ καμάρωναν τὸ νιοφερμένο λεβέντη...

Καὶ μὲ τὶς προσδοκίες αὐτὲς προχωροῦσε!... Ἀνέβαινε τώρα τὸν ἀνήφορο ποὺ θὰ τὸν ὁδηγοῦσε στὴν τελευταία κορφή, ἀπ' ὅπου θὰ ἔχανε, ὁριστικὰ πιὰ τὴν πόλη, ποὺ στάθηκε κι' αὐτὴ πολὺ στοργικὴ γι' αὐτὸν τρία χρόνια τώρα! Καὶ θὰ τὴν ἀποχαιρετοῦσε στὴν κορφὴ γιὰ νὰ ξαναπάρη τὸν κατήφορο...

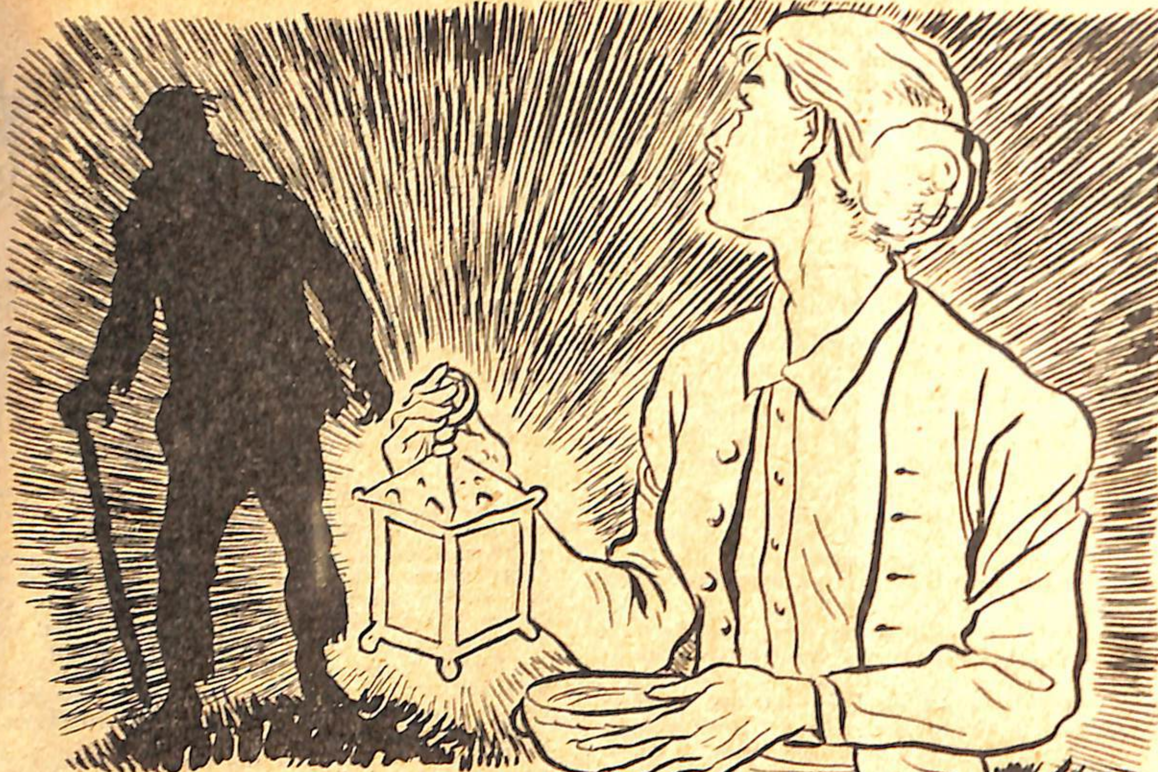
Ἦταν νύχτα, σὰν εἶδε νὰ μαυρίζη μπροστά του τὸ δάσος... Ἦταν γι' αὐτὸν τ' ἀντίκρυσμά του ἕνα χαρούμενο μήνυμα!... Καὶ ἄνοιξε τὸ βῆμα του παίρνοντας νέες δυνάμεις... Προχώρησε. Σὲ λίγο τὸν χαιρετοῦσαν μ' ἕνα ἁρμονικὸ θρόϊσμα τὰ πρῶτα δέντρα...

— Χρόνια πολλά, τοὺς εἶπε ὁ Κωστάκης, σὰν νὰ ἦταν ἄνθρωποι καὶ τοὺς χαιρετοῦσε.

Κι' αὐτά, λὲς καὶ τὸν καλωσώ-

(Συνέχεια στὴ σελίδα 214)

Ο 4ος ΦΤΩΧΟΣ

Ἡ μητέρα τραγουδοῦσε, γιὰ νὰ κοιμίση τὸ μωρό της, ἕνα παληὸ γλυκὸ τραγούδι. Μπροστὰ στὸ σπίτι ἁπλωνόταν ἕνα λειβάδι καὶ πάρα πέρα ἦταν χωράφια χέρσα. Πιὸ μακρυὰ φαινόταν ἡ ἀκρογιαλιά. Τὸ χωριὸ δὲν ἦταν ὡραῖο, ἀλλὰ τῆς Ἰουλίας τῆς ἄρεσε, γιατὶ εἶχε ἐκεῖ γεννηθῆ. Ὁ τόπος δὲν ἦταν εὔφορος καὶ μόνο βρώμη καὶ λίγες πατάτες μποροῦσαν νὰ καλλιεργήσουν. Αὐτὰ τὰ λίγα ὅμως, τῆς ἦσαν ἀρκετὰ καὶ ζοῦσε εὐτυχισμένη. Ποτὲ δὲν ζήτησε τίποτα περισσότερο, τίποτα παραπάνω. Ἀγαποῦσε τὸ κτῆμα της. Λάτρευε τὰ τέσσερα παιδιά της καὶ σεβόταν τὸν ἄντρα της ποὺ ἀγωνιζόταν σκληρά, γιὰ νὰ τοὺς ζήση. Κοντὰ σ' ὅλες αὐτὲς τὶς χάρες, εἶχε καὶ μιὰ ἄλλη ἀκόμη. Λυπόταν τοὺς φτωχούς, καὶ ποτὲ δὲν ἔδιωχνε κανέναν ἀπ' τὴν πόρτα της, χωρὶς νὰ τοῦ δώση κάτι χωρὶς νὰ τὸν βοηθήση. Ἐκεῖνο τὸ βράδυ, ἔκανε πολὺ κρύο. Ψιλὴ βροχὴ ἔπεφτε ἀπὸ τὸ τζάκι, ἀπάνω στὸ σκέπασμα τοῦ τσουκαλιοῦ, κι' ἔκανε τὰ ξύλα νὰ σβύνουν. Ἡ γυναῖκα ἦταν στὸ σπίτι μοναχὴ καὶ νανούριζε τὸ μωρό, ὁ ἄνδρας της ἦταν στὴ θάλασσα μαζὶ μὲ τὸ γιό της καὶ τὰ μικρὰ παιδιὰ κοιμόντουσαν. Ὁ θόρυβος τῆς αὐλόπορτας ποὺ ἄνοιξε κι' ἔκλεισε, ἔκανε τὴν Ἰουλία νὰ σηκωθῆ ἀπὸ τὴ θέση της. Τέντωσε τ' ἀφτί της ν' ἀκούση, ἀλλὰ μόνο τὰ βήματα ἑνὸς ἀνθρώπου ἀκούγονταν, πάνω στὴν ὑγρὴ γῆ.

— Δὲν εἶναι οἱ δικοί μου, σκέφθηκε, ποιὸς νᾶναι, δὲν περίμενε κανέναν ξένο.

Καὶ ξαφνικά, ἕνας ἄνθρωπος ποὺ βαστοῦσε ἕνα δέμα κι' ἕνα μπαστούνι, φάνηκε στὸ ἄνοιγμα τῆς πόρτας. Φοβήθηκε, γιατὶ ἦταν μόνη. Δὲν ἔβλεπε, παρὰ δυὸ μάτια κόκκινα ποὺ τὴν κοίταζαν, περίεργα καὶ ἕνα γένι μισὸ ἄσπρο καὶ μισὸ ξανθό.

— Τί ζητᾶτε; τοῦ εἶπε. Λίγο φαγητὸ γιὰ τὸ βράδυ;

Ὁ ἄνθρωπος ἀντὶ ν' ἀπαντήση κούνησε τὸ κεφάλι του.

Τῆς φάνηκε, ὅτι κάπου τὸν εἶχε ξαναδῆ.

— Πηγαίνετε μέσα στὴν ἀποθήκη, εἶπε στὸν ξένο. Ξαπλῶστε στὸ ἄχυρο καὶ ὁ ἄντρας μου θὰ σᾶς φέρη τὴ σούπα σας, ἀμέσως. Τὸν ἀκούω ποὺ ἔρχεται.

Δὲν ἄκουγε τίποτα, παρὰ τὴν καρδιά της ποὺ ἔλεγε «Ἔλα - Ἔλα» κι' ἄρχισε πάλι τὸ τραγούδι της, γιὰ νὰ διώχνη τὸ φόβο της. Ἦταν νέα ἀκόμη, στὸ πρόσωπο ἀδύνατη καὶ εἶχε δυὸ μάτια ποὺ ἔκλαιγαν εὔκολα, ἀνησυχοῦσαν μὲ τὸ κάθε τί καὶ γελοῦσαν σπάνια. Μιὰ φύση πονετική, ποὺ ἡ μοναξιὰ τῆς ἐξοχῆς δὲν εἶχε καθόλου ἀλλάξει καὶ δὲν τὴν εἶχε σκληρύνει. Ὁ ἄντρας της ἦταν λίγο πιὸ χονδρὸς καὶ πιὸ σκληρός, ὑποχωροῦσε ὅμως εὔκολα σὲ ὅτι ἤθελε ἐκείνη καὶ δὲν τῆς χαλοῦσε ποτὲ τὸ χατήρι. Ἄλλωστε αὐτὴ ἦταν ἡ νοικοκυρὰ τοῦ σπιτιοῦ, αὐτὸς ὅλη τὴν ὥρα ἦταν ἔξω, στὴ δουλειά, πότε στὴ θάλασσα πότε στὰ χωράφια. Ὁ ἄνεμος φυσοῦσε πολὺ δυνατὰ γύρω στὸ σπίτι καὶ ἡ μάνα ἦταν ὅλο ἀγωνία:

— Πῶς θὰ μπορέσουν νὰ γυρίσουν, συλλογιζόταν, μ' αὐτὸν τὸν καιρό;

Γιὰ νὰ περάση λίγο ἡ ὥρα της ἄρχισε ν' ἀσχολεῖται μὲ τὸ νοικοκυριό. Κύλησε μισὴ ὥρα ἔτσι, εἶχε ἀρχίσει νὰ νυχτώνη. Ἡ καρδιά της χτυποῦσε τρελλὰ ἀπὸ τὸ φόβο. Καὶ ξαφνικὰ ἄκουσε τὴ φωνὴ τοῦ ἄνδρα της

— Τί παλιόκαιρος, εἶπε μπαίνοντας, τίποτα δὲν ψαρέψαμε πάλι σήμερα.

Φοροῦσε ἕνα μπλὲ σακκάκι καὶ ἕνα κίτρινο κασκέττο στὸ κεφάλι. Λέγοντας αὐτὰ ἔψαχνε μὲ τὸ βλέμμα νὰ βρῆ τὴ γυναῖκα του ποὺ ἦταν σκυμμένη στὸ τζάκι κι' ἑτοίμαζε τὸ φαγητό. Ἡ γυναῖκα τὸν εἶδε τοῦ κούνησε τὸ κεφάλι της καὶ γέλασε στὸ γιό της ποὺ πάνω ἀπ' τοὺς ὤμους τοῦ πατέρα του, κοίταζε νὰ τὴ δῆ.

— Καλησπέρα μαμά, τῆς φώναξε!

Μὲ τὸ φῶς ποὺ ἄναψε εἶδε στὸ βάθος τοῦ πανεριοῦ δύο τρία ψάρια ποὺ σπαρτάριζαν.

— Εἶναι γιὰ τὴν αὐριανὴ σούπα, εἶπε ὁ ἄνδρας της. Ὁ καιρὸς εἶναι ἄσχημος καὶ δὲν θὰ μπορέσωμε νὰ ψαρέψωμε. Ἀλλά, ἂς φᾶμε τώρα, γιατὶ ἔχω μιὰ πεῖνα...

Πῆραν τὶς θέσεις τους γύρω στὸ τραπέζι. Ἐκεῖ ποὺ ἔτρωγαν, ἄκουσαν κάποιον νὰ χτυπᾶ τὴν πόρτα.

— Μπορῶ νὰ μπῶ; ρώτησε μιὰ φωνή.

— Ποῦ μπορῶ νὰ κοιμηθῶ, ἀκούστηκε μιὰ ἄλλη φωνή.

— Σὲ κανένα χαντάκι, μέσα στὰ χωράφια, φώναξε ὁ ἄνδρας. Νὰ καὶ ἄνθρωποι ποὺ δὲν ξέρουν νὰ μιλήσουν. Ποῦ κοιμοῦνται; Μήπως ἔχομε κανένα ξενοδοχεῖο.

Μόλις ὁ χωρικὸς ἄνοιξε τὴν πόρτα, οἱ φτωχοὶ φοβήθηκαν καὶ χαμηλώνοντας τὸν τόνο τῆς φωνῆς τους, τοῦ εἶπαν.

— Δὲν θὰ μᾶς ἀφήσετε, ἔξω, μ' αὐτὸ τὸν καιρό;

— Ἀλήθεια, τεμπέληδες! Δὲν βλέπετε ὅτι δὲν ὑπάρχει καθόλου δουλειὰ καὶ γιὰ νὰ ζήση κανεὶς καὶ νὰ βγάλη ἐκεῖνα ποὺ τοῦ χρειάζονται, πρέπει νὰ δουλεύη ἀπὸ τὸ πρωῒ μέχρι τὸ βράδυ καὶ πάλι νὰ μὴ τὸ κατορθώνη;

— Ἐμπρὸς πηγαίνετε νὰ κοιμηθῆτε στὴν παραλία! Τὰ ψάρια δὲν θὰ σᾶς ἐνοχλήσουν καθόλου.

— Ἔχω φιλοξενήσει ἕναν ἄνθρωπο μέσα στὴν ἀποθήκη, εἶπε ἡ Ἰουλία. Εἶναι ἀρκετὰ μεγάλη γιὰ τρεῖς.

Ὁ ἄνδρας της στεκόταν ἀκίνητος καὶ φαινόταν πολὺ δυσαρεστημένος. Ὁ ἀέρας ἔξω οὔρλιαζε καὶ οἱ δύο φτωχοὶ ἔτρεμαν ἀπὸ τὸ κρύο.

— Λυπήσου τους, παρακάλεσε ἡ Ἰουλία.

Ἄ ὄχι! Πάει πολύ! Κάθε μέρα ν' ἀνοίγουν τὸ σπίτι τους, νὰ δίνουν τὸ φαΐ τους, νὰ χαλᾶν τὸ ἄχυρό τους, ποὺ μετὰ τὰ ζῶα δὲν ἤθελαν νὰ τὸ φᾶνε; Ἄ, ὄχι αὐτὸ γίνεται πιὰ ὅλη τὴν ὥρα.

Ἀλλὰ καθὼς σκεπτόταν αὐτά, κι' εἶχε ἀρχίσει νὰ τρώη, ἡ Ἰουλία κατάλαβε ὅτι εἶχε μετανοιώσει.

— Καλοί μου ἄνθρωποι εἶπε στοὺς δυὸ φτωχούς, προχωρῆστε στὸ βάθος τῆς αὐλῆς. Ὅταν περάσετε τὸ στάβλο, μπῆτε μέσα στὴν ἀποθήκη καὶ στεγνῶστε. Ἀμέσως θὰ σᾶς φέρω ζεστὴ σούπα!

Ὅταν ὁ χωρικὸς κι' ἡ γυναῖκα του ἔμειναν μόνοι, ἄρχισαν νὰ μιλοῦν γιὰ τὶς δουλειές τους, γιὰ τὸ ψάρεμα, ποὺ δὲν ἔπιαναν τίποτα καὶ γιὰ τὴν ἐσοδεία ποὺ ἦταν κακή. Δυὸ μῆνες τώρα καθόντουσαν. Ἔτρωγαν ἀπὸ δῶ καὶ ἀπὸ κεῖ, ἀλλὰ τίποτα δὲν ἔκαναν.

— Ἄκου, Ἰουλία, εἶπε τῆς γυναίκας του ὁ χωρικός, ἂν αὐτὸ ἐξακολουθήση, στὸ τέλος δὲν θἄχωμε τίποτα νὰ φᾶμε. Ἡ καρδιά σου εἶναι πολὺ μαλακιὰ στοὺς ζητιάνους καὶ στοὺς ἀλῆτες.

Αὔριο τὸ πρωῒ φεύγοντας, θὰ κλείσω τὴν ἀποθήκη, κι' ἂν δὲν φύγουν, θὰ τοὺς κυνηγήσω.

Ἡ γυναῖκα του τὸν κοίταξε, σὰν νὰ μὴν ἄκουσε τίποτα ἀπ' αὐτὰ ποὺ τῆς εἶπε. Σερβίρισε δυὸ πιάτα σούπα, τἄριξε σὲ μιὰ γαβάθα καὶ βγῆκε ἔξω κρατῶντας μὲ τὸ ἕνα χέρι τὴν ἀχνιστὴ σούπα καὶ μὲ τὸ ἄλλο ἕνα φανάρι, γιὰ νὰ βλέπη. Δὲν εἶχε προφτάσει νὰ κάνη δυὸ βήματα, ὅταν εἶδε μιὰ σκιὰ νὰ κουνιέται καὶ νἄρχεται πρὸς τὸ μέρος της. Σταμάτησε, σήκωσε τὸ φανάρι ψηλά, γιὰ νὰ δῆ καλὰ καὶ φώναξε. Σὲ λίγο παρουσιάστηκε μπροστά της ἕνας γέρος, μὲ κάτι μακρυὰ γένεια ἕνα μεγάλο καπέλλο στὸ κεφάλι καὶ κάτι κουρελιάρικα ροῦχα. Κανένας φτωχὸς θὰ εἶναι ἀκόμη, σκέφθηκε.

Ὁ φτωχὸς στὸ μεταξὺ ἦρθε κοντά της καὶ τῆς εἶπε:

— Γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, κυρία, μὴ μ' ἀφήσετε νὰ κοιμηθῶ ἔξω, μ' αὐτὸν τὸν καιρό.

— Ὅλοι τὰ ἴδια λέτε! Θὰ σᾶς ἀφήσω νὰ κοιμηθῆτε ἀλλά, νὰ ξέρετε, ὅτι ἀπόψε θὰ εἶναι ἡ τελευταία βραδυά. Ὁ ἄνδρας μου αὔριο θὰ κλείση τὴν ἀποθήκη. Πῶς σᾶς λένε;

— Πῶς μὲ λένε; Δυστυχισμένο καὶ φτωχό

Καθὼς τὸν κοίταζε προσεχτικά, εἶδε ὅτι εἶχε δυὸ μάτια γλυκά, ποὺ ἔμοιαζαν σὰν μικροῦ παιδιοῦ. Ἂν καὶ ἔβρεχε ἀκόμη καὶ ἡ παγωνιὰ ἦταν τσουχτερή, δὲν αἰσθανόταν καθόλου κρύο καὶ δὲν βιαζόταν νὰ μπῆ μέσα στὸ σπίτι της. Τί ὡραῖα ποὺ μιλοῦσε αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος.

— Ἀπὸ ποῦ ἔρχεσθε;

— Ἀπὸ παντοῦ.

— Σᾶς δέχονται, ὅπου πᾶτε;

— Οἱ περισσότεροι, ναί.

— Ἔ, τότε, γιατὶ τρέχετε πάντοτε, χωρὶς ποτὲ νὰ ξέρετε ποῦ θὰ σταματήσετε, ποῦ θὰ βρεθῆτε;

— Τρέχω, γιὰ νὰ ἐμποδίσω τὴν καρδιὰ τῶν ἀνθρώπων νὰ κλείση, ἐντελῶς. Ὅταν περνῶ ἀπὸ ἕνα μέρος, εἶμαι μόνος

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ σελίδα

Βαδίζοντας μὲ τὸ Χριστὸ

Μιὰ ἀπ' τὶς πασχαλιάτικες διηγήσεις τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ, τὸ ἐπεισόδιο τῆς Ἐμμαούς, εἶναι ἀπ' τὶς πιὸ χαριτωμένες, ποὺ ἔχουν γραφῆ μέσα στὴν παγκόσμια λογοτεχνία.

Νομίζει κανεὶς πὼς ἀκούει τὸ ρυθμικό τους περπάτημα, καθὼς δυὸ Μαθηταὶ τοῦ Κυρίου προχωροῦν ἀπ' τὰ Ἱεροσόλυμα πρὸς τὸ χωριουδάκι, τὴν Ἐμμαούς, ποὺ ἦταν πάνω - κάτω δυὸ ὧρες δρόμο ἀπ' τὴν πρωτεύουσα. Εἶναι τόσο ἀφωσιωμένοι στὴ συζήτησή τους, ποὺ καλὰ - καλὰ δὲν πῆραν εἴδηση, καθὼς τοὺς πλησίασε ἕνας ἄλλος Ὁδοιπόρος.

Ἡ καρδιά τους ἦταν βαρειὰ ἀπ' τὴ λύπη, καὶ τὰ λόγια τους ἦταν σκοτεινά. Ὁ Ὁδοιπόρος τοὺς ρώτησε τί συμβαίνει καὶ γιατὶ φαίνονται τόσο λυπημένοι. Κι' ἐκεῖνοι, ἀνυπόμονοι κι' ἐκνευρισμένοι ἀπ' τὴ μεγάλη τους θλίψη, ἀντὶ ν' ἀπαντήσουν στὴν ἐρώτησή Του, Τὸν ἐρωτοῦν: «Μπᾶ, σὺ μόνον ἀπ' ὅλους τοὺς κατοίκους τῆς Ἱερουσαλὴμ δὲν πῆρες εἴδηση ἀπ' ὅσα ἔγιναν ἐκεῖ αὐτὲς τὶς ἡμέρες;». Ἐκεῖνος, πάλι, γιὰ νὰ τοὺς δώση τὴν εὐκαιρία νὰ Τοῦ ἀνοίξουν περισσότερο τὴν καρδιά τους, τοὺς ρώτησε ξανά: «Τί πρᾶγμα;». «Μά, γιὰ τὸν Ἰησοῦ τὸ Ναζωραῖο», Τοῦ ἀπάντησαν πιὸ μαλακωμένοι. «Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ἦταν ἕνας προφήτης ἐξαιρετικός. Ὅ,τι ἔλεγε καὶ ὅ,τι ἔκανε εἶχε πολλὴ δύναμη καὶ Τὸν ἄκουε πρόθυμα καὶ ὁ Θεὸς καὶ ὁ λαός. Δὲν ἔτυχε ν' ἀκούσης μὲ ποιὸ τρόπο οἱ ἀρχιερεῖς μας καὶ οἱ ἄρχοντές μας Τὸν κατεδίκασαν σὲ θάνατο καὶ τὸν σταύρωσαν; Ἐμεῖς, βέβαια, εἴχαμε μιὰ ἐλπίδα, πὼς Αὐτὸς θὰ ἦταν ὁ Μεσσίας ποὺ θὰ ἐλευθέρωνε τὸν Ἰσραηλιτικὸ λαὸ ἀπ' τὴ σκλαβιὰ τῆς κατοχῆς. Ἡ ἐλπίδα μας ὅμως ἄρχισε νὰ κλονίζεται, γιατὶ δὲν φθάνει ποὺ ἔγιναν ὅλα αὐτά, ἀλλὰ σήμερα εἶναι τρεῖς μέρες ἀπὸ τότε, καὶ ἀκόμα δὲν εἴδαμε τίποτα, ποὺ ξανὰ νὰ μᾶς δίνη τὸ θάρρος μας. Καὶ ὄχι μόνον αὐτό, ἀλλὰ καὶ κάτι γυναῖκες τοῦ κύκλου μας μᾶς ξετρέλλαναν λέγοντας πὼς πῆγαν πρωΐ - πρωῒ στὸ μνημεῖο καὶ πὼς δὲν βρῆκαν τὸ σῶμα Του στὸν τάφο, ἀλλὰ εἶδαν μιὰ ὀπτασία ἀγγέλων, ποὺ τοὺς εἶπαν πὼς εἶναι ζωντανός! Μάλιστα μερικοὶ ἀπ' τοὺς δικούς μας πῆγαν στὸν τάφο Του καὶ βρῆκαν πὼς αὐτὰ ποὺ εἶπαν οἱ γυναῖκες ἦσαν σωστά. Ἐκεῖνον ὅμως δὲν τὸν εἶδαν».

Ὁ Ὁδοιπόρος, ποὺ ὡς ἐδῶ τοὺς ἄκουε μὲ ὑπομονὴ νὰ Τοῦ λένε τὴν ἱστορία τους, ποὺ ἦταν ἡ δική Του ἱστορία, τοὺς ἔκοψε ἀπότομα: «Βρὲ ἀνόητοι καὶ ἀργοκίνητοι — τοὺς εἶπε — τόσο δύσκολα πιστεύει ἡ καρδιά σας σὲ ὅλα ὅσα εἶπαν οἱ προφῆτες; Δὲν ἔπρεπε νὰ πάθη αὐτὰ ποὺ ἔπαθε ὁ Χριστός, γιὰ ν' ἀρχίση κατόπιν τὴ δοξασμένη Του ζωή;». Καί, ξεκινώντας ἀπ' τοὺς πιὸ παληοὺς προφῆτες, ἄρχισε νὰ τοὺς ἐξηγῆ ὅλα ὅσα ἔγραφε γι' Αὐτὸν ἡ Ἁγία Γραφή.

Κουβεντιάζοντας ἔτσι, ἔφθασαν σιγὰ - σιγὰ στὴν πολίχνη ὅπου θὰ ἔμεναν. Ἐκεῖνος, ὅμως, προσποιήθηκε πὼς τραβοῦσε γιὰ κάποια ἄλλη, πιὸ μακρυνὴ πολιτεία. Ὅταν εἶδαν τότε πὼς θὰ ἔπρεπε ν' ἀποχωρισθοῦν ἀπὸ κοντά Του, λυπήθηκαν. Δὲν ἤθελαν νὰ παραδεχθοῦν πὼς τώρα, ποὺ ἡ καρδιά τους εἶχε ἀπαλλαγῆ ἀπ' ὅλη τὴ θλίψη ποὺ τὴν βάραινε καὶ ἦταν ζεστὴ ἀπὸ χαρὰ καὶ ἐνθουσιασμὸ γιὰ ὅσα εἶχαν ἀκούσει, ἔπρεπε νὰ φύγη μακρυά τους. Γι' αὐτὸ Τὸν θερμοπαρακάλεσαν νὰ μείνη ἐκείνη τὴ βραδυὰ στὸ φτωχικό τους καὶ μ' ἐπιμονὴ Τὸν πῆραν στὸ σπίτι τους. Δὲν ἦταν σωστό, Τοῦ εἶπαν, νὰ φύγη νυχτιάτικα καὶ νὰ περπατῆ μέσα στὰ σκοτάδια. Ἐκεῖνος, συγκινημένος ἀπ' τὴν θέρμη τῆς ἀγάπης τους, δέχθηκε νὰ μοιρασθῆ τὸ φτωχικὸ δεῖπνο μαζί τους. Καθὼς ὅμως κάθισε στὸ τραπέζι, κι' Ἐκεῖνος πῆρε τὸ ψωμὶ καὶ τὸ εὐλόγησε, τότε, σὰν ν' ἄνοιξαν ξαφνικὰ τὰ μάτια τους. Κατάλαβαν μὲ ποιὸν μιλοῦσαν καὶ Ποιὸν εἶχαν μαζί τους. Ἐκεῖνος ὅμως, ἀμέσως, μὲ μιᾶς ἔγινεν ἄφαντος.

Πόση ἦταν ἡ χαρὰ τῶν δύο Μαθητῶν, τὸ φαντάζεσθε μόνοι σας. Τὸ σπιτάκι τους πιὰ δὲν τοὺς χωροῦσε. Τὴν ἴδια ὥρα πετάχθηκαν ἔξω καὶ τρέχοντας ἔφθασαν στὰ Ἱεροσόλυμα, γιὰ νὰ φέρουν καὶ στοὺς ἄλλους τὸ χαρούμενο μήνυμα, νὰ τοὺς ποῦν πὼς ὁ Χριστὸς Ἀνέστη. Πὼς τὸν εἶδαν, πὼς Τὸν ἄκουσαν, πὼς συνωμίλησαν μαζί Του. Πῆγαν γιὰ νὰ μοιρασθοῦν μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους τὴ συγκίνησή τους καὶ τὴ χαρά τους, ποὺ μαζὶ μ' ἐκείνους τὴ μοιραζόμαστε κι' ἐμεῖς.

Ἀλλὰ ὁ Κύριος, ὅπως πῆγε κοντὰ στοὺς δύο Μαθητάς, καθὼς μιλοῦσαν γιὰ Κεῖνον, ἔτσι εἶναι ἕτοιμος νὰ ἔλθη καὶ κοντά μας, ἂν οἱ συνομιλίες μας εἶναι καλὲς καὶ καθαρές. Ἂν οἱ κουβέντες ποὺ κάνουμε μεταξύ μας δὲν ἔχουν βρωμιές, ἀλλὰ εἶναι γεμᾶτες ἀγάπη καὶ ἀνωτερότητα, τότε κι' Ἐκεῖνος ἔρχεται κοντά μας. Καὶ τότε, ὅπως οἱ δύο μαθηταί, θὰ αἰσθανώμαστε τὴν καρδιά μας νὰ θερμαίνεται καὶ νὰ φουσκώνη ἀπὸ συγκίνηση καὶ χαρά. Ὁ Ἀναστὰς θὰ εἶναι μαζί μας.

Ὁ Πατὴρ ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

μου, ὅταν ὅμως περάσω ὁ Θεὸς εὐλογεῖ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ μὲ δέχτηκαν καὶ μοὔδωσαν ἕνα πιάτο φαΐ.

Τῆς Ἰουλίας αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος δὲν τῆς φάνηκε σὰν τοὺς ἄλλους. Φαινόταν σὰν ἅγιος, καὶ τοῦ εἶπε.

— Ἐλᾶτε, τὸ καλλίτερο μέρος εἶναι δεξιὰ στὸ βάθος. Πηγαίνετε μέσα καὶ ἂν δὲν βρῆτε ἄχυρο γιὰ νὰ ξαπλώσετε, πάρτε ἀπὸ τὸ σωρό. Σᾶς τὸ ἐπιτρέπω.

Πῆγε καὶ ὁ τέταρτος φτωχὸς μέσα καὶ κάθησε μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους. Ἡ Ἰουλία τοὺς ἔδωσε νὰ φᾶνε, κρέμασε τὸ φανάρι στὸν τοῖχο γιὰ νὰ βλέπουν καὶ τοὺς καληνύχτισε.

Οἱ ζητιᾶνοι κάθησαν γύρω ἀπ' τὴ γαβάθα κι' ἔφαγαν τὴ σούπα κι' ἀφοῦ κουβέντιασαν λίγο ἔπεσαν νὰ κοιμηθοῦν.

Ἡ Ἰουλία ἦταν πάρα πολὺ εὐχαριστημένη. «Εἶναι τέσσερις τώρα» σκεπτόταν, σὰ νὰ εἶχε κι' ἄλλα παιδιά.

Μόλις χάραξε ὁ ἄνδρας της καὶ ὁ γιός της σηκώθηκαν νὰ δοῦν, ἂν ὁ καιρὸς ἦταν κατάλληλος γιὰ ψάρεμα. Μόλις ὅμως βγῆκαν ἔξω, ἄκουσαν τὴν Ἰουλία νὰ φωνάζη:

— Τρέχτε, τί κακό, τί συμφορά!...

Σὲ μιὰ στιγμή, βρέθηκαν κοντά της στὸ βάθος τῆς δεύτερης κάμαρας καὶ ἐνῶ ἐκείνη ἔκλαιγε ἀπαρηγόρητη, τὰ μάτια τους ἔπεσαν στὴν ντουλάπα, ποὺ ἦταν ἀνοιχτὴ καὶ στὸ συρτάρι ποὺ φύλαγαν τὶς οἰκονομίες τους. Ὁ ἄνδρας της ἔγινε θηρίο.

— Ἐσὺ φταῖς! φώναξε. Γιατὶ δέχεσαι τοὺς κλέφτες. Νά τώρα τί πάθαμε!

Ὁ γιός της, εἶχε γίνει κατάχλωμος! Πρώτη φορὰ ἔβλεπε τὸν πατέρα του τόσο θυμωμένο. Δὲν μποροῦσε νὰ βλέπη τὴ μάνα του νὰ κλαίη.

Σκέφθηκε νὰ τρέξη, στὴν ἀποθήκη, μήπως οἱ κλέφτες δὲν εἶχαν ἀκόμα φύγει. Ἡ μάνα του καὶ ὁ πατέρας του τὸν ἀκολούθησαν. Στὰ ἄχυρα κοιμόταν μόνο ὁ τελευταῖος φτωχός.

— Σήκω ἀπάνω, ποῦ εἶναι οἱ ἄλλοι, τοῦ φώναξε.

Ὁ γέρος ἄνοιξε τὰ μάτια του χωρὶς ν' ἀπαντήση καὶ χωρὶς νὰ κουνηθῆ ἀπ' τὴ θέση του.

— Κάνεις πὼς δὲν καταλαβαίνεις;

— Ποῦ εἶναι οἱ ἄλλοι;

Ὁ γέρος πάλι δὲν μίλησε. Τὸ βλέμμα του ὅμως ἦταν τόσο ἀθῶο. Σίγουρα δὲν ἦταν αὐτὸς ὁ ἔνοχος.

— Δὲν θὰ σοῦ κάνω κακό, μόνο πές μου ποῦ εἶναι οἱ ἄλλοι, τοῦ εἶπε ὁ πατέρας.

— Δὲν ξέρω, πάει πολὺ ὥρα, ποὺ τοὺς ἄκουσα νὰ τρέχουν, μὰ μὲ τὴ φούρια ποὺ ἔτρεχαν, θἄχουν πάει πολὺ μακρυὰ καὶ ὅσο καὶ νὰ τρέξετε, δὲν θὰ τοὺς φτάσετε. Μὰ τί σᾶς ἔκλεψαν καὶ κάνετε ἔτσι; Μήπως σᾶς πῆραν κανένα ἀπὸ τὰ παιδιά σας;

— Ὄχι! Μᾶς ἔκλεψαν ὅλες τὶς οἰκονομίες μας.

— Ἔ, τότε, εἶπε ὁ φτωχός, αὐτὸ διορθώνεται. Δὲ χάσατε τίποτα! Τί μοῦ δίνεις, ἂν σὲ κάνω νὰ ξαναβρῆς ἐκεῖνα ποὺ ἔχασες.

— Διάλεξε, ἀπ' ὅτι ἔχω, τί θέλεις νὰ σοῦ δώσω.

— Διάλεξα! Τὸ κλειδὶ τῆς ἀποθήκης σου, εἶπε ὁ φτωχός.

— Τὸ θέλεις γιὰ νὰ ξανάρθης;

— Ἴσως γιὰ νἄρθω ἐγώ, ἢ γιὰ νἄρθουν ἄλλοι. Γιατὶ ἅμα κλείσης τὴν ἀποθήκη σου θὰ κλείσης τὴν καρδιά σου καὶ τότε θὰ χάσης περισσότερα ἀπ' αὐτὰ ποὺ ἔχασες τώρα. Πάρε τὰ δίχτυα σου κι' ἔλα μαζί μου.

Σηκώθηκε, καὶ ὁ χωρικὸς ἀφοῦ πῆρε τὰ δίχτυα του τὸν ἀκολούθησε, μαζὶ μὲ τὴ γυναῖκα του καὶ τὸ γιό του. Ἔφτασαν στὴ θάλασσα καὶ ὁ γέρος τοὺς διάταξε νὰ ρίξουν τὰ δίχτυα.

Πατέρας καὶ γιὸς μπῆκαν στὴ θάλασσα, ἔρριξαν τὰ δίχτυα κι' ἄρχισαν νὰ ψαρεύουν.

Ὁ γέρος κάθησε σὲ μιὰ πέτρα καὶ τοὺς κοίταζε. Οἱ ψαράδες κατάλαβαν ὅτι εἶχε ψάρι πολὺ καὶ γύριζαν τὰ δίχτυα ἀπὸ δῶ καὶ ἀπὸ κεῖ γιὰ νὰ τὰ πιάσουν. Σὲ λίγο ἔβγαλαν μιὰ φωνὴ χαρούμενη. Μέσα στὸ δίχτυ ἦταν ἕνας σωρὸς ἀπὸ διαλεχτὰ ψάρια ποὺ χοροπηδοῦσαν κουνώντας τὶς οὐρές τους.

— Ἰουλία, φώναξε ὁ ἄντρας, τρέχα στὸ σπίτι, ζέψε τὸ ἄλογο στὸ κάρο καὶ φέρτο. Τὰ ψάρια εἶναι τόσο πολλὰ ποὺ δὲν μποροῦμε νὰ τὰ μεταφέρουμε διαφορετικά.

Ἀ! Τί ὄμορφη μέρα! Ὅλο τὸ χρόνο δούλευαν καὶ ποτὲ δὲν εἶχαν πιάσει τόσα ψάρια!

Γύρισαν γιὰ νὰ δοῦν τὸ φτωχό, ποὺ ἀπὸ τὴ χαρά τους καὶ τὸν ἐνθουσιασμό τους τὸν εἶχαν ξεχάσει, ἀλλὰ δὲν εἶδαν κανένα. Ὁ φτωχὸς εἶχε ἐξαφανιστῆ.

Ἀπὸ ἐκείνη τὴν ἡμέρα ἡ ἀποθήκη δὲν ξανάκλεισε ποτέ, οὔτε τὸ κλειδὶ μπῆκε πιὰ στὴν κλειδαριά. Μένει ἀνοιχτὴ μέρα καὶ νύχτα. Ὁ ἄντρας τῆς Ἰουλίας δὲν μετράει πιὰ πόσους ζητιάνους δέχεται ἡ γυναίκα του, καὶ ἐλεεῖ μόνος του ὅσους περνοῦν ἀπὸ κεῖ, ποὺ δὲν εἶναι καὶ λίγοι, τώρα τὸ χειμῶνα στὸ μακρυνὸ αὐτὸ μέρος. Ἡ ἴδια ὅταν λέει αὐτὴ τὴν ἱστορία στὰ παιδιά της ἢ στοὺς ἄλλους πάντοτε τοὺς προσθέτει αὐτὰ τὰ λόγια:

«Παιδιά μου, νὰ μὴ διώχνετε ποτὲ τοὺς φτωχοὺς καὶ ὅσους ἔρχονται νὰ σᾶς ζητήσουν νὰ τοὺς βοηθήσετε, χωρὶς νὰ σᾶς τρομάζουν ὅταν εἶναι πολλοί. Μὴ διαλέγετε ποτέ. Ὁ πρῶτος ἴσως εἶναι κακὸς καὶ ὁ δεύτερος καὶ ὁ τρίτος. Ἴσως ὅμως ὁ τέταρτος νὰ εἶναι καλὸς καὶ ποιὸς ξέρει ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς ποὺ θὰ σᾶς εὐλογήση».

Π. Δ. Κ.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ)

ΠΑΣΧΑΛΙΝΟ ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ

ΕΞΟΧΙΚΗ ΛΑΜΠΡΗ

Καλὰ ἔλεγε ὁ Μπάρμπα Μηλιός, πὼς ἐτούτη τὴ χρονιά, κινδύνευαν οἱ Ξωμερίτες, ἄνθρωποι χριστιανοί, νὰ μείνουν τὴν ἡμέρα τοῦ Πάσχα ἀλειτούργητοι!

Καὶ ποτὲ μιὰ τέτοια πρόρρηση πῆγε νὰ ἀληθέψη τόσο πολύ, ὅσο αὐτὴ τοῦ Μπάρμπα Μηλιοῦ. Μὰ ὁ Θεὸς ἔδωσε καὶ οἱ γεωργοβοσκοὶ τοῦ μέρους ἐκείνου ἄκουσαν τὴ Λαμπρὴ τὰ θεῖα λόγια κι' ἔφαγαν αὐγὸ κόκκινο.

Κι' ὅλα αὐτὰ γιατὶ τὸ «ταχύπλουν», αὐτὸ τὸ προκομμένο καράβι, ποὺ ἐκτελοῦσε δῆθεν τὴν συγκοινωνία τῶν νησιῶν μὲ τὴν ἀπέναντι ἄγρια καὶ ἀφιλόξενη ἀκτή, ταχτικὰ σχεδὸν δυὸ φορὲς τὸ χρόνο, στὶς ἀλλαξοκαιριὲς τοῦ φθινοπωρου καὶ τῆς ἄνοιξης, βυθιζόταν καὶ τὶς περισσότερες φορές, μὲ ὅλο του τὸ πλήρωμα.

Ἔπειτα ἀπὸ τὸ ναυάγιο γινόταν νέα δημοπρασία γιὰ τὴν συγκοινωνία αὐτὴ τῶν νησιῶν. Καὶ πάντοτε βρισκόταν κάποιος τολμηρὸς καὶ φτωχὸς καπετάνιος, ποὺ δὲν βάνει μυαλὸ ἀπὸ τὸ πάθημα τοῦ προκατόχου του, καὶ ἀναλαμβάνει αὐτὸ τὸ ἐπικίνδυνο ἔργο.

Καὶ αὐτὴ τὴ χρονιά, τὸ «ταχύπλουν» μὲ τὸ τέλος τοῦ Μαρτιοῦ καὶ τὸν ἀποχαιρετισμὸ τοῦ χειμῶνα, βυθίστηκε.

Ὁ παπᾶ-Βαγγέλης, ποὺ ἦταν ἐφημέριος, ἡγούμενος καὶ ὁ μόνος ἀδελφὸς τοῦ μοναστηρίου Ἁγίου Ἀθανασίου, καὶ ποὺ εἶχε, μὲ τὴν εὔνοια τοῦ Ἐπισκόπου, καὶ τὸ ἀξίωμα ἐξάρχου καὶ πνευματικοῦ τῶν ἀπέναντι χωριῶν, ἂν καὶ γέροντας πιά, διάσχιζε τέσσερες φορὲς τὸ χρόνο τὴ φουρτουνιασμένη ἐκείνη θάλασσα γιὰ νὰ πάη εἰς τὶς ἀντικρυνὲς ἀχτὲς καὶ ἐξομολογήση τοὺς δυστυχισμένους ἐκείνους ἀνθρώπους, ποὺ τοὺς ξεχώριζαν μὲ τὰ ὀνόματα «κουκουβίνους», καὶ «κουκκοσκιάχτες».

Ἔτσι βρισκόταν ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς κάθε Μεγάλη σαρακοστή. Τοὺς ξεμολόγαγε, τοὺς ἔκανε τὴν ἀπαραίτητη «πνευματικὴ διδασκαλία», καὶ βιαζόταν νὰ γυρίση γρήγορα στὸ μοναστῆρι του γιὰ νὰ γιορτάση ἐκεῖ τὸ Πάσχα.

Ὡστόσο, ὅπως εἴπαμε, ἐκεῖνο τὸ χρόνο τὸ «ταχύπλουν», βυθίστηκε, ἡ συγκοινωνία σταμάτησε γιὰ μερικὲς ἡμέρες καὶ ὁ παπᾶ-Βαγγέλης, θέλοντας καὶ μή, ἔμεινε ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ τῆς πολυκύμαντης ἀπὸ τὰ κτυπήματα τοῦ βοριᾶ θάλασσας.

Ἔτσι τὸ πνευματικό του ποίμνιο, οἱ γείτονες τῆς μονῆς τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, οἱ χωρικοὶ τῶν Καλυβιῶν, κινδύνευαν νὰ μείνουν ἐφέτος, Πάσχα μέρα, ἀλειτούργητοι.

Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς χωρικοὺς εἶπαν νὰ πάρουν τὶς γυναῖκες καὶ τὰ παιδιά τους, νὰ κατεβοῦν στὴν γειτονική τους κωμόπολη νὰ ἀκούσουν ἐκεῖ τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη» καὶ νὰ λειτουργηθοῦν. Ὡστόσο ὁ Μπάρμπα Μηλιός, ποὺ ἔκανε καὶ τὸν προεστὸ στὰ Καλύβια, καὶ ἤθελε οἱ συγχωριανοί του νὰ γιορτάσουν τὸ Πάσχα ὅπως αὐτὸς ἤθελε, ὁ Φταμηνίτης, ποὺ δὲν ἤθελε νὰ δοῦν τὴ γυναίκα του «μάτια κόσμου» καὶ ὁ μπάρμπα Ἀναγνώστης ποὺ ἤξερε ἀπ' ἔξω κι' ἀνακατωτὰ «ὅλα τὰ γράμματα τῆς Λαμπρῆς» μὰ ποὺ δὲν ἤξερε νὰ διαβάση τίποτα «ἀπὸ μέσα» καὶ ἤθελε σώνει καὶ καλὰ νὰ ψάλη τὸ «σῶμα Χριστοῦ μεταλάβετε», — καὶ οἱ τρεῖς αὐτοὶ ἐπέμειναν καὶ πῆραν πολλοὺς μὲ τὴ γνώμη τους, πὼς ἔπρεπε μὲ κάθε τρόπο νὰ πείσουν ἕνα ἀπὸ τοὺς ἐφημερίους τῆς πόλης νὰ ἀνέβη στὰ Καλύβια καὶ νὰ τοὺς λειτουργήση.

Καὶ βρῆκαν πὼς ὁ καλλίτερος ἀπ' ὅλους τοὺς ἐφημερίους τῆς πόλης ἦταν ὁ παπᾶ-Κυριάκος, ποὺ καθὼς ἤξεραν δὲν ἦτο «ἀπὸ μεγάλο τζάκι» κι' εἶχε μάλιστα καὶ κάποια συγγένεια μὲ τοὺς Ξωμερίτες καὶ γιὰ τοῦτο καταδεχόταν νὰ τοὺς συναναστρέφεται.

Ἦταν λίγο «τσάμης» ὅπως τὸν ἔλεγαν. Δὲν εἶχε προλήψεις. Καὶ μάλιστα οἱ «κουτσομπόληδες» τῆς χώρας ἔλεγαν καὶ πολλὰ εἰς βάρος του. Μ' αὐτὰ τὰ ἐπαναλαμβάνουν οἱ ἀστεῖοι καὶ οἱ φθονεροὶ καὶ μόνον οἱ ἀνόητοι τὰ ἐπίστευαν.

Γιατὶ καὶ ὁ παπᾶ-Κυριάκος, ὅπως καὶ οἱ περισσότεροι τοῦ γνήσιου ἑλληνικοῦ κλήρου, ἐκτὸς ἀπὸ μερικὲς «πῶς νὰ τὶς ποῦμε;!» ἐλευθεριότητες, ἦταν ἠθικῶς ἄμεμπτος.

Εἶναι ἀλήθεια πὼς ὁ παπᾶ-Κυριάκος, ἤθελε πολὺ νὰ πάη νὰ κάμη Ἀνάσταση μὲ τοὺς χωρικούς, γιατὶ ἦταν ἀνοιχτόκαρδος καὶ ἐπιθυμοῦσε νὰ χαρῆ λίγη Ἀνάσταση καὶ μαζὶ λίγη ἄνοιξη, ἀλλὰ εἶχε κι' αὐτὸς τὰ δυὸ ἐλαττώματα: τὴν πλεονεξία καὶ τὴν δυσπιστία.

Εἶναι ἀλήθεια πὼς οἱ παντρεμμένοι παπάδες ὑποχρεωμένοι νὰ διατρέφουν τὶς πάντοτε σχεδὸν πολυμελεῖς οἰκογένειές τους, φτωχοὶ καθὼς εἶναι, φαίνονται καὶ νομίζονται πλεονέχτες. Καὶ φτάνουν μέχρι τοῦ σημείου νὰ μὴ τρέφουν καμμιὰ ἀπολύτως ἐμπιστοσύνη στοὺς συλλειτουργούς τους.

Ἔτσι καὶ ὁ παπᾶ-Κυριάκος. Ἤθελε ν' ἀνεβῆ στὰ Καλύβια, δυσπιστοῦσε ὅμως στὸν συνεφημέριό του καὶ δὲν ἤθελε νὰ τὸν ἀφήση μόνο του εἰς τὴν ἐκκλησία, μιὰ τέτοια μέρα, ποὺ οἱ παπάδες εἴχανε τὶς σοβαρώτερες εἰσπράξεις τῆς χρονιᾶς ἀπὸ τοὺς «μποναμάδες» τῶν ἐνοριτῶν τους.

Μὰ ὁ συνεφημέριός του, ὁ παπᾶ-Θεοδωρῆς ὁ Σφοντίλας τὸν παρακινοῦσε νὰ πάη, λέγοντάς του, πὼς δὲν ἦταν σωστὸ νὰ χάσουμε καὶ τὶς «εἰσπράξεις» τῶν Καλυβιῶν. Καὶ μὲ αὐτὸ τὸ «νὰ χάσουμε» ἐννοοῦσε καθαρὰ καὶ ξάστερα πὼς τὰ ἔσοδα τοῦ ἐνοριακοῦ ναοῦ ἀλλὰ καὶ τὰ ἔσοδα τῆς ἐξοχικῆς παροικίας, θὰ τὰ ἐμοιράζοντο μισὰ-μισά, σὰν καλοὶ «συλλειτουργοὶ τοῦ Ὑψίστου».

Σὲ κάθε εὐχὴ καὶ μιὰ ρουφηξιὰ κρασί...

Μὰ οἱ λόγοι αὐτοὶ τοῦ παπᾶ-Θεοδωρῆ ὄχι μόνον δὲν ἔπεισαν τὸν παπᾶ-Κυριάκο, ἀλλὰ καὶ τοῦ αὐγάτισαν τὶς ὑποψίες. Ὅταν, ὡστόσο, ρωτοῦσε τὴ γνώμη τοῦ συνεφημερίου του ὁ παπᾶ-Κυριάκος ἦταν ἀποφασισμένος 9 στὰ 10 νὰ πάη. Ἔπειτα ὑποχρέωσε καὶ τὸ γιό του τὸ Ζάχο, ὁ ὁποῖος χάλασε καὶ ξύνισε κάπως τὰ μοῦτρα του καὶ γκρίνιασε ἀρκετὴ ὥρα, νὰ μείνη στὴν πόλη, νὰ μὴν τὸ κουνήση ἀπὸ τὸν ἐνοριακὸ ναό, καὶ νὰ κατασκοπεύη τὸν παπᾶ-Θεοδωρῆ στὸ Ἅγιο Βῆμα καὶ νὰ παραλάβη τὸ μερίδιο τῶν συλλειτουργικῶν καὶ προσφορῶν, καὶ μονάχα μετὰ τὴν ἀπόλυση τῆς λειτουργίας, ὅταν πιὰ θὰ ἔβγαινε ὁ ἥλιος νὰ ἀνέβαινε κοντά του στὰ Καλύβια.

* * *

Ἡ πούλια ἔχει ψηλώσει πιὰ στὸν οὐρανὸ καὶ εἶναι πιὰ τέσσαρες, ὧρες νὰ φέξη. Ὁ μπάρμπ' Ἀναγνώστης ἀφοῦ ξύπνησε τὸν παπᾶ, πῆρε τὸ πρόχειρο σήμαντρο ποὺ εἶχε φτιάσει τὸ πλῆκτρο του ἀπὸ σκληρὸ ξύλο καρυδιᾶς, γύριζε τὰ Καλύβια χτυπώντας το μὲ πολὺ θόρυβο. Μὲ τὸ σαματᾶ

ποὺ δημιουργοῦσε ξυπνοῦσε τοὺς χωρικοὺς καὶ τοὺς καλοῦσε στὴν Ἐκκλησία.

Στὸ μικρὸ ἐξωκκλήσι τοῦ Ἁγίου Δημητρίου ἄρχισαν νὰ μπαίνουν ἕνας - ἕνας οἱ χωρικοὶ μὲ τὶς γυναῖκες τους καὶ τὰ παιδιά τους. Ὅλοι τους φοροῦσαν τὰ καλὰ ροῦχα τους.

Ὁ παπᾶς εἶπε τὸ «Εὐλογητός». Κι' ὁ μπάρμπα Ἀναγνώστης ἄρχισε νὰ τὰ λέη ὅλα ἀπ' ἔξω: τὴν προκαταρκτικὴ προσευχή, τὸν κανόνα καὶ τὸ «Κύματι θαλάσσης».

Καὶ στὴν κατάλληλη ὥρα ὁ παπᾶ - Κυριάκος ἐμφανίστηκε μεγαλόπρεπος εἰς τὰ βημόθυρα ψάλλοντας τὸ «Δεῦτε λάβετε φῶς».

Ἄναψαν ὅλοι τὶς λαμπάδες τους καὶ βγῆκαν ἔξω στὸν αὐλόγυρο τῆς ἐκκλησιᾶς ν' ἀκούσουν τὴν Ἀνάσταση. Ὁλόγλυκη καὶ κατανυκτικὴ Ἀνάσταση ἀνάμεσα στὰ ὁλάνθιστα δέντρα καὶ τοὺς εὐωδέστατους θάμνους ποὺ τὸ φύλλωμά τους ἔσειε ἡ ἐλαφριὰ πρωϊνὴ αὔρα καὶ τῆς κατάσπρης ἀγράμπελης τοῦ μυρωδάτου αὐτοῦ χιονιοῦ τῆς ἀνοιξης.

Ἀφοῦ ἔψαλλαν τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη» ὅλοι μαζὶ ξαναμπῆκαν στὴν ἐκκλησιά. Θὰ ἦταν ὅλοι - ὅλοι 70 ἄνθρωποι, ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδιά.

Ὁ μπάρμπα Ἀναγνώστης ἄρχισε νὰ ψέλνη τὸν κανόνα τοῦ Πάσχα, ὁ δὲ παπᾶς, ποὺ τὸν παρακολουθοῦσε στὸ ψάλσιμο, μέσα ἀπὸ τὸ ἱερὸ βῆμα, ἑτοιμαζόταν, ὕστερα ἀπὸ τὸν ἀσπασμὸ νὰ μπῆ στὴ λειτουργία.

Ἀλλὰ ἐκείνη τὴ στιγμὴ μπῆκε, ἢ καλλίτερα ὥρμησε μέσα στὴν ἐκκλησιά, ἀκολουθούμενος ἀπὸ δυὸ ἄλλους συνομηλίκους του, ἕνα παιδὶ 12 περίπου χρόνων, πιὸ ψηλὸς ἀπὸ τὴν ἡλικία του, ἀσθμαίνοντας καὶ καταθυμωμένος. Ἦταν ὁ Ζάχος, ὁ γιὸς τοῦ παπᾶ - Κυριάκου.

Μπῆκε, συγκρατῶντας τὴν ἀναπνοή του, καὶ ἄρχισε νὰ μιλῆ στὸν πατέρα του. Ἡ φωνή του ἀκουγόταν ἀπὸ τὶς θέσεις τῶν ψαλτάδων ἀλλὰ τὶς λέξεις κανένας δὲν ἐξεχώριζε. Ἀλλὰ αὐτὸς ἔλεγε:

— Παπᾶ, παπᾶ, (τὰ παπαδόπαιδα φωνάζουν συνήθως παπᾶ τὸν πατέρα τους).

— Παπᾶ... παπᾶ... ὁ παπᾶ Σφοντίλας... ἀπὸ τὴν ἐξώπορτα... τὶς λειτουργιές... ἀπ' τ' Ἅϊ Βῆμα, ἡ πεθερά του... κι' ἡ παπαδιά... κουβαλᾶν... ἀπὸ τὴν ἐξώπορτα τὶς λειτουργιὲς ἀπ' τ' Ἅϊ Βῆμα... κι' ἡ πεθερά του... κι' ἡ παπαδιά...

Μόνο ὁ παπᾶ - Κυριάκος ἦταν σὲ θέση νὰ βγάλη νόημα ἀπὸ τοῦτα ὅλα τὰ ἀσυνάρτητα τοῦ γιοῦ του! Καὶ νὰ πῶς ἐξήγησε τὰ λόγια τοῦ Ζάχου:

—«Ὁ παπᾶ - Θεοδωρῆς, ὁ Σφοντίλας, ὁ σύντροφος του στὴν ἐνορία ἔκλεβε τὶς προσφορές, ποὺ τὶς ἔδινε ἀπὸ τὴν ἐξώθυρα τοῦ Ἱεροῦ Βήματος στὰ χέρια της γυναίκας του καὶ τῆς πεθερᾶς του».

Ἴσως τὸ πρᾶγμα νὰ μὴν ἦταν πέρα - ὡς πέρα ἀληθινό, ὅσο τουλάχιστο προσπαθοῦσε ὁ Ζάχος νὰ τὸ παραστήση. Γιατὶ αὐτός, ποὺ ἀγαποῦσε, ὅπως ὅλοι οἱ νέοι τῆς ἡλικίας του τὴν ἐξοχὴ καὶ τὶς διασκεδάσεις, μὲ πολλὴ δυσκολία συμμορφώθηκε στὴν πατρικὴ διαταγὴ νὰ μείνη στὴ πόλη, καὶ ζητοῦσε ἀφορμὴ γιὰ νὰ τὸ στρίψη καὶ νὰ κάνη τὴ νυχτερινὴ ἐκδρομή του εἰς τὰ Καλύβια ἀφοῦ μάλιστα εὕρισκε ἀρκετὰ προθύμους συνοδοιπόρους, δυὸ συνομηλίκους του.

Μὰ ὁ παπᾶ - Κυριάκος δὲν συλλογίστηκε τίποτα. Θύμωσε ἀμέσως. Ἀγανάκτησε. Δὲν μπόρεσε νὰ κρατηθῆ. Καὶ ἁμάρτησε. Καὶ ἀντὶ νὰ καταφέρη σφοδρὸ ράπισμα κατὰ τοῦ ὁλοκόκκινου μάγουλου τοῦ γιοῦ του καὶ νὰ ἐξακολουθήση ἤρεμα τὴ λειτουργία του, ἀφοσιωμένος στὸ ἱερὸ του καθῆκον, ἔβγαλε βιαστικὰ τὸ πετραχήλι του. ξεντύθηκε τὸ φαιλόνι του, ἄρχισε νὰ τρέχη πρὸς τὴν ἔξοδο τῆς ἐκκλησιᾶς ἀποφεύγοντας τὸ βλέμμα τῆς πρεσβυτέρας του, ποὺ τὸν ἔλεπε φοβισμένη καὶ ἔκπληκτη.

Μὰ ὁ μπάρμπα Μηλιός, κάτι κατάλαβε ἀπὸ τὰ κινήματα τοῦ παπᾶ - Κυριάκου καὶ τὸν πῆρε ἀπὸ πίσω.

Λίγα δευτερόλεπτα ἀργότερα, σὲ ἀπόσταση πενῆντα μόλις βημάτων, ἀνάμεσα σὲ τρία δέντρα καὶ δυὸ φράκτες, θὰ μποροῦσε ν' ἀκούση κανεὶς τὸν παρακάτω διάλογο:

— Παπᾶ - παπᾶ, ποῦ πᾶς;

— Θαρθῶ, βλογημένε, τώρα ἀμέσως πίσω.

Δὲν ἤξερε κι' ὁ ἴδιος τί νὰ πῆ. Τὸ βέβαιον εἶναι πὼς εἶχε τὴν ἀπόφαση νὰ κατεβῆ στὴν πόλη, νὰ ζητήση λόγο γιὰ τὴν κλοπὴ ἀπὸ τὸν συνεφημέριο καὶ συλλειτουργό του! Καὶ στὸ βάθος - βάθος τῆς συνειδήσεώς του, πίστευε κι' ὁ ἴδιος πὼς εἶχε ἀρκετὸ καιρὸ νὰ ξαναγυρίση προτοῦ βγῆ ὁ ἥλιος καὶ νὰ κάμη τὴ λειτουργία.

— Ποῦ πᾶς; ξαναρώτησε ὁ μπάρμπα Μηλιός, μὲ περισσότερη τὴ φορὰ αὐτὴ ἀνησυχία.

— Ἂς διαβάζη ὁ μπάρμπ' Ἀναγνώστης τὶς πράξεις τῶν Ἀποστόλων καὶ ἔφτασα, εἶπε ὁ παπᾶς. Καὶ λησμονοῦσε πάνω στὸ θυμό του ὁ ἀγαθὸς ἱερέας πὼς δὲν μποροῦσε νὰ «διαβάση» τίποτ' ἄλλο παρὰ ὅσο ἐγνώριζε «ἀπ' ἔξω».

— Ἀφήνω καὶ τὴν παπαδιά μου, ἐδῶ εὐλογημένε, ἐπανέλαβε ὁ παπᾶ - Κυριάκος, ποὺ βρισκόταν σὲ ἀμηχανία καὶ δὲν ἤξερε κι' ἐκεῖνος τί θὰ μποροῦσε νὰ πῆ. Σᾶς ἀφήνω τὴν παπαδιά μου.

Καὶ καθὼς μιλοῦσε κατηφόριζε, γρήγορα - γρήγορα.

Ὁ Μπάρμπα - Μηλιὸς ξαναγύρισε κατσουφιασμένος μέσα στὴν ἐκκλησία.

— Καλὰ τὸ ἔλεγα ἐγώ, μουρμούρισε...

* * *

Ὅλοι ἀποροῦσαν μέσα στὸ ἐξωκκλήσι. Οἱ χωρικοὶ κύτταζαν ἐρωτηματικὰ ὁ ἕνας τὸν ἄλλο! Ἕνα ἀτέλειωτο μουρ-

—Ἥμαρτον, Κύριε! Ἥμαρτον! Μὴ μὲ συνοριστῇς...

μούρισμα ἀνακατευόταν μὲ τὶς προσευχὲς τοῦ μπάρμπ' Ἀναγνώστη. Οἱ γυναῖκες ζητοῦσαν νὰ μάθουν ἀπὸ τὴν παπαδιὰ τί τρέχει. Ἀλλὰ αὐτὴ ἤξερε πολὺ λιγώτερα.

Στὸ μεταξὺ ὁ παπᾶς κατηφόριζε γρήγορα - γρήγορα. Ὅλο καὶ ἔτρεχε. Ἡ πρωϊνὴ αὔρα δρόσισε κάπως τὸ μέτωπό του...

— Καὶ πῶς νὰ θρέψω ἐγὼ τόσα παιδιά, ἔλεγε μονολογῶντας, ὀκτὼ μὲ τὸ συμπάθειο, κι' ἡ παπαδιὰ ἐννιὰ κι' ἐγὼ δέκα. Ὁ ἕνας νὰ σὲ κλέβη ἀπὸ δῶ κι' ὁ ἄλλος ἀπὸ κεῖ.

Πεντακόσια βήματα ἀπὸ τὴν ἐκκλησιά, ὁ δρόμος ἔπαιρνε τὸν κατήφορο. Καὶ ὁδηγοῦσε σὲ μιὰ ὄμορφη κοιλάδα. Ἕνας νερόμυλος βρισκόταν στὴν πλαγιὰ ἐκείνη δίπλα στὸ δρόμο!

Ὁ παπᾶς ἄκουσε ἀπὸ τὸ αὐλάκι τὸ γλυκύτατο κελάρυσμα τοῦ νεροῦ ποὺ κυλοῦσε ἀδιάκοπα. Καὶ καθὼς ἔνοιωσε τὴ δροσιὰ στὸ πρόσωπό του λησμόνησε πὼς εἶχε νὰ λειτουργήση (πῶς καὶ ποῦ νὰ λειτουργήση) κι' ἔσκυψε νὰ πιῆ νερό! Ἀλλὰ δὲν εἶχε βρέξει ἀκόμα τὰ χείλη του καὶ θυμήθηκε ξαφνικά! Ἦρθε στὰ σύγκαλά του!

— Ἐγὼ ἔχω νὰ λειτουργήσω, εἶπε, καὶ πίνω νερὸ ὁ ἄθλιος;

Καὶ δὲν ἤπιε!

Καὶ τότε ἄρχισε νὰ καταλαβαίνη τὸ κακὸ ποὺ εἶχε κάμει!

(Συνέχεια στὴν ἄλλη σελίδα)

ΕΞΟΧΙΚΗ ΛΑΜΠΡΗ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν προηγούμενη σελίδα)

— Τί κάνω; συλλογίστηκε· ποῦ πάω; Καὶ ἔκαμε τὸ σταυρό του.

—Ἥμαρτον, Κύριε, ἥμαρτον. Μὴ μὲ συνεριστῆς. Καὶ ξανάπε:

—Ἐὰν ἐκεῖνος ἔκλεψε, ὁ Θεὸς ἂς τὸν συγχωρήσει. Καὶ ἐκεῖνον καὶ ἐμέ! Ἐγὼ πρέπει νὰ κάμω ἀπέναντί του τὸ χρέος μου!

Ἕνα δάκρυ κύλησε στὸ μάγουλό του!

—Ὦ Κύριε, εἶπε μ' ὅλη του τὴν ψυχή. Ἥμαρτον, ἥμαρτον! Σὺ παρεδόθης διὰ τὰς ἁμαρτίας μας καὶ ἐμεῖς σὲ σταυρώνουμε κάθε μέρα!

Καὶ ξαναπῆρε τὸν ἀνήφορο. Ξαναγύριζε στὴν ἐκκλησία γιὰ νὰ λειτουργήση.

— Καὶ ἤθελα νὰ πιῶ, νερό, εἶπε! Δὲν εἶμαι ἄξιος πιὰ νὰ λειτουργήσω! Ἀλλὰ πῶς νὰ κάμω; Δὲν πρέπει νὰ μεταλάβω! Θὰ λειτουργήσω χωρὶς μετάληψη. Δὲν εἶμαι ἄξιος!... «Δεῦτε τοῦ καινοῦ τῆς ἀμπέλου γεννήματος!...» Ἐγὼ ἄξιος δὲν εἶμαι!

Καὶ ξαναγύρισε στὸ ναὸ ὅπου τὸν εἶδαν οἱ χωρικοὶ μὲ ἀρκετὴ ἀγαλίαση.

Ἐτέλεσε τὴν ἱερὴ μυσταγωγία. Καὶ ἔδωκεν στοὺς χωρικοὺς νὰ μεταλάβουν. Καὶ ἐφρόντισε νὰ ἐξαντλήση, διὰ τοῦ στόματος ὅλων αὐτῶν, ὅλο τὸ περιεχόμενον τοῦ Ἁγίου ποτηρίου. Αὐτὸς δὲν ἐκοινώνησε. Καὶ ἔταξε νὰ τὰ εἰπῆ ὅλα στὸν πνευματικὸ καὶ νὰ δεχθῆ ἀπὸ αὐτὸν τὸν κανόνα ποὺ θὰ τοῦ ἐπέβαλε...

* * *

Κατὰ τὸ μεσημέρι, ἔπειτα ἀπὸ τὴ δεύτερη Ἀνάσταση, οἱ χωρικοὶ τὸ ἔστρωσαν κάτω ἀπὸ τὰ πλατάνια, κοντὰ στὴ δροσερὴ βρύση.

Γιὰ ταπέτα εἶχαν τὴ χλόη καὶ τὰ ἀγριολούλουδα. Ἀντὶ γιὰ πιάτα φύλλα ἀπὸ φτέρες καὶ κλαριὰ ἀπὸ σχοίνους!

Τὸ δροσερὸ μεσημεριάτικο ἀεράκι ἔσειε μὲ θρόϊσμα τὰ κλαριὰ τῶν δένδρων, καὶ ὁ Φταμηνίτης μὲ τὴ λύρα του ἀντέδιδε τοὺς λιγυροὺς φθόγγους.

Ἡ κυρὰ Ξανθὴ σύζυγος τοῦ Φταμηνίτου, καθόταν ἀνάμεσα στὴ μητέρα της, τὴ Μελάχρω, καὶ τὴ θειὰ - Κρατήρω τὴν πεθερά της. Καὶ φρόντιζε νὰ ἔχη μισοσκεπασμένο τὸ πρόσωπό της μὲ τὴν μανδήλα της. Καὶ κύτταζε ὁλοένα καὶ περισσότερο πρὸς τὸν κορμὸ τοῦ γιγαντιαίου πλατάνου. Ἡ ἀδελφή της ἡ Ἀθώ, διαρκῶς τὴν ἐπείραζε.

Ὁ παπᾶ - Κυριάκος προέδρευε τοῦ συμποσίου. Εἶχε ἀπέναντί του τὴν παπαδιά,κοντούλα, στρογγυλοπρόσωπη, μελαχροινή, ἀγαθὴ καὶ στὴν ἀθωότητά της ἐξεκόλαπτε σχεδὸν κάθε χρόνο κι' ἀπὸ ἕνα παπαδόπουλο, χωρὶς νὰ νομίζη πὼς θὰ ἔπρεπε ἴσως νὰ σταματήση ἡ εὐλογία αὐτὴ τοῦ Θεοῦ.

Δεξιὰ τοῦ παπᾶ καθόταν ὁ μπάρμπα - Μηλιός, προεστὸς ἀλλὰ καὶ πρόθυμος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Κοινότητος, ποὺ ἤξερε νὰ ψήνη ὅσο κανένας ἄλλος τὸ ἀρνί, νὰ τὸ λιανίζη συστηματικὰ καὶ μεθοδικά, νὰ μοιράζη τὶς μερίδες καὶ σύγχρονα νὰ τρώη καὶ νὰ πίνη εἰς ὑγείαν ὅλων.

Εἰς τὶς προπόσεις δὲν μποροῦσε κανεὶς νὰ βρῆ ὅμοιό του.

Ἔπειτα ἀπὸ τὶς εὐχές, τὶς σύντομες καὶ τυπικὲς τοῦ παπᾶ, σηκώθηκε ὁ μπάρμπα - Μηλιὸς καὶ κρατώντας τὴν τσότρα ἄρχισε νὰ χαιρετάη ὅλους μαζὶ καὶ ἕνα - ἕνα χωριστά, μὲ τὰ λόγια αὐτά:

— Χριστὸς Ἀνέστη. Ἀληθινὸς ὁ Κύριος! Ζῆ καὶ βασιλεύει εἰς πάντας τοὺς αἰώνας.

Αὐτὸ ὅμως ἦταν ἕνα προοίμιο. Γιατὶ ἀμέσως κατόπιν ἔμπαινε στὴν οὐσία.

— Γειά μας! Καλὴ γειά! Διάφορο! Καλὴ καρδιά! Παπᾶ μ' νὰ χαίρεσαι τὸ πετραχήλι σ'. Παπαδιά μ' νὰ χαίρεσαι τὸν παπᾶ σ' καὶ τὰ παιδάκια σ'. Νὰ ζήσης, νὰ τσ' χαίρεσαι! Κουμπάρ' Παναγιώτη! Συμπεθέρα Κρατήρω! Νὰ χαίρεσαι μ' ἕναν καλὸ γαμπρό! Κουμπάρα Κυμερισσοῦ! Μὲ μιὰ καλὴ νύφη, νὰ ζήσης, νὰ χαρῆς. Ἐβίβα ὅλοι! Τε - περ - τε. Πάντα χαρούμενοι! Στὴν ἠγειά σας! Συμπεθέρα Ξανθή! Καλὴ λευθεριά! Στὴν ὑγεία σας. Πάντα χαρούμενοι, πάντα μὲ τὸ καλό!

Καὶ σὲ κάθε εὐχὴ καὶ μιὰ ρουφηξιὰ κρασί! Καὶ σὲ κάθε πρόσωπο κι' ἀνάλογη πρόποση.

Ἀλλὰ κι' ὁ Φταμηνίτης θέλησε νὰ προπιῆ κατ' ἄλλον, δικό του τρόπο:

Πλησίασε τὴ γυναίκα του καὶ τῆς εἶπε:

— Μπρόμ.
— Πιὲ κι' δό μ'!
— Μὲ κρασί!
— Καλῶς τ' ν' ἀγάπη μ' τὴ χρυσή!

Καὶ ἀφοῦ ἤπιε ἀπὸ τὴν τσότρα, τὴ διαβίβασε στὴν ὡραία Ξανθή, ποὺ ἔβρεξε τὰ χείλη της.

Ἔπειτα ἄρχισαν τὰ ἄσματα! Πρῶτα - πρῶτα εἶπαν τὸ Χριστὸς Ἀνέστη! Κατόπιν τὸ «Θύραθεν». Ὁ μπάρμπα - Μηλιὸς προσπάθησε νὰ ψάλη τὸ Χριστὸς Ἀνέστη. Μὰ πότε τὸ γύριζε στὸν ἀμανὲ καὶ πότε στὸ κλέφτικο!

Μὰ ὁ καλλίτερος ἀπ' ὅλους τοὺς ψαλτάδες στὴ βουκολικὴ αὐτὴ συγκέντρωση τῶν Καλυβιῶν ἦταν ὁ μπάρμπα - Κίτσος, γέρος χωροφύλακας ἀπὸ τὴ Χειμάρρα, παλιὸς στρατιώτης, λησμονημένος ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῶν Βαυαρῶν στὸ νησί. Δὲν ἤξερε καλὰ - καλὰ ἂν τὸν εἶχαν περασμένο καὶ στὰ μητρῶα τοῦ σώματος. Πότε τοῦ ἔστελναν τὸ μισθό του καὶ πότε ὄχι!

Ὁ Δήμαρχος τοῦ τόπου (διότι, ὑπῆρχε κατὰ δυστυχίαν καὶ Δήμαρχος), τὸν εἶχε στείλει νὰ κάμη Πάσχα στὰ Καλύβια γιὰ νὰ φροντίζη διὰ τὴν τάξη, ἂν καὶ ἡ τάξη καὶ ἡ ἀσφάλεια δὲν εἶχε ἀνάγκη ἀπὸ καμμιὰ φροντίδα. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι τὸν ἔστειλε γιὰ νὰ καλοπεράση κοντὰ στοὺς ἀνοιχτόκαρδους Ξωμερίτες, ποὺ ἄρεσαν στὸν μπάρμπα Κίτσο, καὶ ἂς τοὺς ἔλεγαν Τσουπλακὲς καὶ Χαλκοδέρες. Ἐὰν ἔμενε στὴν πόλη, ὁ δήμαρχος θὰ ἔπρεπε νὰ φιλέψη τὸν μπάρμπα - Κίτσο, μιὰ καὶ τὸν εἶχαν κακομάθει οἱ προκάτοχοί του! Καὶ λογάριαζε νὰ τὸν φιλέψη κουλούρια καὶ αὐγά. Μὰ ἔτσι γλύτωσε τὰ φιλέματα!

Ὁ μπάρμπα - Κίτσος ἀφοῦ ἀνασπάστηκε τρεῖς καὶ τέσσερες φορὲς τὴν τσότρα, ἄρχισε νὰ ψάλλη τὸ Χριστὸς Ἀνέστη ὅπως αὐτὸς τὸ ἤξερε:

Κ'στὸ - μπρὲ - Κ'στὸς Ἀνέστη
ἐκ νεκρῶν θανάτων,
θάνατον μπατήσας
κ' ἔντοις - ἔντοις μνήμασι
ζωὴν παμμακάριστε!

Καὶ ὅμως. Μ' ὅλη τὴν καταστροφὴ ποὺ ἔφερνε στὸ «Χριστὸς Ἀνέστη» κανένας δὲν ἔψαλλε ποτὲ μὲ περισσότερο χριστιανικὸ αἴσθημα καὶ ἐνθουσιασμό, ἐκτὸς βέβαια ἐὰν ἐξαιρέση, κανεὶς τὸν γνωστὸν στὴν Ἀθήνα, ἱεροψάλτη, τὸ γηραιὸ καὶ σεβάσμιο Κρητικὸ ποὺ ἔψαλλε τὰ «ἄλαλα τὰ χείλη τῶν ἀσεβῶν» κάνοντας καὶ ἰδική του προσθήκη:

«Ἄλαλα τὰ χείλη τῶν ἀσεβῶν, τῶν μὴ προσκυνούντων,
— τοὺς ἄτιμους — τὴν εἰκόνα σου τὴ σεπτή!».
Ἀληθινὰ ὀρθόδοξος ἑλληνική.

* * *

Ἦταν δειληνὸ ποὺ εἶχε ἀρχίσει ὁ χορός, χορὸς κλέφτικος, χωρὶς τὶς γυναῖκες, ποὺ αὐτές, φυλάγαν τὴν ὀρεξή τους γιὰ νὰ χορέψουν τὴν Δευτέρα καὶ τὴν Τρίτη τοῦ Πάσχα τὸ συρτὸ καὶ τὴν καμάρα!

Καὶ τότε ὁ παπᾶ - Κυριάκος, μὲ τὴν παπαδιὰ καὶ τὸ Ζάχο, ποὺ χάρη τῆς ἡμέρας γλύτωσε τὸ ξύλο, — ὁ πατέρας του εἶχε θυμώσει μαζί του, γιατί, λέει, αὐτὸς ἦταν ἡ αἰτία τῆς ἁμαρτίας του — ἀφοῦ ἐχαιρέτησαν τοὺς χωρικοὺς κατέβηκαν στὴν πόλη.

Ὁ παπᾶ - Κυριάκος, ἔδωκε στὸν συνεφημέριό του πλῆρες τὸ μερίδιό του ἀπὸ τὶς «εἰσπράξεις» τῆς ἐξοχῆς. Καὶ δὲν καταδέχτηκε νὰ τοῦ κάμη λόγο γιὰ τὴν «κλοπή».

Ὡστόσο, ὁ παπᾶ - Θοδωρῆς τοῦ εἶπε ὅτι τὸ μερίδιό του ἀπὸ τὴν ἐνορία βρισκόταν στὸ σπίτι του, στὸ σπίτι δηλαδή, τοῦ παπᾶ - Θεοδωρῆ. Καὶ τοῦ ἐξήγησε, πῶς θεώρησε σωστό, νὰ στείλη ὅλες τὶς προσφορὲς διὰ τῆς ἐξώθυρας τοῦ Ἁγίου Βήματος στὸ σπίτι του καὶ τὰ δυὸ μερίδια, γιὰ νὰ μὴ βλέπουν μερικοὶ κακόγλωσσοι καὶ λένε πὼς οἱ παπάδες, ἔχουν δῆθεν. μεγάλα εἰσοδήματα!

—Ὁ κόσμος ξιπάζεται, τοῦ εἶπε, ἅμα μᾶς δῆ καμμιὰ μέρα νὰ πάρουμε τίποτα λειτουργιές, καὶ δὲν λογαριάζει πόσες βδομάδες καὶ πόσους μῆνες τὴν περνᾶμε μὲ τὸ τίποτα!

Καὶ ἀπὸ δῶ ἡ παρεξήγηση τοῦ Ζάχου.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ
(Διασκευὴ Κ. Α. Μ.)

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

Τά παιδιά τοῦ πλοιάρχου Γκράντ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

ΤΟ ΦΡΟΥΡΙΟ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ

Τὸ φρούριο τῆς Ἀνεξαρτησίας εἶναι χτισμένο σ' ἕνα ψηλὸ βράχο τῆς ὀροσειρᾶς Ταντίλ.

Τὸ χωριὸ Ταντὶλ ποὺ τὸ προστάτευε τὸ φρούριο, ἔχει τέσσερες χιλιάδες κατοίκους, ἄποικους Ἰταλοὺς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ Γάλλους Βάσκους. Γιατὶ ἡ Γαλλία ἔχτισε τὰ πρῶτα χωριὰ σ' αὐτὴν τὴν περιοχὴ τοῦ Λὰ Πλάτα.

Τὸ φρούριο τῆς Ἀνεξαρτησίας χτίστηκε τὸ 1828 ἀπὸ τὸ Γάλλο Παρσὰπ γιὰ νὰ προστατεύση τοὺς λευκοὺς ἀπὸ τὶς ἐπιθέσεις τῶν Ἰνδιάνων.

Αὐτὸ τὸ μικρὸ χωριὸ Ταντὶλ μὲ τὶς εἰδικές του μεγάλες βωδάμαξες ποὺ λέγονται «γκαλέρας» ἐπικοινωνεῖ σὲ δώδεκα μέρες μὲ τὸ Μπουένος Ἄϋρες, μὲ τὸ ὁποῖο ἔχει μεγάλο ἐμπόριο, γιατὶ στέλνει στὴν πρωτεύουσα τὰ προϊόντα τῶν «σαλαντέρος» καθὼς καὶ διάφορα εἴδη βιοτεχνίας τῶν Ἰνδιάνων: μάλλινα ὑφάσματακ δερμάτινα εἴδη κλπ.

Ἔτσι τὸ χωριὸ εἶναι πλούσιο, ἔχει μεγάλα σπίτια, ἐκκλησία καὶ σχολεῖο.

Βρῆκαν στὸ χωριὸ ἕνα καλὸ πανδοχεῖο, ξεπέζεψαν, κι' ἀφοῦ ξεκουράστηκαν λίγο, ὁ Παγανέλι, ὁ ταγματάρχης, ὁ Γκλένερβαν καὶ ὁ Ροβέρτος μὲ τὸν Ταλκὰβ ὁδηγό, ἄρχισαν νὰ ἀνεβαίνουν στὸ φρούριο.

Δὲν δοκίμασαν μεγάλη δυσκολία ὡς νὰ φτάσουν στὴν πιὸ ψηλὴ ταράτσα του ὅπου ἕνα μικρὸ ἀπόσπασμα ἔκανε γυμνάσια.

Μόνο ποὺ αὐτοὶ οἱ στρατιῶτες, ἦταν πολὺ παράξενοι. Οἱ στολὲς κι' ὁ ὁπλισμός, ἦταν τέλεια. Ὁ πιὸ μεγάλος ὅμως μόλις ἦταν εἴκοσι χρόνων, καὶ ὁ πιὸ μικρὸς ἐφτά!

Ἦταν μιὰ παρέα ἀπὸ δώδεκα παιδιά, ποὺ ἔκαναν πολὺ σωστὰ στρατιωτικὰ γυμνάσια, μὲ ἐπικεφαλῆς ἕνα δέκατο τρίτο παιδί, ποὺ ἦταν ὁ λοχίας τους.

Ἦταν ὅλα μελαχροινά, κατσαρόμαλλα, καὶ φαίνονταν νὰ μοιάζουν

Μὲ χαρὰ ὁ Παγανέλι διεπίστωσε πὼς γυμνάζονταν κατὰ τὸ γαλλικὸ σύστημα κι' ὁ νεαρὸς λοχίας τοὺς ἔδινε τὰ παραγγέλματα γαλλικά!

Ὁ λόρδος Γκλένερβαν δὲν εἶχε ἔρθει ὡστόσο ὡς τὸ φρούριο τῆς Ἀνεξαρτησίας γιὰ νὰ θαυμάση μερικοὺς πιτσιρίκους ποὺ ἔπαιζαν τοὺς στρατιῶτες. Ζήτησε ἀπὸ τὸν Παγανέλι νὰ ρωτήση τὸ φρουρὸ ποῦ βρισκόταν ὁ διοικητής.

Ὁ Παγανέλι ρώτησε ἱσπανικὰ καὶ ὁ Ἀργεντινὸς στρατιώτης πῆγε σ' ἕνα μικρὸ οἴκημα ποὺ ἔμοιαζε στρατῶνας.

Σὲ λίγο φάνηκε ὁ διοικητής.

Ἦταν ἕνας στρατιωτικὸς ὡς πενῆντα χρόνων, γερός, καλοδεμένος, μὲ κατάμαυρα μαλλιὰ καὶ μουστάκια.

Στὸ στόμα κρατοῦσε μιὰ μικρὴ πίπα ἀπ' ὅπου ἔφευγε πυκνὸς καπνός.

Ὁ βηματισμός του θύμισε στὸν Παγανέλι τὸ χαρακτηριστικὸ βάδισμα τῶν ἀξιωματικῶν τῆς πατρίδας του.

Ὁ Ταλκὰβ μίλησε στὸ διοικητὴ ἱσπανικὰ καὶ τοῦ παρουσίασε τοὺς συτρόφους του. Ὁ διοικητὴς ὡστόσο δὲ σήκωσε τὰ μάτια του ἀπὸ τὸν Παγανέλι. Καὶ ξαφνικά, φώναξε χαρούμενα στὴ γλῶσσα τοῦ γεωγράφου.

— Εἶσθε Γάλλος;

— Μάλιστα. Γάλλος!

— Ὦ τί χαρά! Τί μεγάλη εὐχάριστη ἔκπληξη! Καλῶς ἤρθατε! Καλῶς ἤρθατε! Ἔχω αἰῶνες νὰ δῶ συμπατριῶτες μου!

Κι' ἁρπάζοντας τὸ χέρι τοῦ Παγανέλι τοῦ τὸ κούνησε τόσο δυνατὰ ποὺ κόντεψε

Ἦταν ἕνας γεροδεμένος ἄντρας ὡς πενῆντα χρονῶν.

νὰ τὸ ἐξαρθρώση Καὶ ἄρχισε νὰ μιλάη τόσο γρήγορα, ποὺ ὁ Γκλένερβαν δὲν κατόρθωσε νὰ πῆ λέξη.

Δὲν ὑπῆρχε ἄλλος τρόπος! Ἔπρεπε ν' ἀφήσουν τὸν στρατιωτικὸ νὰ τοὺς διηγηθῆ τὴν ἱστορία του κι' ὕστερα νὰ ἐπιχειρήσουν νὰ τοῦ κάνουν τὶς ἐρωτήσεις γιὰ τὶς ὁποῖες εἶχαν ἔλθει.

Ὁ διοικητὴς εἶχε χρόνια νὰ μιλήση γαλλικά. Γι' αὐτὸ τὰ εἶχε λίγο ξεχασμένα καὶ τὰ μιλοῦσε τσάτρα πάτρα. Ἦταν Γάλλος, σύντροφος τοῦ Παρνάπ.

Ἀπὸ τότε ποὺ χτίστηκε τὸ φρούριο, τὸ 1828, δὲν τὸ εἶχε πιὰ ἀφήσει. Καὶ τώρα τὸ διοικοῦσε μὲ τὴν ἔγκριση τῆς ἀργεντινῆς κυβέρνησης. Ἦταν Βάσκος καὶ λεγόταν Μανουὲλ Ἰφαραγκουέρ. Ἕνα χρόνο ὕστερα ἀπὸ τὸν ἐρχομό του σ' ἐκεῖνον τὸν τόπο, πῆρε τὴν ἀργεντινὴ ὑπηκοότητα καὶ παντρεύτηκε μιὰ Ἰνδιάνα, ποὺ τοῦ ἔδωσε ἕνα πλῆθος παιδιά, ὅλα ἀγόρια καὶ τὰ περισσότερα δίδυμα.

Ὁ σενὸρ Μανουέλ, ἔβρισκε πὼς τὸ ὡραιώτερο ἐπάγγελμα τοῦ κόσμου εἶναι τὸ στρατιωτικό, καὶ ἤλπιζε μὲ τὸν καιρὸ νὰ προσφέρη στὴ νεαρὴ Ἀργεντινὴ δημοκρατία ἕνα ὁλόκληρο λόχο ἀπὸ νεαροὺς στρατιῶτες — ὅλους γιούς του.

— Τοὺς εἴδατε; Τοὺς εἴδατε νὰ κάνουν γυμνάσια; Εἶναι ὅλοι τους καλοὶ στρατιῶτες. Ὁ πιὸ μικρὸς εἶναι ὁ Πεπές. Ὁ Πεπές, ἐφτὰ χρόνων ποὺ μασάει μπαροῦτι ἀπὸ τὰ τώρα.

Ὁ Πεπὲς ποὺ ἄκουσε τὸ ὄνομά του παρουσίασε ὅπλα μὲ πολὺ στρατιωτικὸ ὕφος.

— Ποιὸς ξέρει! εἶπε ὁ εὐτυχισμένος πατέρας. Μπορεῖ νὰ τὸν δῆτε καμμιὰ μέρα καὶ συνταγματάρχη.

Ὅλη αὐτὴ ἡ συζήτηση κράτησε ὡς ἕνα τέταρτο πρὸς μεγάλη ἔκπληξη τοῦ Ταλκὰβ ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ καταλάβη πῶς τόσα λόγια μποροῦν νὰ βγοῦν τόσο γρήγορα ἀπὸ τὸ ἴδιο λαρύγκι!

Στὰ τελευταῖα ὅμως ὁ κὺρ Μανουὲλ ἔκλεισε γιὰ μιὰ στιγμὴ τὸ στόμα του, καὶ τότε ὁ λόρδος Γκλένερβαν ἐπωφελήθηκε γιὰ νὰ τοῦ διηγηθῆ τὸ σκοπὸ τοῦ ταξιδιοῦ τους στὴν Ἀργεντινή, καὶ νὰ τὸν ρωτήση ποιὸς ἦταν ὁ λόγος ποὺ οἱ Ἰνδιάνοι φαινόνταν νὰ ἔχουν ἐγκαταλείψει τὴν πάμπα...

— Ἄ! εἶπε ὁ σενὸρ Μανουέλ. Πόλεμος!

— Πόλεμος; Μὰ γιατί;

— Ἐμφύλιος πόλεμος.

— Μὰ γιατὶ ἐμφύλιος πόλεμος; ἐπέμεινε ὁ Παγανέλι.

— Ἄναψε μεταξὺ τῶν κατοίκων τῆς Παραγουάης καὶ τοῦ Μπουένος Ἄϋρες.

— Οἱ αἰτίες;

— Ἀσήμαντες.

— Ἐσεῖς;

— Ἐμεῖς σταυρώσαμε τὰ χέρια. Δὲν εἶναι δική μας δουλειά. Ἂς πετσοκοφτοῦν ἀφοῦ τὸ θέλουν.

— Καλά. Ἀλλὰ οἱ Ἰνδιάνοι;

— Οἱ Ἰνδιάνοι πῆγαν ὅλοι βορρινά, στὶς ὀπισθοφυλακὲς τοῦ στρατηγοῦ Φλόρ. Ὅσοι εἶναι ληστὲς κάνουν πλιάτσικο.

— Καὶ οἱ κάτοικοι;

— Οἱ κάτοικοι εἶναι μαζί τους.

— Καὶ ὁ Κατριέλ;

— Δὲν ὑπάρχει πιὰ Κατριέλ.

— Ὁ Καλφουκούρα;

— Ὁ Καλφουκούρα ξόφλησε κι' αὐτός

— Κι' ὁ Γιαντσετρούζ;

— Ὁ Γιαντσετρούζ; Νάταν κι' ἄλλος!

Αὐτὲς τὶς ἀπαντήσεις, ὅταν ὁ Τάλκαβ τὶς ἄκουσε μεταφρασμένες ἱσπανικά, κούνησε τὸ κεφάλι του σοβαρά. Δὲν ἤξερε ἢ εἶχε ξεχάσει πὼς ἡ χώρα βρισκόταν σὲ ἐμφύλιο πόλεμο ποὺ ἀργότερα θὰ ἔκανε καὶ τὴ Βραζιλία νὰ ἐπέμβη.

(Ἡ συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

ΤΑ ΣΠΙΤΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

ΕΒΡΟΣ Β΄. (Ν. Ὀρεστιάς)

Στὸν γενικὸ ἑορτασμὸ τὴν ἡμέρα τῆς 25ης Μαρτίου, τὰ «Σπ. Π.» Μονάδος, πρωτοστάτησαν, στὰ χωριά τους, προσπαθῶντας μὲ τὴ γιορτή τους τὴν παρέλαση τῶν παιδιῶν, τὴν κατάθεση στεφάνου στὸ Μνημεῖο ἐκείνων ποὔπεσαν γιὰ τὴ λευτεριὰ καὶ τὴν Πατρίδα, μὲ τὶς συγκεντρώσεις, ὁμιλίες, λαμπαδηφορίες κλπ. νὰ κάνουν σ' ὅλους πιὸ μεγαλόπρεπα αἰσθητὴ τὴν ἐξαιρετικὴ σημασία γιὰ ὅλους μας, τῆς ἡμέρας αὐτῆς. Ἔτσι μὲ αὐτὸ τὸ πνεῦμα στό:

Ἀκριτικώτατο Ἀλεποχῶρι δόθηκε θεατρικὴ παράσταση στὴν πλατεῖα τοῦ χωριοῦ, τὴν ὁποίαν παρακολούθησαν μὲ ἐξαιρετικὸ ἐνδιαφέρον οἱ τοπικὲς ἀρχὲς καὶ ὁλόκληρο τὸ χωριό. Ἂς σημειωθῆ, πὼς εἶναι ἡ πρώτη θεατρικὴ παράσταση ποὺ δίνεται στὸ χωριὸ ἀπὸ παιδιά. Μ' ἐξαιρετικὴ ἐπιτυχία, ὑποδύθηκαν τοὺς ρόλους των οἱ Ἀραμπατζῆς Κων)νος, Ἀραμπατζῆς Γεώργιος καὶ ἡ Τσιαγκούδη Βασιλικὴ ὡς Ἑλλάδα.

Ἑλληνοχῶρι. Ἕνα πλούσιο πρόγραμμα μὲ ὕλη προσεκτικὰ διαλεγμένη κάλυψε τὴν ἑορταστικὴ ἐκδήλωση τοῦ «Σπιτιοῦ». Ἡ ἐπιτυχία τῆς γιορτῆς ἦταν ἐξαιρετικὰ μεγάλη.

Πετρωτά. Μιὰ ἀκόμη, πετυχημένη γιορτή, δόθηκε σὲ συνεργασία μὲ τὸ Δημ. Σχολεῖο, ἀπὸ τὸ «Σπ. Π.» Πετρωτῶν. Τὰ παιδιὰ ὕστερα ἀπὸ φιλότιμη προσπάθεια, παρουσίασαν μιὰ φροντισμένη καὶ πλούσια γιορτή, στὸ ἀκριτικό μας χωριό, ποὺ οἱ χαρὲς καὶ οἱ γιορτές ἔχουν γιὰ μᾶς διπλῆ ἀξία.

ΣΤΗ ΠΑΙΔΟΠΟΛΗ ΤΟΥ «ΑΓΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ»

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ. — Μέσα σ' ἕνα ὄμορφο καὶ θερμὸ περιβάλλον, γιορτάστηκε ἡ ἐπέτειος τῆς Ἐπαναστάσεως γιὰ τὴν ἐλευθερία μας, στὴ παιδόπολη τοῦ «Ἁγίου Δημητρίου». Ποιήματα, τραγουδάκια, σκὲτς καὶ γραφικὰ ταμπλὼ - βιβὰν γιόμισαν δυὸ ὧρες, δυὸ εὐχάριστες ὧρες.

Ἄρεσαν πολὺ στὸ πλῆθος, ποὺ εἶχε γεμίσει ἀσφυκτικὰ τὴν αἴθουσα, οἱ δυὸ πρῶτες εἰκόνες τοῦ «Εὐαγγελισμοῦ», τὸ «Κρυφὸ Σχολειό», τὸ ντουέττο «Ἡ Βασίλισσά μας» ποὺ τραγουδήθηκε μὲ μπρίο, τὸ ποίημα τῆς κ. Φανῆς Κωνσταντάκη «Τὰ ἐπαναπατρισθέντα Ἑλληνόπουλα» — πολὺ συγκινητικὸ καὶ μὲ πλοκὴ—τὸ σκὲτς «Κόνιτσα», ὅπου διακρίθηκε γιὰ τὸ παίξιμό του ὁ Μαυρογιώργος, καὶ τὸ φινάλε, τὸ ποίημα «Ματρόζος» ποὺ ἀξίζει κάθε ἔπαινο ἡ ἀπαγγελία τοῦ Φίλιννα.

Ἡ ὄμορφη γιορτοῦλα ἔκλεισε μὲ τὸν Ἐθνικό μας ὕμνο.

Ὅλοι φύγαμε μὲ τὶς καλλλίτερες ἐντυπώσεις.

ΝΙΚΟΣ ΣΑΛΟΝΙΚΙΟΣ

ΣΑΒΒΑΤΙΑΤΙΚΟ ΗΜΙΩΡΟ ΧΑΡΑΣ

Κάθε Σάββατο, στὶς 6 - 6.30 τὸ ἀπόγευμα, ὁ Νῖκος Σαλονικιὸς χαρίζει σ' ὅλα τὰ παιδιὰ τῆς παιδοπόλεως Ἁγίου Δημητρίου Θεσσαλονίκης ἕνα ἡμίωρο χαρᾶς. Τὸ ἡμίωρο αὐτὸ περιλαμβάνει ἀπὸ μιὰ ὁμιλία μὲ ἐπίκαιρο πάντα θέμα, δυὸ τρία ἀνεκδοτάκια καὶ τὸ παιγνίδι «εἶναι ἀλήθεια ἢ ὄχι...», ἕνα πρωτότυπο παιγνιδάκι ποὺ σκορπᾶ κέφι σ' ὅλους.

⁂

ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΕΣ ΕΚΠΟΜΠΕΣ ΤΗΣ ΠΑΙΔΟΠΟΛΕΩΣ «ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ»

Κάθε μῆνα, ἀπὸ τὸ Ραδιοσταθμὸ τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων τῆς Θεσσαλονίκης, ἡ Παιδόπολις τοῦ «Ἁγίου Δημητρίου» θὰ δίνῃ ἀπὸ μιὰ ἐκπομποῦλα.

Στὶς ἐκπομπὲς παίρνουν μέρος ἀποκλειστικὰ παιδιὰ τῆς παιδοπόλεως. Τὶς ἐκπομπὲς διοργανώνει καὶ ἐπιβλέπει ὁ Νῖκος Σαλονικιός.

Στὴν πρώτη ἐκπομπή, ποὺ θὰ δοθῆ τὸ πρῶτο δεκαήμερο τοῦ Ἀπριλίου θὰ παιχτῆ τὸ ἔργο «ΧΑΝΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΣ ΑΝΤΕΡΣΕΝ».

ΣΠΙΤΙ ΠΑΙΔΙΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ

Ἡ 25η Μαρτίου γιορτάστηκε καὶ φέτος στὸ χωριό μας μὲ μεγαλυτέρα ὅμως ἀπὸ κάθε ἄλλη φορὰ λαμπρότητα.

Τὴν παραμονὴ τὸ ἀπόγευμα ἀντιπροσωπεία ἀπὸ τὰ παιδιὰ τοῦ «Σπιτιοῦ» κατέθεσε στέφανο εἰς τὸ Ἡρῷο στὴν πλατεία τοῦ χωριοῦ.

Ἀπὸ τὰ χαράματα τὰ παιδιὰ τοῦ «Σπιτιοῦ» μαζὶ μὲ τὴν ἀγαπημένη τους Ἀρχηγὸ Δα Λίτσα Ζερβοῦ, ξύπνησαν ὅλο τὸ χωριὸ μὲ τὰ χαρούμενα ἐθνικὰ τραγούδια τους. Ἀνέβηκαν κατόπιν στὸ ψηλὸ καμπαναριὸ καὶ τραγουδῶντας κτύπησαν χαρμόσυνα τὶς καμπάνες διαλαλῶντας ἔτσι τὴν μεγάλη θρησκευτικὴ καὶ ἐθνικὴ σημασία τῆς ἡμέρας.

Ρίγη συγκινήσεως διέτρεχε ὅλων μας τὰ κορμιὰ ὅταν τὰ παλληκάκια μας τὰ παιδιὰ τοῦ «Σπιτιοῦ» μὲ τὰ μεστωμένα τους κορμιὰ καὶ μὲ τὴν γαλανόλευκη ὑψωμένη παρήλασαν ἐμπρὸς ἀπὸ τὶς ἀρχὲς καὶ ὅλους τοὺς λοιποὺς κατοίκους τοῦ χωριοῦ μας.

Τὸ ἀπόγευμα χορεύτηκαν μὲ τὴν συνοδεία ὀργάνων ἐθνικοὶ καὶ τοπικοὶ χοροὶ εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ χωριοῦ. Καὶ κεῖ τὰ παιδιὰ τοῦ «Σπιτιοῦ» ἄφησαν νὰ ξεχυθῆ ὁ ἐνθουσιασμὸς καὶ ἡ ἀγάπη τους γιὰ κάθε ἑλληνικὸ καὶ γνήσιο τοπικό.

«Ἕνας ἀπὸ τὸ Πλαίσιον»

ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΥΓΕΡΙΝΟΝ

ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ.— Μὲ μεγαλοπρέπεια γιορτάσθηκε καὶ στὸ χωριό μας ἡ ἐπέτειος τῆς ἐθνικῆς ἐξέγερσης. Τὰ κορίτσια τοῦ «Σ. τοῦ Παιδιοῦ» μαζὶ μὲ τὴν ἀρχηγό τους δίδα Ε. Κοντογούνη, ποὺ φοροῦσαν Σουλιώτικες ἐνδυμασίες, χόρεψαν καὶ τραγούδησαν.

Τὰ παιδιὰ τοῦ «Σπιτιοῦ» κατάθεσαν στέφανο στὸ Ἡρῷο καὶ κατόπιν παρήλασαν.

Τὰ κορίτσια τοῦ «Σπ. Π.» Αὐγερινοῦ κατὰ τὴν ἑορτὴ τῆς 25ης Μαρτίου.

— Στὴ ραπτικὴ τὰ κορίτσια τοῦ «Σπιτιοῦ» μὲ τὴ βοήθεια τῆς μοδίστρας ράβουν φορέματα φτωχῶν κοριτσιῶν.

Στὸν ἀργαλειὸ ὑφαίνουν τραπεζομάντηλα γιὰ τὸ σπίτι. Στὸν ἀγρὸ τοῦ «Σπιτιοῦ» ὁ γεωργοτεχνίτης μαζὶ μὲ τὰ παιδιὰ ἐφύτευσαν δέντρα τὰ ὁποῖα ἐπρομήθευσε ὁ Δ)τὴς κ. Μαγιάκος.

Ἕνα ἀκόμη στόλισμα θὰ ὀμορφαίνῃ τὸ χωριό μας, ὁ Ἀγρὸς τοῦ «Σπιτιοῦ». Στὴν ἐργασία αὐτὴ προσέφερε ὑπηρεσίες καὶ ὁ πρόεδρος τῆς Κοινότητος.

Τοῦ ΑΓΓΕΛΟΥ ΦΩΤΟΣ

Τὸ ἀμυδρὸ φεγγαράκι.

Τὸ Πάσχα τοῦ Κωστάκη

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 207)

ριζαν μὲ τὴ δική τους φωνή, τὴ φωνὴ αὐτή, ποὺ ὁ ἀέρας χαρίζει στὰ φυλλώματά τους!

— Καλῶς τὸν Κωστάκη, τοῦ φάνηκε πὼς τοῦ ἔλεγε ἡ φωνὴ ἑνὸς πανύψηλου πεύκου, καθὼς διάβαινε τώρα κάτω ἀπὸ τὸ φύλλωμά του.

— Καλῶς κοπιάζεις, παιδί μου, τοῦ εἶπε ἕνα γέρικο πουρνάρι. Πόσο φαίνεσαι κουρασμένος! Δὲν κάθεσαι στὴ ρίζα μου νὰ ξεκουραστῆς;

— Εὐχαρίστως, εἶπε ὁ Κωστάκης, σὰν ν' ἀπαντοῦσε σὲ πραγματικὴ πρόσκληση τοῦ πουρναριοῦ.

Καὶ κάθησε στὴ ρίζα τοῦ μεγάλου δέντρου.

• • •

Βρισκόταν τώρα ὁ Κωστάκης μέσα στὸ σπίτι του. Μὰ τί ἦταν αὐτό; Σωστὸ παλάτι, σὰν ἐκεῖνα τὰ ὄμορφα παλάτια ποὺ εἶχε δῆ τὴν ἄλλη φορὰ στὸν κινηματογράφο τῆς πολιτείας! Τὸ δωμάτιό του, ἐκεῖ ποὺ κοιμόταν μικρὸς πόσο εἶχε μεγαλώσε! Καὶ τί σπουδαῖα συγύρια! Τί ὄμορφο κρεββάτι, μὲ χρυσᾶ πόμολα, καὶ ὁλόμαλλα στρωσίδια, ρελιασμένα μὲ ὁλομέταξο ὕφασμα. Καὶ κεῖνα τὰ φανταχτερὰ βάζα, ἴδια κι' ἀπαράλλαχτα σὰν αὐτὰ ποὺ εἶδε στὸ μεγάλο κατάστημα τῆς πόλης, ἐκεῖ ποὺ οἱ κομψοντυμένες κυρίες ἔκαναν τὶς προμήθειές τους.

Κι' ἡ Λευκή; Δεσποινὶς πιά, ντυμένη στὰ ὁλομέταξα τὸν κοίταζε περιφρονητικά... Τὸ ἴδιο κι' ἡ μάννα κι' ὁ πατέρας!

— Χὰ - χά, εἶπε τώρα ἡ Λευκὴ ποῦ ξεφύτρωσε στὸ παλάτι μας αὐτὸς ὁ χωριάτης;

— Λευκή, δὲν μὲ γνωρίζης, εἶπε πνιγμένος ἀπὸ τὴν ἔκπληξη ὁ Κωστάκης. Εἶμαι ὁ ἀδελφός σου... Κι' ἄνοιξε τὰ χέρια του νὰ τὴν ἀγκαλιάση. Μ' αὐτὴ τὸν κάρφωσε μὲ τὰ μάτια της στὴ θέση του...

* * *

Κάποιες φωνὲς ξύπνησαν τὸν Κωστάκη καθὼς κοιμόταν στὴ ρίζα τοῦ γέρικου πουρναριοῦ. Καὶ καθὼς ἄνοιξε τὰ μάτια του εἶδε κάτι φῶτα νὰ πλησιάζουν...

— Κωστάκη, Κωστάκη, ἄκουσε τὴ γνώριμη φωνὴ τοῦ πατέρα του!

— Ἐδῶ, ἐδῶ, ἀπάντησε ἐκεῖνος.

Καὶ σὲ λίγα λεπτά, βρισκόταν στὴν ἀγκαλιὰ τῶν δικῶν του.

Εἶχαν ἀνησυχήσει ποὺ ἀργοῦσε νὰ φανῆ κι' εἶχαν βγῆ, ἀπὸ φόβο μήπως εἶχε περιπλανηθῆ μέσα στὸ δάσος.

Οὔτε τοὺς εἶπε ποτὲ γιὰ τὸ ὄνειρό του ὁ Κωστάκης.

Καὶ καθὼς κατηφόριζαν πρὸς τὸ χωριὸ οἱ καμπάνες τῆς ἐκκλησιᾶς καλοῦσαν τοὺς πιστοὺς στὴν Ἀνάσταση...

Δὲν θυμᾶται ὁ Κωστάκης, νὰ ξαναπέρασε πιὸ ὄμορφο Πάσχα... Οὔτε νὰ ξαναγιόρτασε πιὸ ὡραία Ἀνάσταση!...

Η ΑΝΕΜΗ

Γιὰ νὰ γνωρίσωμε τὴν ΕΛΛΑΔΑ

Στὸ Ἱερὸ Μεσολόγγι

Βρισκόμαστε στὴν Πάτρα, ὁ Φάνης, ἡ ἐξαδέρφη του, ἡ Μυρτούλα κι᾿ ἐγώ. Περιμένομε τὸ πλοιάριο ποὺ θὰ μᾶς περάση ἀντίκρυ στὴ Στεριά, γιὰ νὰ προσκυνήσωμε τὸ Ἱερὸ Μεσολόγγι. Ὁ Λεωνίδας δὲν ἦρθε μαζί μας, γιατὶ πλησιάζουν οἱ ἐξετάσεις τοῦ πρώτου ἔτους, ποὺ θέλουν πολλὴ προετοιμασία. «Πολὺ φυσικὸ νὰ μὴν ἔρθη ὁ Λεωνίδας στὸ Μεσολόγγι», μᾶς λέει ὁ Φάνης. «Δὲν ἔχει βλέπεις αὐτὰ ποὺ θέλει τὸ... θετικό του μυαλό. Μεγάλα ἐργοστάσια, ἐξαιρετικὴ βιομηχανία, ἐγκαταστάσεις. Ἡ μνήμη, ἡ ἱστορία, ἡ ποίηση δὲν τοῦ λένε καὶ πολλὰ πράματα τοῦ μηχανικοῦ μας».

— Μὴν τὸν ἀδικῆς, Φάνη, εἶπε ἡ Μυρτώ. Ποιὸ ἑλληνόπουλο μένει ἀσυγκίνητο στ᾿ ὄνομα τοῦ Μεσολογγιοῦ; Ἀπ᾿ τὴ φόρα ποὺ ἔχεις νὰ καυγαδίζης μαζί του, ξεχνᾶς πὼς δὲν εἶναι μπροστὰ νὰ ὑπερασπίση τὸν ἑαυτό του. Μάθε λοιπὸν πώς, κι᾿ ὁ Λεωνίδας κι᾿ ἐγώ, ἔχομε ἔρθει στὸ Μεσολόγγι καὶ μάλιστα σὲ ἐπίσημες ὧρες. Εἴμαστε τότε στὴν τελευταία τάξη τοῦ Γυμνασίου κι᾿ ἤρθαμε γιὰ τὶς ἑορτές. Ἀρχὲς Ἀπριλίου στὴν ἐπέτειο τῆς ἐξόδου. Ἔ, λοιπὸν ἡ συγκίνηση τοῦ ἀδερφοῦ μου στὴν ἀναπαράσταση ἦταν κάτι ποὺ δὲ μπορεῖς νὰ τὸ φανταστῆς...

— Ποιὰ ἀναπαράσταση; ρώτησε ὁ Φάνης, ξεχνώντας τὸ Λεωνίδα.

— Ἀφῆστε τα αὐτά, θὰ τὰ ποῦμε ἐκεῖ ποὺ πρέπει, τοὺς ἔκοψα. Πρῶτα, πρέπει νὰ γνωρίσωμε τὸ τοπίο, τὸν ἱερὸ χῶρο, ὅπου διαδραματίστηκε ἡ μεγάλη θυσία. Τὸ λόγο ἔχει ἡ φύση, σὰν ἀρχαιότερη. Ἡ ἱστορία ἔρχεται ὕστερα. Δέστε τὸν κόλπο πὼς ἀστραπολάμπει, ἀντανακλώντας τὰ χάδια τοῦ ἥλιου.

Κι᾿ ἀλήθεια ὁ κόλπος τῶν Πατρῶν μοιάζει μὲ λίμνη γαλήνια. Τὰ γαλανά της νερὰ ἀρυτίδωτα... Ἀντίκρυ ἕνα τεράστιο κωνικὸ βουνό, ἡ Βαράσοβα, εἶναι τυλιγμένο στὴν πρωϊνὴ ἄχνα. Πᾶμε κατὰ κεῖ. Τὸ πλοιάριο πλησιάζει στὸ Κρυονέρι, ποὺ οἱ Ἀρχαῖοι τὸ ἔλεγαν Καλλιρόη.

Ἀταίριαστο ὄνομα καὶ τὸ δεύτερο καὶ τὸ πρῶτο. Σὲ προδιαθέτει γιὰ ἕνα τοπίο κατάφυτο, εἰδυλλιακό, ὅλο λεῦκες πλατάνια καὶ κρύα νερά. Κάθε ἄλλο! Μπορεῖ νάταν ἔτσι κάποτε, ὅταν τὸ βαφτίσανε. Σήμερα ὅμως δὲ δικαιώνει τὸ ὄνομά του. Εἶναι μιὰ ἀκτὴ πένθιμη σκυθρωπή, δίχως δέντρο ποὺ πνίγεται κάτω ἀπὸ τὸν ὄγκο τῆς Βαράσοβας. Κι᾿ ὅμως αὐτὸ τὸ μέρος εἶναι ἡ ἀρχὴ τῶν σιδηροδρόμων ποὺ πᾶνε στὴ Βόρεια Ἑλλάδα.

Παίρνομε τὸ τραινάκι, ποὺ προχωρεῖ μὲ πολλοὺς τρανταγμοὺς πάνω σὲ μιὰ ἔρημη χέρσα ἔκταση. Σπάνια βλάστηση: Λίγα χαμόδεντρα ξεχωρίζουν στὰ βαλτωμένα λειβάδια. Νὰ ὁ Εὔηνος ποταμὸς ποὺ τὸν λένε καὶ Φείδαρη. Περνᾶμε τὴ γέφυρά του καὶ προχωροῦμε... Μιὰ ἀπέραντη ἔκταση μὲ θολὸ ἄβαθο νερὸ γοητεύει τὸ μάτι. Εἶναι ἡ περίφημη λιμνοθάλασσα τοῦ Μεσολογγιοῦ, ποὺ ὁ Παλαμᾶς τραγούδησε «τοὺς καϋμούς» της. Ἐδῶ ἔζησε τὰ νιάτα του, «στ᾿ ἄνανθα, ἁλατόπνιχτα καὶ φυκοστρωμένα νερά, τὰ νερὰ τὰ γεμάτα ἁλμύρα καὶ δάκρυα».

— Τί μεγάλη ποὺ εἶναι! λέει ὁ Φάνης. Λὲς κι᾿ ἔχει μείνει ἀπ᾿ τὸν κατακλυσμὸ τοῦ Δευκαλίωνα καὶ ὁ ἥλιος δὲν τὴν ἀποξήρανε ἀκόμα. Ἀπέραντη ἐρημία ποὺ ὅμως σὲ γοητεύει. Ἔχει καὶ νησάκια νομίζω.

— Ναὶ θὰ τὰ δοῦμε, θὰ πᾶμε μὲ βάρκα, εἶπε ἡ Μυρτώ. Φαίνονται κι᾿ ἀπὸ δῶ. Νὰ ἡ Κλεισοβα, τὸ Βασιλάδι. Μὰ φτάσαμε κιόλας στὸ Μεσολόγγι. Φοβᾶμαι πὼς θὰ τὸ βρῆτε πολὺ κατώτερο ἀπὸ τὴ φήμη του. Αὐτὴ εἶναι ἡ μοῖρα τῶν δοξασμένων τοπίων. Περιμένει κανένας πολλὰ καὶ παθαίνει ἀπογοήτευση.

— Δὲν ὑπάρχει τέτοιος φόβος, εἶπε ὁ Φάνης, ὅταν ξέρη κανένας νὰ συμπληρώνη αὐτὰ ποὺ βλέπει μὲ τὴν παντοδύναμη φαντασία. Ἡ ἀτμόσφαιρα, ἡ πνευματική, δίνει τὴ ζωντάνια, Μυρτώ. Αὐτὸ ἀκριβῶς ἤθελα νὰ πῶ γιὰ τὸ Λεωνίδα καὶ μὲ παρεξήγησες. Αὐτὸς συγκινήθηκε γιατὶ ἦρθε σὲ μέρες γιορτάσιμες, εἶδε σημαιοστόλιστο τὸ Μεσολόγγι, ἔζησε κάποια ἀναπαράσταση, ὅπως εἶπες. Τὸν ἐβοήθησαν δηλαδὴ οἱ ἄλλοι γιὰ νὰ ζήση τὴν ἀτμόσφαιρα τοῦ Μεσολογγιοῦ. Αὐτὴ τὴ δύναμη τὴν ἔχουμε μέσα μας, νομίζω ἐμεῖς οἱ τρεῖς. Ζωντανεύομε τὸ τοπίο μὲ τὴν ψυχή μας, μὲ τὴν θεία ἀνάμνηση, μὲ τὸ ἱερὸ δέος ποὺ δίνει ἡ ἱστορία καὶ ἡ παράδοση. Μ᾿ αὐτὰ τὰ ὅπλα δὲν ἔχομε φόβο νὰ δοῦμε τὸ Μεσολόγγι κατώτερο ἀπ᾿ τὴ φήμη του. Πᾶμε λοιπόν. Τὸ τραινάκι σταμάτησε. Εἴμαστε στὸ «Ἁλωνάκι» τῆς ἐλευθερίας, ὅπως τὸ λέει ὁ Σολωμός.

Τὸ Μεσολόγγι εἶναι μιὰ πολιτεία πολὺ γραφικὴ χάρη στὴ λιμνοθάλασσα της μὲ τὶς ψαράδικες καλύβες ὁλόγυρα, ποὺ θυμίζουν τοὺς προϊστορικοὺς λιμναίους συνοικισμούς. Ἔχει κάπου ἐννιὰ χιλιάδες κατοίκους. Κτίστηκε ἀπὸ ψαράδες τὸν δέκατο ὄγδοο αἰῶνα κι᾿ ἀμέσως διακρίθηκε καὶ στὴ μόρφωση καὶ στὴν ἀνδρεία. Πρὶν ἀπὸ τὴν Ἐπανάσταση, ἱδρύθηκε ἐδῶ ἡ περίφημη «Μεσολογγιὰς Σχολὴ» ἀπ᾿ τὸν Παναγιώτη Παλαμᾶ — ποιὸς ξέρει, ἴσως κάποιος πρόγονος τοῦ μεγάλου μας ποιητῆ. Ὕστερα τὸ βρίσκομε ἐπαναστατημένο ἀπὸ τὰ πρῶτα κινήματα τῶν Ἑλλήνων, στὰ Ὀρλωφικά.

— Πές μας γιὰ τὴν ἱστορία του, θεία, εἶπε ἡ Μυρτώ. Ἔτσι θάμαστε πάνοπλοι, ὅπως λέει ὁ Φάνης.

— Πᾶμε νὰ κάμουμε ἕνα γῦρο στὴν πόλη. Θὰ μᾶς τὴν ποῦν καλλίτερα τὰ μνημεῖα, οἱ δρόμοι, τὰ ὀχυρώματα π᾿ ἀπομένουν ἀκόμα κι᾿ οἱ ἄνθρωποι. Ὅποιον Μεσολογγίτη κι᾿ ἂν πλησιάσης θὰ σοῦ πῆ γιὰ τὴ νύκτα ἐκείνη ποὺ «ὅμοια της δὲν ἐγίνη ἄλλη», ὅπως λέει ὁ ποιητής.

Ναί, περπατοῦμε στὸ Μεσολόγγι στὴν καρδιὰ τῆς ἐλευθερίας. Οἱ δρόμοι ἔχουν τὰ ὀνόματα τῶν ἀγωνιστῶν. Τοῦτα τὰ σπίτια καὶ τὰ καλύβια τῆς λιμνοθάλασσας κτίστηκαν στὰ ἐρείπια κείνων π᾿ ἀνατινάχτηκαν ἀπ᾿ τὸ δαυλὸ τοῦ Καψάλη, σ᾿ αὐτὲς τὶς πλατωσιὲς περπατοῦσε κάνοντας πολεμικὰ σχέδια γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς Ἑλλάδας ὁ Λόρδος Μπάϋρον. Μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους ἥρωες, πλανᾶται ἡ ἱερή του σκιὰ στὸν ἀέρα τῆς πολιτείας, ποὺ κάποτε τράνταξε τὴν Εὐρώπη μὲ τὴ μεγάλη θυσία της.

«Ἡ χώρα τοῦ τιμημένου θανάτου
εἶναι ἐδῶ. Βάδισε στὴ μάχη,
Ζήτησε ἕναν τάφο γιὰ στρατιώτη
Διάλεξε τὸ χῶμα σου κι᾿ ἀναπαύσου».

Ἔτσι τραγουδεῖ προφητικὰ στὸ τελευταῖο του ποίημα ὁ μεγάλος Φιλέλληνας ποιητής. Ἐδῶ ἀναπαύεται ἡ καρδιά του. Τὴν ἔχει κρατήσει τὸ Μεσολόγγι, γιατὶ ἦταν δική του, γιατὶ ἦταν ἑλληνική. Μᾶς δείχνουν τὸν τάφο της — τὸ σῶμα του, ὅπως ξέρομε, μεταφέρθηκε στὴν Ἀγγλία. Μᾶς δείχνουν τὸ ἄγαλμά του καὶ μιὰ γωνιὰ ποὺ σώζεται ἀκόμη ἀπὸ τὸ κτίριο ποὺ τοῦ εἶχαν δώσει γιὰ κατοικία... Μὰ ἐμεῖς τὸν βλέπουμε καλλίτερα στὰ λειβάδια, ὅπου γυμναζόταν σὰ στρατιώτης, καβάλα στὸ ἄλογο, ἢ στὴ λιμνοθάλασσα, ὅπου ἔκοβε βόλτες μὲ τὸ μονόξυλο, μελετώντας τὴν ὀχύρωση τῶν νησιῶν. Τὰ ἔδωσε ὅλα γιὰ τὴν Ἑλλάδα: Τὸ χρῆμα του, τὴ ζωή του, τὰ τραγούδια του: ξύπνησε τὴν Εὐρώπη, τῆς ἔδειξε τὸ μεγάλο μας δίκιο. Χρέος λοιπὸν τοῦ προσκυνητῆ εἶναι νὰ τὸν θυμηθῆ ἀπ᾿ τοὺς πρώτους. Εἶχε προετοιμάσει κι᾿ αὐτὸς μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους τὸ Μεσολόγγι γιὰ τὴ μεγάλη του ὥρα.

Βρισκόμαστε στὸ Ἡρῶο, ποὺ εἶναι, κατάφυτο, θάλαγες, ἀπὸ στῆλες, μνημεῖα καὶ ὀβελίσκους, μὲ πλῆθος ὀνόματα ἱερά. Μακρῆς, Σταϊκος, Μπότσαρης, Τρικούπης, Μαυρομιχάλης. Πολυάνδριο λέγεται γιὰ τὸ πλῆθος τῶν ἡρώων ποὺ κλείνει. Ἐδῶ εἶναι τὸ πραγματικὸ «Ἁλωνάκι» τῆς ἀνδρείας. Τούτη ἡ πεδινὴ πολιτεία ἡ τριγυρισμένη ἀπὸ βάλτα εἶναι ἡ ψηλότερη κορυφὴ τῆς γῆς. Στὰ μάτια τῆς Μυρτῶς καὶ τοῦ Φάνη βλέπω τὴ συγκίνηση. Εἶναι ἡ ὥρα τῆς ἱστορίας.

— Μὴ μᾶς διηγηθῆς γιὰ τὴν πρώτη πολιορκία του, θεία. Αὐτὴ τὴν ξέρομε. Εἶναι μιὰ χαρούμενη σελίδα τοῦ ἱεροῦ μας ἀγῶνα. Χριστούγεννα ἔγινε ἡ ἐπίθεση τοῦ Ὀμὲρ Βρυώνη, ὕστερα ἀπὸ πολύμηνη πολιορκία τὸ 1822. Πίστευε πὼς οἱ χριστιανοὶ θάφηναν τὸ κάστρο νὰ πᾶνε στὶς ἐκκλησίες. Μὰ γελάστηκαν. Κι᾿ ἔπαθαν πανωλεθρία. Ἔτσι δὲν εἶναι;

— Ναὶ ἔτσι, Μυρτούλα. Ἂς πᾶμε λοιπὸν στὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1826. Πάνω ἀπὸ μῆνα, ὁ Ἰμπραὴμ κι᾿ ὁ Ρεσὶτ - Πασᾶς ποὺ τὸν ἔλεγαν καὶ Κιουταχῆ, ἔσφιγγε μέσα σ᾿ ἕνα στενὸ κλοιὸ τὸ Μεσολόγγι. Ἡ πεδιάδα, ὡς τὸ Αἰτωλικὸ καὶ τὴν Κλεισούρα, εἶχε πλημμυρίσει ἀπὸ Τουρκαρβανίτες κι᾿ Ἀραπάδες, 25.000 πεζοὺς καὶ καβαλαρέους. Ἀπὸ τὶς πολεμῆστρες τους οἱ «Ἐλεύθεροι Πολιορκημένοι» δὲν ἔβλεπαν παρὰ μπαϊράκια κόκκινα καὶ πράσινα, ἄλογα καμῆλες καὶ μυρμηκιὰ Τουρκαλάδες. Ἀπὸ καιρὸ εἶχε στενέψει ὁ ἀποκλεισμὸς καὶ ἡ πεῖνα βασάνιζε τοὺς πολεμιστὲς τῆς ἐλευθερίας. Τὸ μόνο ποὺ τοὺς ἔφερνε πιὰ ἡ λιμνοθάλασσα ἦταν φύκια κι᾿ αὐτὰ μὲ κινδύνους. Πιπίλιζαν «τ᾿ ἁρμηρίκια» της, κάτι βαλτολούλουδα καὶ τάνιωθαν σὰν τὴν ἀμβροσία γλυκά. Εἶχαν φάει ποντίκια, γάτες, σκυλιά, ἀκόμα καὶ δέρματα βρασμένα καὶ «τὸ τουφέκι εἶχε βαρύνει» στ᾿ ἀδύναμα χέρια τους. Κι᾿ ὅμως, ἀκοῦστε τί ἀπάντησαν στὶς προτάσεις τοῦ Ἰμπραὴμ γιὰ νὰ παραδώσουν τὰ ὅπλα τους καὶ νὰ φύγουν:

«Πῶς μπόρεσε νὰ χωρέση μέσα στὸ μυαλὸ τῶν πασσάδων πὼς ἦταν ποτὲ δυνατὸν νὰ σκεφθοῦν γιὰ παράδοση οἱ Ἕλληνες; Νὰ δώσουν ὀκτὼ χιλιάδες ντουφέκια, ματωμένα καὶ δοξασμένα, ποὺ μόνο ὁ θάνατος θᾶχε τὴ δύναμη νὰ τὰ πάρη ἀπὸ τὰ χέρια τους;

Χαιρόμαστε γιατὶ πολεμοῦμε γιὰ τὴν Πίστη τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴ γλυκειά μας Πατρίδα καὶ περιφρονοῦμε τὸ θάνατο. Ἂς γίνη τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ κι᾿ ἂς μᾶς κρίνη ἡ Ἱστορία».

Ἔτσι ἀποφασίστηκε ἡ ἔξοδος. Ὁ Δόκτωρ Μάγερ, ποὺ σύνταξε τότε «τὰ Ἑλληνικὰ Χρονικὰ» καὶ ποὺ βρίσκεται ἀνάμεσα στοὺς μάρτυρες κείνης τῆς νύχτας, γράφει: «Λίγες μέρες χρειάζονται ἀκόμα γιὰ νὰ μεταβληθοῦν οἱ ἥρωες σὲ ἀσώματα πνεύματα. Ὁρκιστήκαμε στὸν οὐρανὸ νὰ ὑπερασπίσουμε τὸ Μεσολόγγι βῆμα πρὸς βῆμα, καὶ νὰ ἐνταφιασθοῦμε κάτω ἀπὸ τὰ ἐρείπια του. Ἡ τελευταία μας στιγμὴ πλησιάζει».

«Μνήσθητι, Κύριε, εἶναι κοντά! Μνήσθητι, Κύριε, ἐφάνη!» Λέει γι᾿ αὐτὴ τὴ στιγμὴ καὶ ὁ ἐθνικὸς ποιητὴς Σολωμὸς στοὺς

(Συνέχεια στὴ σελίδα 220)

Γύρω ἀπ' τὸν Ἀθλητισμό

ΤΟ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟ ΠΡΩΤΑΘΛΗΜΑ ΤΗΣ ΑΓΚΥΡΑΣ

Πρὶν ἀπὸ λίγο καιρό, στὴν Τουρκία, ἔγινε τὸ διεθνὲς στρα-

Κυνηγὸς καὶ γκολκήπερ προτείνουν τὰ πόδια τους γιὰ νὰ μὴ συγκρουσθοῦν.

τιωτικὸ ποδοσφαιρικὸ πρωτάθλημα.

Στὸ πρωτάθλημα αὐτὸ ἔλαβαν μέρος οἱ στρατιωτικὲς ἐθνικὲς ὁμάδες τῶν κρατῶν ποὺ μετέχουν στὸ «Σύμφωνο Ν.Α.Τ.Ο.», δηλαδὴ ἡ Ἰταλία, τὸ Βέλγιον, ἡ Γαλλία, ἡ Τουρκία, ἡ Ὀλλανδία, ἡ Αἴγυπτος καὶ ἡ Ἑλλάς.

Οἱ ἀγῶνες διεξήχθησαν στὰ στάδια τῆς Ἀγκύρας καὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Οἱ ὁμάδες χωρίσθηκαν σὲ δύο ὁμίλους. Στὸν πρῶτο μετεῖχαν οἱ ὁμάδες τοῦ Βελγίου, τῆς Ὀλλανδίας καὶ τῆς Ἰταλίας καὶ στὸ δεύτερο οἱ ὁμάδες Γαλλίας, Αἰγύπτου καὶ Ἑλλάδος. Ἀπὸ τοὺς δυὸ αὐτοὺς ὁμίλους θὰ προεκρίνοντο δύο — μία ἀπὸ κάθε ὅμιλο καὶ μαζὶ μὲ τὴν Τουρκία θὰ ἀγωνίζονταν στοὺς τελικούς. (Ἡ Τουρκία, ἐπειδὴ ἦταν ὀργανώτρια τῶν ἀγώνων, προεκρίθη κατ' εὐθεῖαν γιὰ τοὺς τελικούς).

Τὰ ἀποτελέσματα τῶν προκριματικῶν ἀγώνων εἶχαν ὡς ἑξῆς:

Α΄ ΟΜΙΛΟΣ

Βέλγιον — Ὀλλανδία 1 - 1.
Ἰταλία — Ὀλλανδία 5 - 3.
Βέλγιον — Ἰταλία 2 - 0.
Προεκρίθη ἡ Ἰταλία.

Β΄ ΟΜΙΛΟΣ

Γαλλία — Αἴγυπτος 5 - 2.
Ἑλλὰς — Γαλλία 1 - 0.
Ἑλλὰς — Αἴγυπτος 2 - 0.
Προεκρίθη ἡ Ἑλλάς.

⁂

Οἱ ἐπιτυχίες τῆς ἑλληνικῆς στρατιωτικῆς ἐθνικῆς ὁμάδος ἐπὶ τῶν ἀντιστοίχων τῆς Γαλλίας (1 - 0) καὶ Αἰγύπτου (2 - 0), ἦσαν σημαντικὲς καὶ ἐσχολιάσθησαν μὲ τὸν καλλίτερο τρόπο ἀπὸ τοὺς ξένους.

Στὸν ἀγῶνα ἐναντίον τῆς Γαλλίας, ἡ ἑλληνικὴ ὁμάδα εἶχε ἀγωνισθῆ μὲ τούς: Καραπατή, (Ταουξῆ) Ἀλούπη, Κουρτζίδη, Νεμπίδην, Σούλην, Πούλην, Ἐμμανουηλίδην, Κάζακον, Ἀσημακόπουλον, Σαραβάκον, Πανάκην (Χατζηνικολάου, Πετρόπουλον).

Τὸ μοναδικὸ τέρμα εἶχε σημειώσει ὁ Νεμπίδης στὸ 6΄ λεπτὸν τοῦ Β΄ ἡμιχρονίου, ἀπὸ 25 μέτρα μακρυά.

Στὸ δεύτερο ἀγῶνα μὲ τὴν Αἴγυπτο, ἔπαιξαν οἱ ἴδιοι παῖκτες καὶ τὰ τέρματα πέτυχαν στὸ πρῶτο ἡμιχρόνιο οἱ Ἀσημακόπουλος, Πετρόπουλος.

Τὸ μὰτς αὐτὸ διεξήχθη στὴν Κωνσταντινούπολη καὶ ὑπὸ ραγδαιοτάτη βροχή.

Τὰ δύο αὐτὰ μὰτς ἔγιναν τὴν Τρίτη 17 Μαρτίου καὶ Τετάρτη 18 Μαρτίου.

Τὸ Σάββατο, 21 Μαρτίου, ἡ ἐθνική μας ἀντιμετώπισε τὴν τουρκικὴ ἀπὸ τὴν ὁποία καὶ νικήθηκε μὲ 1 - 0.

Τέλος, τὴ Δευτέρα, 23 Μαρτίου, στὴν Ἄγκυρα, ἡ Ἑλλὰς ἔδωσε τὸ τελικὸ καὶ τελευταῖο μὰτς πρὸς τὸ Βέλγιον. Ἡ ἐθνική μας ὁμὰς διατήρησε τὴν πλήρη ὑπεροχὴ σ' ὅλο τὸ χρονικὸ διάστημα τῆς συναντήσεως, δὲν κατώρθωσε ὅμως νὰ τὴν ἀξιοποιήση, ἡττηθεῖσα τελικῶς μὲ 1 - 0.

Ἔτσι τὸ πρωτάθλημα τοῦ Ν.Α.Τ.Ο. κατέκτησε τὸ Βέλγιο μὲ δευτέρα τὴν Τουρκία καὶ τρίτη τὴν Ἑλλάδα.

Τὸ πρωτάθλημα 1953 - 54 θὰ ὀργανωθῆ τοῦ χρόνου τὸν Μάρτιο, στὶς Βρυξέλλες, πρωτεύουσα τοῦ Βελγίου.

ΠΩΣ ΝΑ ΠΡΟΠΟΝΗΣΘΕ...

Οἱ παρακάτω συμβουλὲς ἀφοροῦν ἐκείνους ποὺ θέλουν νὰ ἀσχοληθοῦν μὲ τοὺς δρόμους ἡμιαντοχῆς. (Δηλαδὴ 800 καὶ 1.500 μ.). Εἶναι συμβουλὲς τακτικῆς.

1) Μὴ τρέχετε μακρυὰ ἀπὸ τὴν ἐσωτερικὴ περίμετρο τοῦ στίβου στὶς στροφὲς (μόνον 15 - 20 ἑκατοστὰ ἂν τρέξετε μακρυὰ ἀπὸ τὴν ἐσωτερικὴ περιφέρεια ἑνὸς στίβου 200 μ. θὰ διανύσετε κιόλας ἕνα μέτρο περισσότερο σὲ κάθε γῦρο).

2) Μὴν ξεπερνᾶτε κανένα ἀντίπαλο στὶς στροφές, ἐκτὸς ἂν ἡ κανονική σας ταχύτης σᾶς ἐπιτρέψη νὰ τὸν ξεπεράσετε χωρὶς ἰδιαίτερη προσπάθεια.

3) Ἀποφεύγετε νὰ σᾶς περικυκλώσουν ἢ «στριμώξουν» οἱ

Ὁ τερματοφύλακας τῆς Ἐθνικῆς στρατιωτικῆς ὁμάδας Καραπατῆς, ποὺ ἀγωνίσθηκε στὴν Ἄγκυρα καὶ θαυμάστηκε γιὰ τὸν ἡρωϊσμό του.

ἄλλοι δρομεῖς γιατὶ τότε χάνετε κάθε πρωτοβουλία σας.

4) Μὴ κοιτάζετε πίσω σας.

5) Μὴ κάνετε περισσότερες ἀπὸ μιὰ τελικὴ προσπάθεια

6) Μὴν ἀφήνετε αὐτοὺς ποὺ τρέχουν πρῶτοι νὰ ἀπομακρυνθοῦν πολὺ ἀπὸ σᾶς, κυρίως στὰ τελευταῖα στάδια τοῦ ἀγωνίσματος, ἐκτὸς ἂν εἶσθε ἀπόλυτα βέβαιος πὼς θὰ τοὺς ξεπεράσετε.

ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Οἱ προσεχεῖς ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες, θὰ διεξαχθοῦν, ὅπως φαίνεται, στὴ Μελβούρνη τῆς Αὐστραλίας.

Ἡ διεξαγωγή τους στὴ μακρυνὴ αὐτὴ ἤπειρο, ἔχει δημιουργήσει πολλὰ καὶ σοβαρότατα προβλήματα.

Τὸ κυριώτερο εἶναι ἡ μεταφορὰ τῶν ἀθλητῶν ἀπὸ τὶς τέσσερις ἄλλες ἠπείρους στὴν Αὐστραλία ποὺ βρίσκεται σὲ πολὺ μεγάλη ἀπόσταση.

Μέχρι τώρα, στὶς διάφορες ὀλυμπιάδες, μερικὲς μόνον δεκάδες ἀθλητῶν τῆς Αὐστραλίας καὶ τῆς Ζηλανδίας ἀντιμετώπιζαν αὐτὸ τὸ πρόβλημα. Δηλαδὴ τῆς μεταφορᾶς των εἰς τὸ μέρος ὅπου ἐτελοῦντο οἱ ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες. Γιατὶ κατὰ κανόνα, οἱ μέχρι σήμερα διεξαχθέντες ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες, ἐτελοῦντο σὲ χῶρες κεντρικές, μὲ ἄριστες ἀεροπορικές, ἀτμοπλοϊκὲς καὶ σιδηροδρομικὲς συγκοινωνίες.

Τὸ 1956 — ἔτος τελέσεως τῶν ὀλυμπιακῶν ἀγώνων — τὸ πρόβλημα τῆς μεταφορᾶς θὰ τὸ

Μιὰ ὡραία φάση ἀπὸ ἀγῶνα τοῦ Ἰταλικοῦ πρωταθλήματος

ΓΙΑ ΤΗ ΜΙΚΡΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΑ

ΤΑ ΤΖΑΜΙΑ

Ξέρεις πῶς τὸ τζάμι γιὰ νὰ πλυθῆ καλὰ πρέπει νἆναι κρύο; Γι' αὐτὸ θὰ διαλέξης ὥρα ποὺ δὲν χτυπάει ὁ ἥλιος αὐτὴ τὴ μεριὰ τοῦ σπιτιοῦ.

Τὸ πιὸ συνηθισμένο ποὺ κάνομε, εἶναι ν' ἀρπάξωμε ἕναν σουγιὰ ἢ ἕνα μαχαίρι καὶ νὰ ἀρχίσωμε νὰ ξύνωμε τοὺς λεκέδες ἀπὸ τὶς μυῖγες, ἢ ὅτι ἄλλο.

Ἔτσι τὰ τζάμια χαρακώνονται καὶ χαλᾶνε. Πόσο πιὸ εὔκολο εἶναι νὰ πάρωμε λίγο σπίρτο, νὰ τοῦ χύσωμε μέσα 1)3 καφτὸ νερό, καὶ μ' αὐτὸ νὰ βγάλουμε ὅλους τοὺς λεκέδες πρὶν πλύνομε τὸ τζάμι!

Ὕστερα, κρύο καθαρὸ νερό, ὅπου ρίξαμε λίγη ἀμμωνία.

Ἂν δὲν ἔχομε ἀμμωνία, δὲν πειράζει. Νερὸ καὶ σπίρτο.

Ἂν δὲν ἔχομε καὶ σπίρτο, τότε βρεμμένη ἐφημερίδα. Σκούπισμα μὲ καθαρὸ ἄσπρο πανί, καὶ τρίψιμο δυνατὰ μὲ στεγνὴ ἐφημερίδα. Νερὸ καὶ σαπούνι θὰ μεταχειριστοῦμε μόνον ἂν τὰ τζάμια εἶναι πολὺ βρώμικα, γιατὶ τὸ σαπούνι θαμπώνει τὸ γυαλί.

Μ' ἐφημερίδα θὰ ξεσκονίζομε καὶ καθημερινὰ τὰ τζάμια.

Μιὰ συνταγὴ γιὰ νὰ φύγουν οἱ λεκέδες ἀπὸ τὶς μυῖγες: φλοῦδα ὠμῆς πατάτας μὲ λίγο λάδι.

Μὲ ὠμὴ πατάτα καθαρίζονται ὡραῖα κι' οἱ καθρέφτες. Κι' ὕστερα τοὺς τρίβωμε μ' ἐφημερίδα.

ΒΟΥΡΤΣΕΣ ΤΩΝ ΜΑΛΛΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΡΟΥΧΩΝ

Ἐγὼ νομίζω, πὼς ἡ καλὴ νοικοκυρὰ πρέπει νάχη στὸ σπίτι πάντα ἕνα μπουκαλάκι ἀμμωνία. Δὲν εἶναι ἀκριβὸ φάρμακο, ἀλλὰ γιὰ τὸ καθάρισμα εἶναι θαυματουργό.

Μὲ λίγο χλιαρὸ νερὸ καὶ ἀμμωνία, καθαρίζονται περίφημα τὰ ἀνοικτὰ σακκάκια ποὺ λερώνονται κυρίως στὸ λαιμό.

Μὲ νερὸ καὶ ἀμμωνία, καθαρίζουν καὶ οἱ βοῦρτσες.

Ἂν μάλιστα στὸ νερὸ ρίξωμε λίγη σόδα καὶ λίγες σταγόνες ἀμμωνία, κι' ὕστερα ἀφήσωμε τὶς βοῦρτσες νὰ μουλιάσουν, ἀφοῦ τὶς τρίψουμε, γίνονται σὰν καινούργιες.

Γιατὶ βλέπετε οἱ βοῦρτσες ποὺ λερώνονται μὲ τὸ λίπος τῶν μαλλιῶν, καθαρίζονται δύσκολα μὲ νερὸ καὶ μὲ σαπούνι.

Γιὰ τὶς βοῦρτσες τῶν ρούχων, θαυματουργὰ εἶναι καὶ τὰ πίτουρα. Τρίβωμε δυνατὰ τὶς τρίχες τῆς βοῦρτσας μὲ πίτουρα, ποὺ τ' ἀλλάζομε διαρκῶς, ὡς νὰ καθαρίσουν.

ΠΩΣ ΝΑ ΚΑΘΑΡΙΖΩΝΤΑΙ ΤΑ ΜΑΧΑΙΡΙΑ

Πρέπει νὰ προσέξωμε νὰ μὴν τρίβωμε τὶς λαβές, γιατὶ χαλᾶνε.

Πρῶτα θέλουν ἕνα καλὸ σαπούνισμα γιὰ νὰ φύγουν τὰ λίπη.

Ἀντὶ γιὰ σαπούνισμα, μποροῦμε νὰ τρίψωμε καλὰ τὴ λεπίδα μὲ βρεμμένη στάχτη πρῶτα, ὕστερα μὲ στεγνή, καὶ τέλος μὲ λίγη ὠμὴ πατάτα. Τὰ σκουπίζομε ἀμέσως καλά.

Τὸ ζεματιστὸ νερό, χαλάει τὰ μαχαίρια. Ἂν ἔχουν σκουριάσει, τ' ἀφήνομε ὅλη νύχτα σὲ ξυνὸ γάλα, ἂν δὲν ἔχομε, σ' ἕνα κλειστὸ δοχεῖο μὲ πετρέλαιο. Περνοῦμε ὕστερα τὸ πετρέλαιο ἀπὸ πανί, καὶ τὸ χρησιμοποιοῦμε.

Τὰ μαχαίρια τὰ τρίβωμε ἔτσι, ὑγρά, μὲ πηλόχωμα ἢ στάχτη. Ὕστερα μὲ στεγνὸ πολὺ λεπτὸ πηλόχωμα, ἢ στεγνή, ψιλοκοσκινισμένη στάχτη.

Ὅταν τρίβωμε τὰ μαχαίρια, γιὰ εὐκολία μας, τ' ἀκουμπᾶμε σ' ἕνα φελό.

Γιὰ ὅλα τὰ σκουριασμένα σιδερικὰ χρησιμοποιοῦμε τὸ πετρέλαιο.

Προσέξτε ὅμως τώρα ποὺ μιλᾶμε γιὰ πετρέλαιο: μὴν κάνετε ποτὲ ἐντριβὲς μὲ πετρέλαιο, ὅπως τὸ συνηθίζουν σὲ μερικὰ χωριά. Τὸ δέρμα καίγεται καὶ παθαίνει. Ἐντριβὲς πρέπει νὰ γίνωνται μόνον μὲ οἰνόπνευμα.

ΠΩΣ ΔΙΑΤΗΡΕΙΤΑΙ ΤΟ ΚΡΕΑΣ

Τὸ βουτᾶμε σὲ γάλα ἀποβουτυρωμένο, καὶ τὸ ἀφήνομε στὸν ἀέρα.

Ὁλόκληρη ἑβδομάδα διατηρεῖται ἔτσι, ἀρκεῖ νὰ τὸ βουτᾶμε ταχτικὰ στὸ γάλα.

Διατηρεῖται ἀκόμα μὲς στὸ λάδι. Κι' ἀκόμα μέσα σὲ ψιλὴ καρβουνόσκονη. Τὸ τελευταῖο εἶναι πρακτικὸ ὅταν πρόκειται νὰ ταξιδέψη τὸ κρέας. Ἡ κασέλα ὅμως πρέπει μὲ κάποιο τρόπο ν' ἀερίζεται. Περιττὸ νὰ πῶ πὼς τὸ κρέας τὸ τυλίγωμε πρὶν μ' ἕνα τουλουπάνι.

ΠΩΣ ΔΙΑΤΗΡΟΥΝΤΑΙ ΤΑ ΨΑΡΙΑ

Τ' ἀδειάζομε ἀπὸ τὰ σπάραχνά τους, τὰ πλένομε στὸ ἐσωτερικό τους, μὲ δυνατὸ ξύδι, καὶ τὰ παραγεμίζομε μὲ ἁλάτι.

Τὰ ψάρια ὅμως χαλᾶν ὅπως ξέρομε πιὸ γρήγορα ἀπὸ τὸ κρέας.

ΣΤΗ ΡΑΠΤΟΜΗΧΑΝΗ ΦΡΟΝΤΙΔΕΣ

Ἂν ἡ ρόδα κυλάει δύσκολα, σημαίνει πὼς τὴν πειράζει ἡ ὑγρασία, ἢ ὅτι ἔμεινε κλεισμένη πολὺν καιρό.

Τὴν λύνομε — ὄχι ἐντελῶς — καὶ ρίχνομε μέσα σταγόνα σταγόνα λίγο πετρέλαιο. Ὕστερα τὴν ξαναδένομε, καὶ γυρίζομε γρήγορα τὴ ρόδα ὥστε τὸ πετρέλαιο νὰ καθαρίση τὰ παλιὰ λάδια ποὺ ἔπηξαν καθὼς καὶ τὶς σκουριές. Αὐτὸ τὸ κάνωμε ἀρκετὲς φορές, ὡς νὰ καθαρίση ἐντελῶς. Ὕστερα, κάθε μέρος ποὺ βράχηκε μὲ πετρέλαιο, τὸ σκουπίζομε.

Ὅταν ἡ ραπτομηχανὴ εἶναι ἐντελῶς στεγνή, τότε εἶναι καιρὸς νὰ ρίξωμε λίγο εἰδικὸ λάδι μὲ τὸ λαδοτῆρι. Λίγο, ὄχι πολύ. Τὰ πολλὰ ὑγρά, δὲν ὠφελοῦν τὴ ραπτομηχανή.

ΤΑ ΧΡΩΜΑΤΑ ΣΤΟ ΠΛΥΣΙΜΟ

Μιὰ ἀπὸ τὶς μεγάλες ἔγνοιες τῆς μικρῆς νοικοκυρᾶς, εἶναι τὸ ζήτημα τῶν χρωμάτων στὸ πλύσιμο. Τὰ ὑφάσματα ξεθωριάζουν τόσο εὔκολα!

Ὡστόσο, κάτι μπορεῖτε νὰ προλάβετε. Πρὶν πλύνετε ἕνα ὕφασμα, μουσκέψτε το στὶς ἑξῆς διαλύσεις:

Τὰ μαῦρα: Δυὸ χοῦφτες ἁλάτι στὸ χλιαρὸ νερὸ μιᾶς μεγάλης λεκάνης.

Τὰ γαλάζια: Ἕνα φλυτζάνι ξύδι στὸ κρύο νερὸ μιᾶς λεκάνης.

Τὸ καφέ, τὸ γκρίζο, τὸ κόκκινο: Σὲ μιὰ λεκάνη κρύο νερό, μιὰ μεγάλη χοῦφτα ἁλάτι καὶ λίγη στύψη.

Τὸ πράσινο: Στὸ κρύο νερὸ μιᾶς λεκάνης λίγη στύψη.

Κρεμᾶστε τὸ ὕφασμα ἢ τὸ φόρεμα χωρὶς νὰ τὸ στίψετε.

Τὸ πράσινο ποὺ ξεθώριασε, ξαναβρίσκει τὸ χρῶμα του στὸ νερὸ καὶ στὸ λουλάκι.

Τὸ μαῦρο, ἂν βουτηχτῆ σὲ δεντρολίβανο ποὺ ἔβρασε καὶ ποὺ κρύωσε.

Δοκιμᾶστε τα... καὶ καλὴ Ἄνοιξη!

Ἡ θεία ΜΑΡΙΑΝΑ

ἀντιμετωπίσουν πάνω ἀπὸ 5.000 ἀθληταὶ ἀπὸ τὰ ὑπόλοιπα κράτη τοῦ κόσμου.

Ἔτσι, ἡ ὀλυμπιὰς τῆς Μελβούρνης, διατρέχει σοβαρότατο κίνδυνο ἀποτυχίας, δεδομένου ὅτι οἱ πιὸ πολλὲς χῶρες δὲν εἶναι σὲ θέση νὰ ἀνταποκριθοῦν στὰ τεράστια ἔξοδα ποὺ ἀπαιτοῦνται γιὰ τὴν ἀποστολὴ πολυαρίθμων ἀθλητικῶν ὁμάδων στὴν Αὐστραλία.

Ἐπίσης πολλοὶ ἀθληταὶ διαφόρων σπὸρ καὶ ἂν ἀκόμη εἶναι σὲ θέση νὰ ταξιδέψουν οἱ ἴδιοι στὴ Μελβούρνη, δὲν θὰ μπορέσουν νὰ μεταφέρουν τὰ ἀπαραίτητα ὄργανα (ὅπως π. χ. τὶς βάρκες, τὰ ἄλογα κλπ.).

Βέβαια, σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα, πρέπει νὰ δοθῆ μιὰ λύση. Ἢ νὰ ἐπιτραπῆ ἡ συμμετοχὴ ὅλων ἀνεξαρτήτως τῶν ἀθλητῶν — ἐρασιτεχνῶν καὶ ἐπαγγελματιῶν — ἢ νὰ τηρηθοῦν ἐπακριβῶς οἱ κανονισμοί.

Δηλαδὴ νὰ συμμετάσχουν μόνον οἱ καθαρὰ ἐρασιτέχναι καὶ ὄχι — ὅπως γινόταν μέχρι σήμερα — καὶ οἱ... «κρυφοεπαγγελματίαι», ποὺ ἀποτελοῦν μάλιστα τὰ 90 %.

Ἂν ὅμως ληφθῆ μιὰ παρόμοια ἀπόφαση, οἱ ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες θὰ χάσουν τὰ 90 % τοῦ ἐνδιαφέροντός των.

⁂

Ἕνα ἄλλο ζήτημα ποὺ ἀπασχολεῖ τὶς διάφορες Ὀλυμπιακὲς Ἐπιτροπὲς τῶν χωρῶν ὅλου τοῦ κόσμου, εἶναι τὸ πρόγραμμα. Ἔχει γίνει δηλαδὴ παραδεκτὸν ὅτι τὸ ὀλυμπιακὸ ἀγωνιστικὸ πρόγραμμα εἶναι ὑπερφορτωμένο. Θὰ πρέπει, λοιπόν, νὰ ἀπαλλαγῆ ἀπὸ τὶς «προσθῆκες» καὶ νὰ μείνουν τὰ καθαρῶς ὀλυμπιακὰ ἀγωνίσματα. Δηλαδὴ ὁ κλασσικὸς ἀθλητισμός, ἡ πυγμαχία, ἡ πάλη καὶ ἡ κολύμβηση καὶ μάλιστα μόνον γιὰ ἄνδρες.

Ὅλα τὰ ὑπόλοιπα σπὸρ θὰ ἦταν καλλίτερο νὰ διεξάγωνται σ' ἕνα εἶδος «Παγκοσμίων Ἀγώνων», ὅπου βέβαια δὲν θὰ ὑπάρχη διάκριση ἐρασιτεχνῶν καὶ ἐπαγγελματιῶν.

Μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο θὰ εἶναι δυνατὴ ἡ κατάργηση τοῦ περιοριστικοῦ ὁρίου τῆς συμμετοχῆς τριῶν ἀθλητῶν ἀπὸ κάθε κράτος σὲ κάθε ἀγώνισμα. Γιατὶ τώρα, μόνον τρεῖς Ἀμερικανοὶ ἔχουν τὸ δικαίωμα π. χ. νὰ λάβουν μέρος στὴ σφαιροβολία ἢ στὸ ἅλμα ἐπὶ κοντῷ, ἐνῶ ὑπάρχουν ἄλλοι δέκα τουλάχιστον ποὺ ὑπερτεροῦν τῶν περισσοτέρων ξένων πρωταθλητῶν.

Ἐπίσης στοὺς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνες, διεξάγονται σήμερα ἀτελείωτες σειρὲς προκριματικῶν στοὺς δρόμους ταχύτητος γιὰ τὸν ἀποκλεισμὸ ἀθλητῶν ποὺ τρέχουν π. χ. τὰ 100 μ. σὲ 11΄΄4(!) ἐνῶ ὑπάρχουν ἄλλοι πολλοὶ — μὲ ρεκὸρ 10΄΄5 — ποὺ δὲν πῆραν μέρος στοὺς ἀγῶνες. Βέβαια, δὲν εἶναι δυνατὸν πάλι νὰ ἐπιτραπῆ ἡ ἀπεριόριστη συμμετοχὴ ἀλλὰ θὰ πρέπει νὰ τεθῆ ἕνα «ὅριον» προκρίσεως.

Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο ὅμως θὰ ἀποκλεισθοῦν τὰ «ἀσθενῆ» κράτη καὶ θὰ μετέχουν ὁμάδες ὀλίγων μόνον κρατῶν ποὺ διαθέτουν ἱκανοὺς ἀθλητάς.

Ἀλλὰ τί νόημα ἔχει ἡ συμμετοχὴ ἑνὸς π. χ. Ἰνδοκινέζου ἀθλητοῦ ποὺ τερματίζει σὲ κάποιο δρόμο, μὲ διαφορὰ 5 ὁλοκλήρων λεπτῶν (!) ἢ ἑνὸς Χαβανέζου σφαιροβόλου ποὺ ὑπολείπεται 4(!) μέτρα τοῦ ὀλυμπιονίκου;

Καλῶς λοιπὸν θὰ ἀποκλεισθοῦν αὐτοὶ γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ ἀγωνισθοῦν οἱ «ἰσχυροί».

Τότε πιά, οἱ Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες θὰ ἀποτελοῦν μιὰ πραγματικὴ ἀναμέτρηση τῶν καλυτέρων ἀθλητῶν τοῦ κόσμου καὶ θὰ εἶναι δυνατὴ ἡ κατάταξη, ὄχι μόνον τῶν 6 πρώτων, ἀλλὰ τῶν 20.

ΤΟ ΣΚΑΚΙ

8ον.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΙΑ

Εἴδαμε στὸ προηγούμενο φύλλο πὼς ὅταν ὁ Βασιλιᾶς δέχεται ἕνα σὰχ (δηλαδὴ τὴν προσβολὴ τοῦ ἐχθροῦ) ἡ διάσωσή του εἶναι ὑποχρεωτική.

Πῶς μπορεῖ νὰ γίνη αὐτό;

Τρεῖς εἶναι οἱ δυνατοὶ τρόποι ἀπαλλαγῆς τοῦ Ρ ἀπὸ τὸ σάχ, οἱ ἑξῆς:

1) Νὰ μετακινηθῆ ὁ προσβαλλόμενος Ρ καὶ νὰ πάη σ' ἕνα ἄλλο τετραγωνάκι ποὺ δὲν ἐλέγχεται ἀπὸ κανένα ἐχθρικὸ κομμάτι.

2) Νὰ παρθῆ τὸ ἐχθρικὸ κομμάτι ποὺ δίνει τὸ σὰχ ἀπὸ ἕνα φιλικὸ κομμάτι ἢ κι' ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν προσβαλλόμενο Ρ.

3) Νὰ παρεμβληθῆ ἕνα φιλικὸ κομμάτι ἀνάμεσα στὸ ἐπιτιθέμενο ἐχθρικὸ κομμάτι καὶ στὸν προσβαλλόμενο Ρ, ὁ ὁποῖος ἔτσι καλύπτεται.

Ὁ παίκτης τοῦ ὁποίου ὁ Ρ δέχεται τὸ σὰχ μπορεῖ, ὅπως καταλαβαίνετε, νὰ διαθέτη καὶ τοὺς τρεῖς τρόπους ἀπαλλαγῆς ποὺ ἀναφέραμε (ὁπότε βέβαια θὰ διαλέξη ἐκεῖνον ποὺ τοῦ συμφέρει καλύτερα) ἢ μονάχα τοὺς δυὸ ἀπ' αὐτοὺς ἢ τέλος μονάχα ἕναν.

Ἂν δὲν διαθέτη κανέναν, τότε, ὅπως ἔχουμε ἤδη πεῖ, ἔγινε μάτ, δηλαδὴ ὁ Ρ εἶναι αἰχμάλωτος καὶ ἡ παρτίδα ἔχει τελειώσει.

Ἂς δοῦμε τώρα μ' ἕνα παράδειγμα τοὺς τρεῖς τρόπους ἀπαλλαγῆς τοῦ Ρ ἀπὸ ἕνα σάχ.

Στὴν εἰκόνα ἀρ. 14 ὁ μΡγ4 προσβάλλεται ἀπὸ τὸν λΑη8. Τί τρόπους διαθέτει

Εἰκόνα ἀριθ. 14.

ὁ μαῦρος παίκτης γιὰ ν' ἀπαλλαγῆ ἀπὸ τὸ σὰχ αὐτό; Στὴ θέση αὐτὴ ὑπάρχουν καὶ οἱ τρεῖς τρόποι: 1) Μπορεῖ νὰ μετακινήση τὸν Ρ καὶ νὰ τὸν πάη στὸ τετραγωνάκι β4 ἢ στὸ γ3. Αὐτὰ ὅπως βλέπετε εἶναι τὰ μόνα τετραγωνάκια ποὺ δὲν ἐλέγχονται ἀπὸ κανένα ἐχθρικὸ (λευκὸ) κομμάτι, ἐνῶ ὅλα τ' ἄλλα τοῦ εἶναι ἀπηγορευμένα. 2) Νὰ φάη τὸν ἐπιτιθέμενο λΑη8 μὲ τὸν Πη5. 3) Νὰ παρεμβάλη ἕνα δικό του κομμάτι, δηλαδὴ ἢ νὰ φέρη τὸν Πη5 στὸ δ5 ἢ νὰ φέρη τὸν Ιδ4 στὸ ε6.

Σχετικὰ μὲ τοὺς τρεῖς τρόπους ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τὸ σὰχ ἔχουμε νὰ κάμουμε τὶς ἀκόλουθες δυὸ παρατηρήσεις: α) Τὸ σὰχ ποὺ δίνει ὁ Ι ἢ ὁ Σ δὲν μπορεῖ ν' ἀποκρουσθῆ μὲ παρεμβολή, ἀλλὰ μόνο μὲ μετακίνηση τοῦ Ρ ἢ μὲ φάγωμα τοῦ κομματιοῦ ποὺ τὸν προσβάλλει. Ἡ αἰτία εἶναι φανερή, ἂν θυμηθῆτε πῶς κινοῦνται καὶ πῶς παίρνουν τὰ δυὸ αὐτὰ κομμάτια. β) Τὸ διπλὸ σὰχ δὲν μπορεῖ ν' ἀποτραπῆ παρὰ μόνο μὲ μετακίνηση τοῦ Ρ. Κι' ἐδῶ ἡ αἰτία εἶναι ἁπλῆ: ἂν καλύψωμε τὸν Ρ ἀπὸ τὴν ἐπίθεση τοῦ ἑνὸς κομματιοῦ ἢ φάμε τὸ κομμάτι αὐτό, θὰ μένη πάντα ἡ ἐπίθεση τοῦ ἄλλου κομματιοῦ ποὺ γίνεται βέβαια ἀπὸ ἄλλη κατεύθυνση. Ὥστε μόνο μιὰ μετακίνηση τοῦ Ρ μπορεῖ νὰ τὸν ἀπομακρύνη ἀπὸ τὰ πυρὰ καὶ τῶν δυὸ μαζὺ ἐχθρικῶν κομματιῶν.

Θὰ σᾶς δώσω τώρα δυὸ ἀσκήσεις μὲ τὶς θέσεις γραπτὲς γιὰ νὰ συνηθίσετε στὰ σὰχ καὶ στοὺς τρόπους ἀποκρούσεώς τους. Νὰ τοποθετήσετε τὰ κομμάτια ἐπάνω στὴ σκακιέρα σας καὶ κατόπιν νὰ βρῆτε γιὰ τὴν κάθε ἄσκηση: α) πόσα καὶ ποιὰ σάχ μποροῦν νὰ δώσουν τὰ λευκὰ στὸν μαῦρο Ρ; β) σὲ καθένα ἀπὸ τὰ σὰχ αὐτὰ ποιοὺς τρόπους διαθέτει ὁ μαῦρος γιὰ ν' ἀπαλλαγῆ;

Κατόπιν νὰ κάμετε τὰ ἴδια πράγματα ἀντιστρόφως. Δηλαδὴ νὰ δώσουν τὰ σὰχ τὰ μαῦρα καὶ ν' ἀποκρούσουν τὰ λευκά.

Ἄσκηση 1η.
Λευκὰ (3): Ργ7, Πη7, Αδ1.
Μαῦρα (4): Ρδ5, Αε1, Ιγ5, Σε7.

Ἄσκηση 2η.
Λευκὰ (4): Ργ3, Βδ3, Ιδ4, Σζ7.
Μαῦρα (4): Ρδ6, Πε8, Αθ4, Σγ2.

Εἶμαι βέβαιος πὼς θὰ τὰ βρῆτε εὔκολα ὅλα. Στὴν δεύτερη ἄσκηση νὰ προσέξετε περισσότερο καὶ νὰ βρῆτε ἐπίσης τὰ σὰχ ποὺ ὑπάρχουν μὲ προαγωγὲς τῶν πιονιῶν.

Κι' ἐρχόμαστε τώρα νὰ μιλήσουμε γιὰ τὴν αἰχμαλωσία τοῦ Ρ, γιὰ τὸ «μάτ». Αὐτό, μὲ δυὸ λέξεις, εἶναι ἕνα σὰχ ποὺ δὲν ἀποκρούεται μὲ κανένα τρόπο.

Εἰκόνα ἀριθ. 15.

Κοιτάξτε τὴν εἰκόνα ἀρ. 15. Ὁ λΑζ2 προσβάλλει τὸν μΡγ5 κι' αὐτὸς ὅπως βλέπετε δὲν διαθέτει κανέναν ἀπὸ τοὺς τρεῖς τρόπους ποὺ ξέρουμε γιὰ ν' ἀπαλλαγῆ. Δηλαδὴ δὲν μπορεῖ ὁ παίκτης ποὺ ἔχει τὰ μαῦρα (ὁ μαῦρος, ὅπως λέμε γιὰ συντομία) οὔτε νὰ μετακινήση τὸν Ρ του, οὔτε νὰ τὸν καλύψη, οὔτε νὰ φάη τὸν ἐπιτιθέμενο λΑζ2. Ἔτσι λέμε ὅτι ἔγινε μὰτ καὶ ὁ λευκὸς κερδίζει τὴν παρτίδα.

Γιὰ νὰ ἐξασκηθῆτε στὰ μάτ, σᾶς δίνω παρακάτω διάφορες θέσεις ὅπου τὰ λευκὰ μὲ μιὰ κίνηση κάνουν μὰτ τὸν μαῦρο Ρ. Κάθε φορὰ ἡ κίνηση εἶναι μιὰ καὶ μόνη καὶ θὰ τὴν βρῆτε χωρὶς δυσκολία.

1) Λ (2): Ργ4, Πζ7. Μ (1): Ρα4.
2) Λ (2): Ργ3, Βδ3. Μ (1): Ρα3.
3) Λ (2): Ργ4, Βη7. Μ (1): Ρα3.
4) Λ (3): Ρζ1, Πζ2, Πθ1. Μ (1): Ρα1.
5) Λ (3): Ργ6, Βζ8, Αγ2. Μ (1): Ργ4.
6) Λ (3): Ργ6, Βθ5, Αβ1. Μ (1): Ρδ4.
7) Λ (4): Ργ6, Πβ3, Αη7, Αθ3. Μ (1): Ργ4.
8) Λ (4): Ρβ5, Πγ1, Ιζ5, Ιη5. Μ (1): Ρδ5.
9) Λ (3): Ρζ7, Βθ3, Ιβ3. Μ (1): Ρδ5.
10) Λ (5): Ρβ8, Πδ2, Πε2, Αδ3, Σβ4. Μ (1): Ρδ6.
11) Λ (3): Ργ1, Αη8, Ιδ6. Μ (3): Ρα3, Αβ4, Σα4.
12) Λ (3): Ρα7, Πθ7, Σε7. Μ (4): Ργ7, Βγ6, Πγ8, Αδ8.
13) Λ (4): Ρε1, Πη6, Αθ7, Ιγ2. Μ (3): Ρδ3, Αα8, Σγ3.
14) Λ (6): Ργ4, Βη5, Πθ2, Αγ1, Ιγ3, Σε2. Μ (2): Ργ2, Αθ6.

Γιὰ τὸ μὰτ θὰ ξαναμιλήσουμε σύντομα γιὰ νὰ δοῦμε πῶς μποροῦμε νὰ φτάσουμε σ' αὐτὸ ἀπὸ ὁρισμένες θέσεις ὕστερα ἀπὸ σειρὰ κινήσεων.

ΤΟ ΡΟΚ

Ὅπως ἔχουμε δεῖ ὅλες οἱ κινήσεις στὸ σκάκι πραγματοποιοῦνται μὲ τὴν μετακίνηση ἑνὸς μονάχα κομματιοῦ κάθε φορά.

Μιὰ ἐξαίρεση αὐτοῦ τοῦ κανόνος ὑπάρχει, κι' αὐτὴ εἶναι τὸ ρόκ. Τὸ ρὸκ λοιπὸν εἶναι μιὰ ἐξαιρετικὴ κίνηση ποὺ συνεπάγεται τὴν μετακίνηση δυὸ μαζὺ κομματιῶν: τοῦ Βασιλιᾶ καὶ ἑνὸς ἀπὸ τοὺς δυὸ Πύργους του. Μ' ἄλλα λόγια τὸ ρὸκ εἶναι δυὸ μαζὺ κινήσεις (μιὰ τοῦ Ρ καὶ μιὰ τοῦ Π) ποὺ λογαριάζονται σὰν μιὰ καὶ μόνη κίνηση.

Κατὰ τὴν διάρκεια μιᾶς παρτίδας ὁ καθένας ἀπὸ τοὺς ἀντιπάλους ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ κάμη ρὸκ (νὰ ροκάρη, ὅπως λέμε)

Εἰκόνα ἀριθ. 16.

μιὰ μόνο φορὰ καὶ ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν ὁρισμένες προϋποθέσεις ποὺ θὰ τὶς δοῦμε πιὸ κάτω.

Τὸ ρὸκ γίνεται ἀπὸ τὴν ἀρχικὴ θέση τῶν δυὸ κομματιῶν (Ρ καὶ Π) ὅπως τὴ βλέπετε στὴν εἰκόνα ἀρ. 16 κι' ὅπως τὴν εἴδατε ἐπίσης στὴν εἰκόνα ἀρ. 2, στὸ τεῦχος 73.

Στὸ ἐρχόμενο φύλλο θὰ σᾶς δείξω πῶς ἐκτελεῖται τὸ ρὸκ ἀπὸ τὴ θέση αὐτὴ καθὼς καὶ πότε (μὲ ποιὲς προϋποθέσεις) εἶναι δυνατὴ ἡ συνδυασμένη αὐτὴ κίνηση.

Ἐπίσης στὸ ἐρχόμενο θὰ σᾶς δώσω τὶς ἀπαντήσεις στὶς σημερινὲς ἀσκήσεις γιὰ τὰ σὰχ καὶ γιὰ τὰ μάτ, γιὰ νὰ δῆτε ἂν τὶς βρήκατε καὶ σεῖς σωστά.

ΤΟ ΠΙΟΝΙ

ΝΕΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

«Σμιλέματα»

Μικρὰ κι' ἄμορφα μάρμαρα,
τῶν τωρινῶν μου ὀνείρων σάρκα,
σᾶς ἔκανα μικρὰ ἀγάλματα·
μὲ τῆς ἐλπίδας μου τὴν βάρκα,
στῶν πόθων τοὺς ὠκεανοὺς
σᾶς ἔφερνα· κι' ἐφθάνατε
ὡς τοὺς γαλάζιους οὐρανούς.

⁂

Μὲς στῆς καρδιᾶς τὴν κάμαρα,
κρατῶντας τὴν χρυσή μου σμίλη,
σᾶς σμίλευα, ὀνειροπλάθοντας
τὸν δροσοστάλαχτο Ἀπρίλη,
μὲ τὶς μαυριδωπὲς σκιές,
τῶν φτερωτῶν συντρόφων μου,
π' ἔχασκαν, γύρω μου βουβές.

⁂

Τώρα ποὺ πλάτηναν οἱ σκέψες μου,
καὶ θέριεψαν οἱ στοχασμοί μου,
σμιλεύοντας σᾶς δίνω ἔκφραση
ἕνα κομμάτι τῆς ψυχῆς μου
τὸ πύρωμα κάποιας καρδιᾶς,
τὴν ὀμορφιὰ ποὺ κλείνουν πρόσωπα,
τ' ἀνάβλεμμα, βουβῆς ματιᾶς!...

ΙΑΚΩΒΟΣ ΕΜΜ. ΨΑΡΡΑΣ
(Νάξος)

43 Ἡ Κύνα ἄκουγε μὲ χαμόγελο τὸν Ἀλέξανδρο: Ὅ,τι καὶ νἄλεγε θἄταν λίγο. Ἀκόμα κι' ἀπὸ τὴν Εὐρυδίκη, τὴ μόνη της κόρη, ποὺ εἶχε ἀφήσει μικρούλα στὴν Πέλλα ἀγαποῦσε περισσότερο Ἐκεῖνον.

— Αὐτὸ δὲ θὰ πῆ ὅμως πὼς δὲ θέλω νὰ παντρευτῆς ἐσύ, εἶπε στὸν Ἀλέξανδρο. Νομίζω μάλιστα πὼς εἶναι καιρός σου.

Ὁ Ἀλέξανδρος, ποὺ ταράχτηκε ἄθελά του, γύρισε καὶ τῆς εἶπε:

— Θὰ παντρεφτῶ τὴν κοπέλλα, ποὺ θὰ διαλέξης ἐσύ!

— Μὰ τότε θὰ παντρεφτῆς ἀπόψε. Γιατὶ τὴ διάλεξα κιόλας!

Μὲ τὰ λόγια αὐτὰ φίλησε τὴ Ρωξάνη ποὺ ἔγινε κατακόκκινη.

44 Ὁ Ἀλέξανδρος κοίταξε μὲ συγκίνηση τὴν ἀρχοντοπούλα τῆς Συγδιανῆς. Κι' ἡ ματιά του ἔδειχνε τόση χαρά, ποὺ κατάλαβαν ὅλοι πὼς ἦταν δική του ἡ ἐκλογή, κι' ὄχι τῆς Κύνας. Ἐκείνη, ἁπλούστατα, εἶχε μαντέψει τὸ μυστικὸ κεραυνοβόλο του αἴσθημα, γιὰ τὴ νέα Περσίδα καὶ τοῦ εἶχε δώσει τὴν ἀφορμὴ γιὰ νὰ κάμη τὴν πρότασή του.

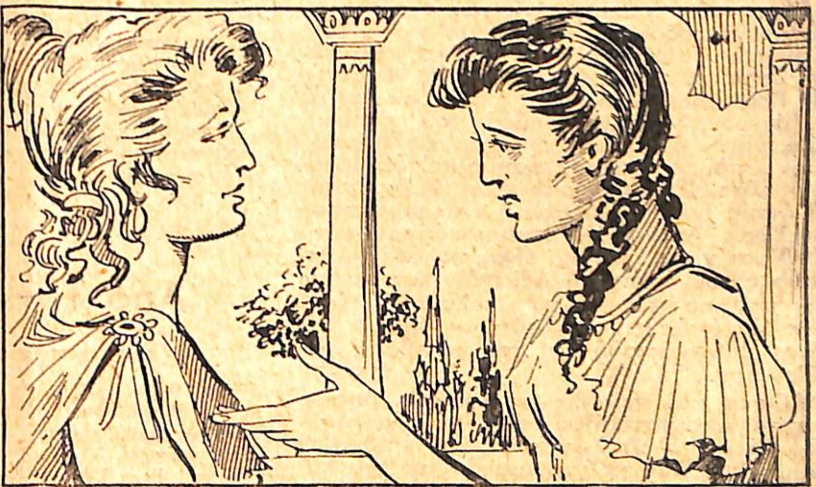
Ὁ Ὀξυάρτης σηκώθηκε τότε κι' ἕνωσε τὰ χέρια τους. Ὁ Ἀλέξανδρος δέχτηκε μὲ συγκίνηση, ἀπ' τὸ χέρι τὸ πατρικό, τὴν κοπέλλα.

— Ἂς εἶναι ὁ γάμος μας, εἶπε τὸ σύμβολο τῆς ἑνότητας, ποὺ θὰ δένη ἀπὸ σήμερα Ἕλληνες καὶ Πέρσες.

45 Οἱ γάμοι τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ τῆς Ρωξάνης ἔγιναν μὲ μεγάλη πολυτέλεια στὸ παλάτι τοῦ πατέρα της.

Ὁ Ἀλέξανδρος μὲ τὴν εὐκαιρία, χάρισε δῶρα πολλὰ στοὺς ἑταίρους του καὶ στοὺς πιὸ ἐπίσημους Πέρσες. Ἔμοιαζε τόσο εὐτυχισμένος. Τ' ὄνειρό του γιὰ τὴν ἕνωση τῶν δυὸ κόσμων εἶχε ἀρχίσει λαμπρά. Ὁ γιὸς καὶ διάδοχός του, ποὺ θὰ γεννιόταν ἀπ' τὴ Ρωξάνη, θἄταν ἀπόλυτος κύριος τῆς Ἀσίας. Πέρσες καὶ Ἕλληνες θὰ τὸν ἀνεγνώριζαν γιὰ δικό τους.

46 — Βασιλοπούλα, μιὰ νέα αἰχμάλωτη θέλει νὰ σᾶς δῆ, εἶπε ὁ Κρατερὸς στὴν Κύνα ἕνα πρωΐ. Λέει πὼς εἶναι Ἑλληνίδα καὶ τ' ὄνομά της εἶναι Ἀντιγόνη.

— Μὰ νὰ τὴ φέρουν ἀμέσως, εἶπε μ' εὐγένεια ἡ Κύνα.

Ἦταν μιὰ ὄμορφη κόρη, Μακεδονίδα, ποὺ βρέθηκε, κατὰ τύχη, σ' ἐκεῖνα τὰ μέρη καὶ πιάστηκε αἰχμάλωτη.

Ἡ ἀδελφὴ τοῦ Ἀλέξανδρου τὴ συμπάθησε καὶ τὴν ἔβαλε στὴ στενή της ἀκολουθία. Μιὰ μέρα ἡ Ἀντιγόνη τῆς εἶπε πὼς ὁ Ἀλέξανδρος ἔχει ἐχθροὺς ποὺ δὲν εἶναι Πέρσες.

47 Κι' ἀπὸ λόγο σὲ λόγο, ἡ Κύνα ἔμαθε κάτι ποὺ δὲ μποροῦσε νὰ τὸ πιστέψη. Ἡ Ἀντιγόνη εἶχε γνωρίσει τὶς πρῶτες μέρες ποὺ πιάστηκε αἰχμάλωτη, τὸ Φιλώτα, τὸ γιὸ τοῦ Παρμενίωνα. Τῆς ἔταζε νὰ τὴν παντρευτῆ, σὰ θὰ γύριζαν στὴ Μακεδονία.

— Καὶ θὰ σὲ κάμω μεγάλη κυρά, πιὸ μεγάλη κι' ἀπ' τὴ Ρωξάνη, τῆς ἔλεγε. Ἐσὺ τουλάχιστο τὸ ἀξίζεις. Εἶσαι Ἑλληνίδα.

— Εἶναι λοιπὸν ἀπ' τοὺς δυσαρεστημένους κι' αὐτός; εἶπε ἡ Κύνα.

— Ὁ Φιλώτας εἶναι ἐχθρός του σοῦ λέω, ἐπέμεινε ἡ κοπέλλα.

— Μὰ δὲ μπορεῖ. Ἔχουν μεγαλώσει μαζί ὁ Ἀλέξανδρος ἔχει δείξει τόση ἀγάπη καὶ στὸν πατέρα του καὶ σ' αὐτόν.

48 Ἡ Κύνα, ποὺ ἔτρεμε καὶ τὸν ἴσκιο της, προκειμένου γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ ἀγαπημένου της ἀδερφοῦ, ἀνησύχησε μὲ τὰ λόγια τῆς Ἀντιγόνης. «Μπορεῖ νὰ συνωμοτοῦν πίσω ἀπὸ τὴν πλάτη του», σκέφτηκε.

Κάλεσε λοιπὸν τὴ φίλη της καὶ τῆς εἶπε:

— Ἄκουσε, καλή μου δὲ θέλω νὰ σὲ γελάσω. Ἂν μάθω πὼς ὁ Φιλώτας σου μελετᾶ γιὰ τὸν ἀδερφό μου κακό, θὰ τὸν κάμω ἀνίσχυρο μ' ὅποιο τρόπο μπορῶ. Ἂν ἀγαπᾶς τὸ Φιλώτα, συμβούλεψέ τον.

— Δὲν τὸν ἀγαπῶ, εἶπε ἡ κοπέλλα. Εἶναι ζηλόφθονος, ἀλαζονικὸς καὶ κακός.

(Συνεχίζεται)

ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

(Συνέχεια)

Θὰ σᾶς μιλήσω σήμερα γιὰ τὸ σπανιώτερο γραμματόσημο τοῦ κόσμου:

Στὰ προηγούμενα μας τεύχη ἀναφέραμε ὅτι τὸ σπανιώτερο γραμματόσημο τοῦ κόσμου ἀνήκει εἰς τὴν Ἀγγλικὴν Ἀποικίαν τῆς Γουϊάνης, ἡ ὁποία εὑρίσκεται εἰς τὴν Νότιον Ἀμερικὴν πλησίον τῆς Βραζιλίας καὶ Βενεζουέλας. Ὅλοι σας νὰ ψάξετε εἰς ἕνα χάρτην καὶ νὰ εὑρῆτε τὴν τοποθεσίαν τῆς Γουϊάνης γιὰ νὰ ξέρετε ποῦ ἀκριβῶς εὑρίσκεται καὶ νὰ μπορεῖτε νὰ δίδετε τὴν πληροφορίαν αὐτὴν εἰς τοὺς ἄλλους ἐὰν τύχη καὶ διηγηθῆτε αὐτὰ ποὺ θὰ σᾶς γράφω.

Ἡ Ἀγγλικὴ αὐτὴ ἀποικία ἄρχισε νὰ ἐκδίδη γραμματόσημα ἀπὸ τὸ 1850. Τὰ γραμματόσημα τῆς σειρᾶς αὐτῆς τὰ ὁποῖα μοιάζουν σὲ στρογγυλὴ σφραγίδα εἶναι πολὺ περιζήτητα καὶ σπάνια. Εἶναι δὲ 4 στὴ σειρά, 2, 4, 8 καὶ 12 σέντς. Τὸ 1851 ἐκυκλοφόρησε ἄλλη μιὰ σειρὰ ἀπὸ 2 γραμματόσημα τῶν 1 καὶ 4 σέντς. Καὶ αὐτὰ εἶναι περιζήτητα καὶ σπάνια. Τὸ 1853 ἐκυκλοφόρησε ἡ τρίτη σειρὰ ἀπὸ 2 καὶ πάλιν γραμματόσημα τῶν 1 καὶ 4 σέντς. Αὐτὰ σχετικῶς εἶναι πιὸ φθηνά. Τὸ 1856 ἐκυκλοφόρησε ἡ 4η σειρὰ ἀπὸ 3 γραμματόσημα τοῦ 1 σὲντς καὶ 2 τῶν 4 σὲντς τὸ ἕνα ἐρυθροροδόχρουν καὶ τὸ ἄλλο κυανοῦν. Τὰ 2 τελευταία εἶναι πολὺ σπάνια, τὸ πρῶτον ὅμως τὸ ἀποκαλούμενον «Τὸ 1 σὲντς τῆς Γουϊάνης» εἶναι τὸ σπανιώτερον καὶ ἀκριβότερον γραμματόσημον τοῦ κόσμου. Ἕνα μόνον ἀντίτυπον ὑπάρχει εἰς τὸν κόσμον ἀπὸ τὸ γραμματόσημο αὐτό, μολονότι τότε ἐξετυπώθησαν ἀρκετὰ ἀντίτυπα τὰ ὁποῖα ὅμως ἐχάθησαν ἢ κατεστράφησαν ἐντελῶς. Ἂν καὶ τὸ γραμματόσημο αὐτὸ δὲν εἶναι γερό, ὡστόσο εἶναι πολύτιμος θησαυρὸς τοῦ ὁποίου ἡ ἀξία δὲν μπορεῖ εἰς τὴν πραγματικότητα νὰ ὑπολογισθῆ, ἐφόσον δὲν ὑπάρχει καὶ δεύτερον ὅμοιον διὰ νὰ τὸ συναγωνισθῆ καὶ τοῦ κατεβάση τὴν ἀξίαν του.

Ὅπως καὶ σεῖς θὰ καταλάβετε, ὅποιος ἔχει τὸ γραμματόσημο τοῦτο, καὶ ἔχει πολλά, πάρα πολλὰ λεπτὰ ὡς καὶ ἐπιθυμίαν νὰ μαζέψη ὅλα τὰ γραμματόσημα τοῦ κόσμου, τότε μόνον αὐτὸς μπορεῖ νὰ κάμη μιὰ πλήρη συλλογὴ ὅλων τῶν γραμματοσήμων. Ὅλα τὰ ὑπόλοιπα μπορεῖ νὰ τὰ εὕρη διότι ἀπὸ αὐτὰ ὑπάρχουν ἀπὸ 5 ἢ 10 ἀντίτυπα ἀπὸ τὴ σειρὰ αὐτὴ τῶν σπανίων γραμματοσήμων.

Αὐτὸ τὸ γραμματόσημο τὸ εἶχε στὸ σχολικό του τετράδιο ἕνας μικρὸς σὰν καὶ σᾶς συλλέκτης, μαζὶ μὲ τὰ ἄλλα γραμματόσημα τῆς συλλογῆς του. Κάποια μέρα πῆγε νὰ συναντήση ἕνα ἄλλον συλλέκτη πολὺ μεγαλύτερον γιὰ νὰ κάμη μίαν ἀνταλλαγὴ μὲ αὐτόν. Ὅταν ὁ μεγάλος συλλέκτης εἶδε αὐτὸ τὸ γραμματόσημο, ποὺ τὸ συναντοῦσε γιὰ πρώτην φορά, τοῦ ἔκαμε ἐντύπωση. Νὰ προσέξετε δὲ ὅτι καὶ οἱ δύο συλλέκτες κατοικοῦσαν εἰς τὴν Ντεμεράρη τὴν πρωτεύουσα τῆς Ἀγγλικῆς αὐτῆς ἀποικίας ποὺ ὀνομάζεται Γουϊάνη. Ὁ μικρὸς γιὰ νὰ βάλη πολλὰ γραμματόσημα εἰς τὴν συλλογήν του, ἔδωσε εἰς τὸν μεγάλον τὸ γραμματόσημό του καὶ πῆρε εἰς ἀντάλλαγμα πολλὰ ἄλλα ποὺ τοῦ ἔδωσε ὁ μεγάλος. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι οὔτε ὁ μικρὸς οὔτε καὶ ὁ μεγάλος ἐγνώριζαν τὴν ἀξίαν αὐτοῦ τοῦ θησαυροῦ.

Ὕστερα ἀπὸ λίγον καιρὸν ὁ μεγάλος συλλέκτης ποὺ ἦταν κάτοχος αὐτοῦ τοῦ γραμματοσήμου ἐταξείδευσε ἀπ' τὴν Ἀγγλίαν καὶ πώλησε τὸ γραμματόσημό του εἰς ἕνα ἔμπορον γραμματοσήμων τῆς ἀγγλικῆς πόλεως Βίρμιγχαμ ἀντὶ 15 λιρῶν χρυσῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Κατόπιν ὁ ἔμπορος αὐτὸς τὸ ἐπώλησε εἰς ἄλλον ἔμπορον γραμματοσήμων τοῦ Λονδίνου ἀντὶ 200 χρυσῶν λιρῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ὁ ἔμπορος τοῦ Λονδίνου ὁ ὁποῖος ἐγνώριζε πόσον μανιώδης συλλέκτης ἦταν ὁ Φερράρι καὶ πόσον πλούσιος ἦταν καὶ διέθετε ἄφθονα λεπτά, ἐπώλησε τὸ σπάνιο γραμματόσημο εἰς τὸν μεγαλύτερο συλλέκτην τοῦ κόσμου, τὸν Φερράρι, ἄγνωστον ὅμως εἰς ποίαν τιμήν. Ἡ συλλογὴ τοῦ Φερράρι ἡ ὁποία ἦταν ἡ μεγαλειτέρα καὶ πλουσιωτέρα τοῦ κόσμου περιεῖχε καὶ πολλοὺς ἄλλους θησαυρούς. Τὸ βέβαιον δὲ εἶναι ὅτι δὲν θὰ γίνη ποτὲ εἰς τὸν κόσμον συλλογὴ ἡ ὁποία νὰ περιέχη τὰ σπάνια καὶ πανάκριβα γραμματόσημα ποὺ περιεῖχε ἐκείνη.

Ὅπως εἴπαμε καὶ εἰς προηγούμενα τεύχη μας, ὅταν ἔγινε ὁ πρῶτος παγκόσμιος πόλεμος τὸ 1914, ἡ συλλογὴ αὐτὴ ἡ ὁποία εὑρίσκετο εἰς τὸ Παρίσι, κατεσχέθη ἀπὸ τὴν Γαλλικὴν Κυβέρνηση ὡς ἐχθρικὴ περιουσία, γιατὶ ὁ Φερράρι ἦταν Αὐστριακὸς ὑπήκοος, ἄρα ὑπήκοος ἐχθρικοῦ κράτους, καὶ ἐπωλήθη τὸ 1923 εἰς πλειστηριασμόν. Τότε τὸ γραμματόσημο αὐτὸ ἐπωλήθη ἀντὶ 8.500 περίπου λιρῶν χρυσῶν, καὶ τὸ ἀγόρασε ὁ Ἀμερικανὸς Ἄρθουρ Χίντ, πλούσιος βιομήχανος εἰς τὴν Ἀμερικήν. Ἔπειτα ὅμως ἀπὸ λίγον καιρὸν ἀπέθανε καὶ ὁ Χὶντ ὁ ὁποῖος εἶχε μίαν πολὺ πλουσίαν συλλογὴν τὴν ὁποίαν ἡ χήρα γυναίκα του ἐπώλησε γιατὶ ἡ ἰδία δὲν ἐνδιεφέρετο γιὰ τὰ γραμματόσημα. Αὐτὴν τὴν φορὰν τὸ γραμματόσημο αὐτὸ ἐπωλήθη εἰς ἕνα συλλέκτην ἀπὸ τὴν Αὐστραλίαν. Ἡ πώληση εἶχε γίνει εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ δευτέρου παγκοσμίου πολέμου καὶ ἐπειδὴ τότε οἱ Ἰάπωνες πολεμοῦσαν μαζὶ μὲ τοὺς Γερμανοὺς καὶ τοὺς Ἰταλοὺς καὶ προχωροῦσαν πολὺ εἰς τὸν Εἰρηνικὸν καὶ κατάκτησαν τὸ ἕνα νησὶ ἔπειτα ἀπὸ τὸ ἄλλο, ὁ Αὐστραλὸς ἄφησε τὸ γραμματόσημο νὰ φυλαχθῆ εἰς τὸ θησαυροφυλάκιον μιᾶς μεγάλης Τράπεζας εἰς τὴν Νέαν Ὑόρκην, γιατὶ ἐφοβεῖτο μὴ τυχὸν οἱ Ἰάπωνες καταλάβουν καὶ τὴν Αὐστραλίαν καὶ κάμουν κατάσχεση καὶ τοῦ γραμματοσήμου του.

Ο ΦΙΛΟΤΕΛΙΣΤΗΣ

Ἀπὸ τὴν Μυθολογία

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 201)

σμό τους. Ὅταν ὁ Ἄδμητος παντρεύτηκε τὴν Ἄλκηστη τὴ θυγατέρα τοῦ Πελίου, ὁ Ἀπόλλωνας ἔζεψε στὸ ἅρμα τοῦ βασιλιᾶ ἕνα κάπρο — ἕνα ἀγριογούρουνο δηλαδὴ — κι' ἕνα λιοντάρι. Ἡ Ἄλκηστης στάθηκε μιὰ ἀφοσιωμένη σύζυγος. Καὶ ἔδωσε πρωτάκουστα δείγματα τῆς ἀγάπης της καὶ τῆς ἀφοσίωσής της.

— Ξέρω τί ἔκαμε, εἶπε διακόπτοντας ἡ Τασία. Ὁ Ἀπόλλωνας εἶχε καταφέρει τὶς μοῖρες νὰ κάμουν ἀθάνατο τὸν Ἄδμητο, ἂν τὴ τελευταία στιγμὴ βρισκόταν κάποιος νὰ θελήση νὰ πεθάνη στὴ θέση του. Καὶ πραγματικά, ἦρθε σὲ μιὰ στιγμὴ ἡ ὥρα τοῦ θανάτου τοῦ Ἀδμήτου. Ὁ Ἀπόλλωνας πῆγε στοὺς ἐσχατόγηρους γονεῖς τοῦ Ἀδμήτου καὶ τοὺς μίλησε γιὰ τὸν κίνδυνο. Μόνο ἂν θελήση κάποιος ἀπὸ τοὺς δυό σας νὰ πεθάνη, τοὺς εἶπε, θὰ γίνη ἀθάνατος ὁ Ἄδμητος. Μὰ οὔτε ὁ πατέρας του οὔτε ἡ μητέρα δέχτηκαν νὰ θυσιαστοῦν γιὰ τὴν «ἀθανασία» τοῦ παιδιοῦ τους. Ἡ Ἄλκυστης ὅμως δέχτηκε νὰ θυσιαστῆ. Καὶ πραγματικὰ πέθανε! Καὶ ὁ Ἄδμητος γίνηκε ἀθάνατος. Ὡστόσο ἡ Περσεφόνη, ποὺ ἐχτίμησε τὴ θυσία της, τὴν ἐλευθέρωσε ἀπὸ τὸν Ἅδη καὶ τὴν παράδωσε ξανὰ στὸν ἄντρα της τὸν Ἄδμητο.

— Βλέπω, εἶπε εὐχαριστημένος ὁ παπούς, πὼς εἴσαστε ξεφτέρια στὴ Μυθολογία! Μὰ ἐκεῖ στὶς Φερές, τὴν ἔπαθε ὁ καϋμένος ὁ Ἀπόλλωνας. Γιατὶ ὁ Ἑρμῆς τοῦ ἔκλεψε τὰ βόδια τοῦ Ἀδμήτου. Μὰ γιὰ τὴν ἱστορία αὐτῆς τῆς κλοπῆς θὰ σᾶς μιλήσω κάποια ἄλλη μέρα.

Α. Κ. Μ.

Στὸ Ἱερὸ Μεσολόγγι

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 215)

«ἐλεύθερους πολιορκημένους» του. Τὰ μεσάνυχτα τῆς 10ης Ἀπριλίου, ἐννιὰ χιλιάδες ψυχὲς ἔσυραν τὰ γιαταγάνια κι' ὥρμησαν ἔξω ἀπ' τὸ Μεσολόγγι, ζητώντας «ἢ τὴ νίκη ἢ τὴ θανή».

Μοιρασμένοι σὲ τρία σώματα, μ' ἀρχηγοὺς τὸ Νότη Μπότσαρη, τὸ Δημήτρη Μακρῆ καὶ τὸν Κίτσο Τσαβέλλα... Οὔτε οἱ σφαῖρες οὔτε οἱ φλόγες τῶν κανονιῶν τους σταματοῦσαν! Σάρωναν καθετὶ στὴν ὁρμή τους. Πίσω τους ἀκολουθοῦσαν τὰ γυναικόπαιδα, ποὺ πηδοῦσαν τοὺς λάκκους καὶ τὰ γεφύρια, τρέχοντας πρὸς τὴ λευτεριὰ ἢ τὸ θάνατο. Ἄξαφνα ξέσπασαν πυκνὲς ὁμοβροντίες κι' ἀκούστηκε μιὰ φωνή: «Πίσω πίσω».

Ποιὸς τὴ φώναξε, κανεὶς δὲν ξέρει! Πολλοὶ ποὺ νόμισαν πὼς τὸ σύνθημα δόθηκε ἀπὸ τοὺς ἀρχηγούς, γύρισαν πίσω καὶ παραδόθηκαν στὴ σφαγή. Ἀπὸ ὅλον ἐκεῖνο τὸν κόσμο μόνο 1700 ἔφτασαν ζωντανοὶ στὰ ριζὰ τοῦ Ζυγοῦ καὶ κάπου 2000 γυναικόπαιδα. Μὰ ὁ ἡρωϊκὸς Καψάλης, ποὺ εἶχε μείνει στὸ Μεσολόγγι ἐκδικήθηκε τὰ ἡρωϊκὰ θύματα. Οἱ Τοῦρκοι βλέποντας τὶς γυναῖκες καὶ τὰ παιδιά, ποὺ εἶχαν γυρίσει πίσω, νὰ μπαίνουν στὴν μπαρουταποθήκη, τὴν περικύκλωσαν. Ἀνέβηκαν μάλιστα καὶ στὴ στέγη, γιὰ νὰ κλείσουν κάθε ἔξοδο στοὺς ἥρωες. Καὶ τότε πῆρε ὁ Καψάλης τὸν ἀναμμένο δαυλὸ κι' ἔβαλε φωτιὰ στὸ μπαροῦτι... Μιὰ φοβερὴ ἔκρηξη ἀκούστηκε καὶ τὸ κτίριο καταπλάκωσε Ἕλληνες καὶ Τούρκους. Τέτοια ὁλοκαυτώματα ἔγιναν κι' ἄλλα μέσα στὸ Μεσολόγγι. Ἀκόμη κι' οἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδιὰ ἀναδείχτηκαν ἥρωες. Μιὰ Μεσολογγίτισσα ἁρματωμένη σκότωσε τρεῖς Τούρκους· κι' ἕνα γεροντάκι τίναξε στὸν ἀέρα ἕνα λαγοῦμι γεμάτο μπαροῦτι καὶ τάφηκε στὰ ἐρείπιά του μαζὶ μὲ πολλοὺς Τούρκους.

Τὰ ξημερώματα, ὅταν ὁ ἥλιος ρόδισε στὰ ὑψώματα γύρω, βρῆκε τὸ Μεσολόγγι ἐρειπωμένο, γεμᾶτο νεκρούς. Ὁ θάνατος εἶχε ἁπλώσει πάνω στὴν ἱερὴ πόλη τὶς μαῦρες φτερούγες του.

Μὰ ἡ θυσία τοῦ Μεσολογγιοῦ δὲν πῆγε χαμένη. Συγκλόνισε ὅλον τὸν κόσμο, ἄλλαξε τὴν πολιτικὴ τῆς Εὐρώπης καὶ γέννησε τὴν ἐλευθερία....

Ἐδῶ σταματοῦμε σήμερα. Πᾶμε νὰ καταθέσωμε λίγα λουλούδια στὰ χώματα τ' ἁγιασμένα ποὺ κλείνουν τὰ ἱερὰ κόκκαλα τῶν μαρτύρων.

Αὔριο θὰ συνεχίσουμε τὴν περιοδεία στὴ λιμνοθάλασσα καὶ στὴν γύρω περιοχή.

ΕΛΕΝΗ ΠΑΡΗ

ΤΑ ΝΕΑ ΤΑΛΕΝΤΑ

«Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα»

(Χαρισμένο στὴν Χριστ. Ἐκκλησία,
ποὺ παλεύει μὲ τοὺς Χιλιαστὰς)

Σὺ μοῦ πλάθεις ἀγέραστη τὴν Ἀλήθεια ἐντός (μου,
Σὺ μοῦ δίνεις χαρά,
σὰν σκεπάζουν τὶς σάρκες μου καὶ τὸ ἄϋλο φῶς (μου
τὰ λευκά Σου φτερά.
Σὺ μοῦ σέρνεις μὲ δύναμη πάντα κάθε μου βῆμα
σ' ἀνθοκήπια Ἀρετῆς·
τῆς ψυχῆς τὴν ἀσκήμια μου, Σύ, σὲ ἄφαντο (μνῆμα
νὰ τὴν θάψης ποθεῖς.
Περιστέρι ὁλόλευκο στὰ νερὰ τοῦ Ἰορδάνη
Σὲ προσκύνησ' ἡ Γῆ,
τότε π' ἅπλωσες γύρω Σου ὥριο λάμψης στεφάνι
μέσ' στὴ θεία φωνή.
Στοὺς Ἀπόστολους χάρισες.—Ὦ! τί θᾶμα Σου! (φῶτα
ν' ἀνασταίνουν νεκρούς!
Εἶσ' ὁ Πλάστης ὁ Ἄπλαστος, ἡ Γλυκύτερη Νότα,
ὁ Αἰώνιος Νοῦς!
Πάντα - πάντα στὸ ξύπνημα καὶ στὸν ὕπνο κοντά (μου
σὰν μιᾶς αὔρας πνοή,
ἂς χαϊδεύης Ἀγάπη μου ἁπαλὰ τὴν καρδιά μου,
ἂς τῆς δίνης ὁρμή!

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΠΑΥΛΟΥ ΤΣΙΑΚΑΣ
(Λαμία)

∴ Πῆρα καὶ διαβίβασα στὴ διεκπεραίωση τὶς ἐπιστολὲς ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Μαθηταὶ Δημ. Σχολείου Περάματος Μυλοποτάμου Κρήτης Α. Σ. Δημητράκης (εὐχαριστῶ θερμά), Δημήτριος Σαββουλίδης (*), Ἀλέξανδρος Ἀγησιλάου Ἐλευθεριάδης (*), Δημ. Σιφνιώτης (μὲ τὴν ἐντολὴ νὰ τοῦ γράφη). Πασχάλης Χατζόπουλος (καλῶς ἦλθες στὸν κυκλο μας).

∴ Σὲ χρέωσα ΔΙΚΕΦΑΛΕ ΑΕΤΕ μὲ 2.500. Τὰ τῆς κίνησης στὴν παιδόπολη πῆγαν περίπατο. Τέλος πάντων κουράστηκα νὰ ἐπαναλαμβάνω: Γράφετε ξεχωριστὰ τὸ κάθε θέμα. Καὶ πρὸ παντὸς μὴ γράφετε καὶ στὶς δυὸ σελίδες τοῦ φύλλου.

∴ Πῆρα τὶς ἀθλητικὲς ἐρωτήσεις ἢ συνεργασίες τῶν φίλων μου: Ἀλξάνδρου Ἀσημάκη καὶ Ἰωάννη Ν. Ἀμοιρίδη.

∴ Πῆρα τὰ «γιὰ νὰ γελᾶτε» τοῦ φίλου μου Κων. Γ. Ντέμπου.

∴ Πῆρα τὶς σπαζοκεφαλιὲς ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Ἀθανάσιος Γραμματίκης, Χριστόφορος Παξαιτης καὶ Βασιλειος Σιφνιωτης.

∴ Πῆρα τὰ σκίτσα ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Μαῦρος Πειρατης (καθόλου καλος ὁ «Θρακιωτης» σου. Μη ξανασχεδιάσης σὲ παρακαλῶ σὲ ριγωμένο χαρτι). Κων. Ντέμπος (καθόλου καλὰ η ἁπλῶς καλούτσικα), Γ. Πασαλίδης (δὲν μοῦ ἀρέσουν. Τὸ πρόσωπο τοῦ μάγερα καλό ὁ Ἐξάψαλμος ψαρᾶς καλλίτερο), Ἀθ. Γραμματίκης (καλούτσικα), Ε. Καναργελίδης (καλούτσικο), Γ. Ἀγάθος (καλούτσικα), Ἱππότης Θράκης (μᾶλλον καλὸ ἀλλὰ χωρὶς ἐνδιαφέρον. Χωρὶς ζωή).

∴ Πῆρα τὶς συνεργασίες ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Ι. Α. Ἀμοιρίδης (καλούτσικο. Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὶς εὐχὲς ἀλλὰ δὲν γιορτάζω τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ἀλλὰ τῶν Ταξιαρχῶν στὶς 8 Νοεμβρίου), Στυλ. Παύλου Τσιάκα (σ' εὐχαριστῶ), Ἀνδρ. Σιῶρος (ἀρκετὰ καλή). Χαράλαμπος Α. Μπαλτᾶς (ἄργησε νὰ ἔλθη τὸ μεγαλοβδομαδιάτικο. Τὸ ἄλλο ἐλπίζω σ' αὐτὸ τὸ φύλλο). Κώστας Δημ. Κατσούκης (ἐν τάξει), Ἱππότης τῆς Θράκης, Ἀσημάκης Ν. Ἀλεξάνδρου: Δὲν ἔφτασε ποτὲ στὰ χερια μου τὸ γράμμα γιὰ τὸ ὁποῖον μοῦ μιλᾶς. Πάντως αὐτὸ ποὺ ἤθελες γίνεται τώρα καὶ σὲ χρεώνω μὲ 2.000 δραχ.

∴ Καλούτσικα αὐτὰ ποὺ μοῦ στέλνεις ΠΑΝΤΕΛΗ Π. ΓΕΩΡΓΙΟΥ. (Σ' εὐχαριστῶ θερμὰ γιὰ ὅλα).

∴ Ἀρκετὰ ἐνδιαφέροντα αὐτὰ ποὺ μοῦ ἔστειλες Θ. ΣΙΟΥΤΗ.

∴ Σοῦ παρέχω τὴ βεβαίωση ΣΤΥΛΙΑΝΕ ΠΑΥΛΟΥ ΤΣΙΑΚΑ πὼς τρέφω τὶς καλλίτερες προσδοκίες γιὰ τὴν ἐξέλιξη τοῦ ποιητικοῦ σου ταλέντου. Περιμένω πολλὰ ἀπὸ σένα.

∴ Σὲ πληροφορῶ ΜΑΥΡΕ ΠΕΙΡΑΤΗ ὅτι ἀπὸ τριμήνου καὶ πλέον δὲν ἔχω στείλει στὸ τυπογραφεῖο σκίτσα ἀναγνωστῶν πρὸς δημοσίευση. Καὶ τοῦτο γιατὶ ἤθελα νὰ ἐξαντληθοῦν ὅσα εἶχαν γίνει κλισέ. Πολλοὶ μοῦ στέλνουν καλὰ σκίτσα, ἀλλά... τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ὁ δέ.... χῶρος ἀνεπαρκής.

∴ Ὁ μονόλογός σου ΓΙΩΡΓΟ ΜΠΟΥΤΣΗ εἶναι καλός. Γιὰ ἕνα μαθητὴ Γυμνασίου περίφημος. Ἀλλὰ ἂν τὸν ἐξετάσης μὴ παίρνοντας ὑπ' ὄψη αὐτὸν ποὺ τὸν γράφει ἔχει πολλὰ ἐλαττώματα. Δὲν ἔχει μιὰ ἀνώτερη πνοή. Τοῦ λείπει τὸ πρωτότυπο χιοῦμορ καὶ πρὸ παντὸς δὲν ἔχει κανένα «εὕρημα». Δηλαδὴ δὲν ἔχει κάτι τὸ πολὺ ἔξυπνο ποὺ καθένας θὰ σταματήση καὶ θὰ πῆ νά καὶ κάτι ποὺ ξεχωρίζει. Ποὺ δὲν τὸ εἶπε κάποιος ἄλλος· ποὺ δὲν εἶναι αὐτὸ ποὺ λέμε ἐξεζητημένο.

∴ ΑΠΟΣΤΟΛΕ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΕ: Ἀπαντῶ στὸ γράμμα σου. Μὲ τὸ Γιαννάκη ἔκαμα μιὰ προσπάθεια. Στὴν ἀρχὴ πήγαμε καλά. Μὰ μόλις τὸν Γιαννάκη τὸν βγάλαμε ἔξω χάλασε. Δὲν ὑπάρχει πιὸ τίμιο πρᾶγμα ἀπὸ τὸ νὰ ὁμολογήσουμε μιὰ ἀποτυχία μας. Ἤθελα νὰ κάμω τὸν Γιαννάκη «ἕνα τύπο ποὺ νὰ προκαλῆ τὸ ἐνδιαφέρον». Δὲν τὰ καταφέραμε. Θὰ βάλω προσωρινῶς τὸ «Ζῆ καὶ βασιλεύει» γιὰ τὰ 4 φύλλα 16 Μαΐου ἕως 1 Ἰουλίου καὶ ἀπὸ κεῖ καὶ πέρα θὰ δοῦμε τί θὰ γίνη. Ἐλπίζω νὰ τὰ καταφέρουμε νὰ βροῦμε κάτι καλό. Στὸ μεταξὺ ὁ... Γιαννάκης μετατίθεται στὶς ἐσωτερικὲς σελίδες.

∴ Σ' εὐχαριστῶ ΓΙΑΝΝΗ ΣΤΑΓΕΙΡΙΤΗ γιὰ τὸ εὐγενικὸ γράμμα σου! Καὶ γιὰ τὸ ἐνδιαφέρον σου.

∴ Πῆρα τὶς ἀθλητικὲς συνεργασίες τῶν φίλων μου: Ἰωάννη Σδούκου, Ἰωάννη Λιόντου, Κων. Τριάντου, Σάββα Πουλῆ, Μιχαὴλ Παλιοῦ, Χαραλάμπους Γ. Κουντουλάκη καὶ Γεωργίου Μουταφτσῆ.

∴ Πῆρα τὶς σπαζοκεφαλιὲς ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Στυλιανὸς Καλανταρίδης (ἐξήγησα τόσες φορές. Ἐξηγῶ ἀκόμα μιὰ φορά: Οἱ σπαζοκεφαλιὲς τυπώνονται 4 φύλλων μαζὶ καὶ τώρα ποὺ σᾶς γράφω ἔχω στὰ χέρια μου γιὰ τὸ τυπογραφεῖο τὶς σελίδες τῶν φύλλων 16 Μαΐου, 1 Ἰουνίου, 16 Ἰουνίου καὶ 1ης Ἰουλίου. Ἀντιληφθῆτε λοιπὸν τί θὰ γίνη μὲ τὶς σπαζοκεφαλιὲς ποὺ τώρα μόλις παίρνω!), Διονύσιος Δ. Μαρκόπουλος, Δημ. Χαματζῆς, Βασίλειος Ἀθανασίου καὶ Ἀπόστολος Κωνσταντίνου Παπαγιαννόπουλος.

∴ Πῆρα τὰ «γιὰ νὰ γελᾶτε» ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Βασίλειος Ἀθανασίου, Ἀλέξανδρος Μακρυλάκης καὶ Μιχ. Παλιός.

∴ Πῆρα τὰ σκίτσα τῶν φίλων μου: Ἰωάννου Σαδούκου (τὸ σκίτσο σου εἶναι μέτριο. Φρόντιζε νὰ μὴ ζωγραφίζης σὲ τέτοιο χαρτί! Νὰ προτιμᾶς εἰδικὸ χαρτὶ γκλασσέ). Π. Παρασκευᾶ (καὶ τὰ δικά σου ὄχι καλά), Νίκου Σαλονικιοῦ (δὲν τὴν βρίσκω ὅσο θὰ ἤθελα πετυχημένη τὴν κεφαλὴ τοῦ ἀλόγου. Πάντως δὲν εἶναι ἄσχημα). Περαστικοῦ (καλούτσικα), Ἀποστόλου Παπαγιαννοπούλου (ἐν τάξει) καὶ Ἰωάννου Βουκελάτου (μὲ μολύβι δὲν γίνεται τίποτα).

∴ Πῆρα καὶ διαβίβασα στὴ διεκπεραίωση τὶς ἐπιστολὲς ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Λίτσα Χριστοφορίδου (εὐχαριστῶ γιὰ τὸ ὄμορφο γράμμα σου), Γεώργιος Γκραικός, Π. Δ. Τερζίδης (*), Χαράλαμπος Σωτηρ. Ἰωάννου, Εὐάγγελος Ταμπᾶκος (τὰ χρήματα ἐλήφθησαν ἐγκαίρως), Ἠλίας Ἀντωνιάδης, Μαρία Ἰωάν. Σαμπαζιώτου (*), Βασίλειος Ἀθανασίου (* σ' εὐχαριστῶ θερμά), Βασ. Τερζίδης (ἐφόσον ἐστάλησαν τὰ χρηματα μὲ ἐπιταγὴ θὰ πρέπει νὰ τὰ ἔχουμε πάρει), Μιχ. Παλιὸς (*), Δημήτριος Τσιπίδης, Β' Δημοτικὸν Σχολεῖον Χώρας (σ' εὐχαριστῶ θερμῶς), Φώτιος Ἀναστασόπουλος, Νανούσης Δ. Νανούσης (*), Ἰωάννης Παναγ. Βουκελᾶτος (*), Πέτρος Μήτρακας (*), Χρῖστος Σαμανίδης (*), Γεώργιος Μουταφτσῆς (ζήτησα κι' ἐγὼ πληροφορίες ἀπὸ τὴ διεκπεραίωση).

∴ Ναί καλό μου παιδὶ ΒΑΝΑ ΓΚΙΖΑ, ἀλλὰ δὲν μοῦ λὲς ποιὸ εἶναι ἐκεῖνο ποὺ θέλεις νὰ ἀνανεώσης. Ξαναγράψε μου.

∴ ΝΙΚΟ ΣΑΛΟΝΙΚΙΕ. Ἐν τάξει. Σοῦ εὔχομαι... ταχεῖαν ἀποκατάστασιν.

∴ ΔΗΜΗΤΡΙΟΝ ΧΑΜΑΜΤΖΗΝ: Βεβαίως οἱ συμμοριόπληκτοι μποροῦν νὰ ἐγγραφοῦν ὡς συνδρομητὲς πρὸς 10.000 δραχμὲς ὁ καθένας.

∴ Ὄχι, ΡΑΦΑΗΛ ΣΑΝΤΙ. Δὲν μπορῶ νὰ κάμω πιὰ ἀλλαγὴ ψευδωνύμου. Μπορεῖς ἂν θέλης νὰ πάρης ἄλλο!. Γιὰ τὶς πεννομαχίες σου σὲ χρέωσα μὲ 3.500 δραχμές.

∴ Διαβίβασα, ΚΩΣΤΑ ΧΑΤΖΗ, τὸ γράμμα σου στὴν Κα Παρῆ.

∴ ΑΔΕΛΦΕ ΓΕΝΝΑΙΟΥ: Σὲ χρέωσα μὲ 2 χιλ. δραχμές.

∴ Δημοσιεύω ἐδῶ ἕνα ἀπὸ τὰ ποιήματά σου ΒΑΣΙΛΗ ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΑΛΑΜΒΟΚΙΔΗ, ποὺ τὸ κρίνω καλό:

Ο ΕΡΓΑΤΗΣ

Τὰ μπράτσ' ἀτσάλια ἀπ' τὴ δουλειὰ
γερὸ κορμὶ σὰν βράχος
Μαῦρο τὸ σῶμα 'πὸ τοῦ ἥλιου τὰ φιλιὰ
ἐργάτης — τῆς ζωῆς ὁ μοχθομάχος —
Στάζ' ἀπ' τὸ μέτωπο ἱδρὼς
— γλυκὸ ψωμὶ πῶς βγαίνεις! —
Κι' εἶν' ἡ βαρειὰ δουλειά σου θάνατος ἀργὸς
— ἔχεις μικρὰ παιδιὰ καὶ τ' ἀνασταίνεις —

∴ Πῆρα τὶς συνεργασίες ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Νῖκος Σαλονικιὸς (διαβίβασα στὸν συντάκτη τῆς στήλης τοῦ ἰατροῦ τὴ μετάφρασή σου. Εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα τὰ ἄλλα). Διον. Μαρκόπουλος, Χρῖστος Βενέτης, Βασίλειος Ἀθανασίου Ἀλ. Μακρυλάκης, Νῖκος Ἰμβριώτης (κι' αὐτὸ καλό). Γεώργιος Καπούσης (πολὺ καλά). Ἡ ἐρώτησή σου γραμμένη στὸ ἴδιο χαρτὶ μὲ τὴ συνεργασία δὲν θὰ πάρη ἀπάντηση). Πέτρος Μενεγᾶτος (ἰδιαίτερα ἱκανοποιημένος), Χαρίκλεια Δαμιανάκη, Γ. Γαλανός, Ἰωάννης Βουκελᾶτος, Γεώργιος Π. Ἀδαμόπουλος (σὰν καλὰ μοῦ τὰ λὲς καὶ σὰν καλὰ γράφεις), Γεώργιος Μουταφτσῆς.

∴ ΓΙΩΡΓΟ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΑΔΗ: Καὶ τὴ νέα σου ἐπιστολὴ διαβίβασα στὸν «Ἑλικῶνα».

∴ Σ' εὐχαριστῶ ΒΑΣΙΛΗ ΚΑΒΟΥΡΑ γιὰ τὸ γράμμα σου. Τὸ διαβίβασα στὴ διεκπεραίωση καὶ δὲν ἔλαβα τίποτε ὑπ' ὄψη ἀπὸ τὰ ἄλλα ποὺ μοῦ γράφεις.

∴ Σ' εὐχαριστῶ ΤΣΙΓΓΑΝΟΠΟΥΛΑ γιὰ τὰ τόσο καλά σου λόγια.

∴ ΑΛ. ΜΑΚΡΥΛΑΚΗ: Τὸ καλλίτερο ποὺ ἔχεις νὰ κάμης εἶναι νὰ ρωτήσης τὸν καθηγητὴ ποὺ θὰ σὲ ἀναλάβη ποιὰ βιβλία προτιμάει. Ὅσο γιὰ τὰ ζητήματα τὰ οἰκονομικὰ διαβίβασα τὸ γράμμα σου στὴ διεκπεραίωση.

∴ Ἀρκετὰ καλό, ΦΑΙΔΩΝ (Ἐλασσών).

∴ Καλὸ τὸ ποίημά σου ΔΗΜ. ΤΣΙΠΙΔΗ.

∴ ΑΠΟΣΤΟΛΕ ΚΩΝ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΕ: Σημείωσα ὅλα ὅσα μοῦ ἔγραψες. Στὶς «ἐπαναληπτικὲς» ἐρωτήσεις σου σοῦ ἔχω ἀπαντήσει.

∴ Σ' εὐχαριστῶ ΠΕΤΡΟ ΜΗΤΡΑΚΑ γιὰ τὶς ὑποδείξεις σου.

∴ Πῆρα τὶς ἀθλητικὲς συνεργασίες ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Κρινάκι τῆς Αὐγῆς καὶ Μιχαὴλ Λυπιρίδης.

∴ Πῆρα τὶς σπαζοκεφαλιὲς ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Γεώργιος Τσισμανίδης, Θεόδωρος Ἰωαννίδης καὶ Δημ. Τσίτσιος.

∴ Πῆρα τὰ «γιὰ νὰ γελᾶτε» ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Δημήτριος Τσίτσιος καὶ Μαυρῖκος.

∴ Πῆρα καὶ διαβίβασα στὴ διεκπεραίωση τὶς ἐπιστολὲς τῶν φίλων μου: Μιχαὴλ Λυπιρίδη καὶ Βασιλ. Γρηγορίου Καλογεροπούλου (* σ' εὐχαριστῶ θερμά. Πρῶτα - πρῶτα γιὰ τὸ τόσο ὡραῖο καὶ εὐγενικὸ γράμμα σου καὶ ἔπειτα γιὰ τὴν προαιρετική σου εἰσφορά).

∴ ΚΡΙΝΑΚΙ ΤΗΣ ΑΥΓΗΣ γιατὶ δὲν συνοδεύεις τὶς ἀγγελίες σου μὲ τὸ ἀντίτιμό τους;

∴ Σ' εὐχαριστῶ ΘΑΝΟ ΠΑΣΧΟ (Ἔδεσσα) τόσο γιὰ τὶς καλές σου συνεργασίες ὅσο καὶ γιὰ τὸ εὐγενικό σου γράμμα καὶ τὶς εὐχές σου.

∴ Βρίσκω ΘΕΟΠΟΥΛΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ πάρα πολὺ καλὸ καὶ ἐνδιαφέρον τὸ ποίημά σου καὶ σὲ συγχαίρω μὲ ὅλη μου τὴν καρδιὰ γι' αὐτό!

∴ Καλὸ τὸ διήγημά σου ΑΝΤ. ΝΙΚ. ΜΕΖΙΡΗ ἀλλὰ τὸ πῆρα κατόπιν ἑορτῆς. Γιὰ νὰ δοῦμε ὅμως!

∴ Καλὴ ἡ μετάφραση ΧΡΙΣΤΟ ΜΟΥΤΑΦΙΔΗ. Μπράβο.

∴ Σημείωσα, ἰδιαίτερα ΙΩΑΝΝΗ ΟΡ. ΓΡΑΜΜΕΝΟΠΟΥΛΕ τὶς συστάσεις σου ποὺ τὶς βρίσκω σωστὲς ἂν ὄχι στὸ σύνολό τους, τουλάχιστο στὸ μεγαλείτερο μέρος τους. Μελετῶ ἤδη ὅσα μοῦ γράφεις καὶ σὺ καὶ οἱ ἄλλοι φίλοι μου καὶ θὰ εἶμαι ἐλπίζω σὲ θέση νὰ ἀναγγείλω πολὺ γρήγορα τὶς σχετικές μου ἀποφάσεις.

∴ Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὸ γράμμα σου ΓΙΩΡΓΟ ΤΣΙΣΜΑΝΙΔΗ.

∴ Λυπήθηκα, ΤΣΙΓΓΑΝΟΠΟΥΛΑ, ποὺ καθὼς ἔμαθα ἤσουν ἄρρωστη καὶ τώρα χαίρουμε ἰδιαίτερα ποὺ μαθαίνω πὼς εἶσαι καλλίτερα. Ὅταν θὰ διαβάζης τὶς γραμμὲς αὐτὲς θὰ εἶσαι πιὰ καλά! Σ' εὐχαριστῶ μὲ ὅλη μου τὴν καρδιὰ γιὰ τὰ καλά σου λόγια.

∴ Πῆρα ΑΘ. ΓΚΑΜΕΡΑ τὰ σκίτσα σου. Εἶναι περίφημα.

∴ Πῆρα τὰ «γιὰ νὰ γελᾶτε» ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μας: Γεώργιος Τρύφωνος Πανουτσόπουλος καὶ Ἁγνὸ Ἀηδονάκι.

∴ Πῆρα τὶς σπαζοκεφαλιὲς ποὺ μοῦ ἔστειλαν οἱ φίλοι μου: Θεόδωρος Τσακίρης, Μιλτιάδης Λάμπρου, Ζήσης Δήμου, Βασίλειος Σιφνιώτης, Κ. Ι. Δήμου, Ἀλέξανδρος Μακρυλάκης καὶ Σάββας Πουλῆς.

∴ Χάρηκα πολὺ ποὺ μαθαίνω πὼς εἶσαι τόσο καλὰ ΓΕΩΡΓΙΕ ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ.

∴ Διαβίβασα ΜΑΡΙΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ στὸν «Πάτερ Ἱερώνυμο» τὸ γράμμα σου.

∴ Πῆρα τὶς ἀθλητικὲς συνεργασίες τῶν φίλων μου: Σάββα Πουλῆ καὶ Μαρίας Παπαδοπούλου.

∴ Πῆρα καὶ διαβίβασα στὴ διεκπεραίωση τὶς ἐπιστολὲς τῶν φίλων μου: Κων. Σπ. Γεωργακοπούλου, Δημητρίου Καρνάβα (*), Κων. Θερμοῦ (* εὐχαριστῶ θερμῶς), Παρθένη Κεραμίδα, Θεοφίλου Ἠλιάδη (* εὐχαριστῶ δι' ὅλα) καὶ Χρίστου Ἀλεκτορίδη.

∴ Δὲν λέω ΡΙΝ-ΤΙΝ-ΤΙΝ ὅτι δὲν σοῦ εἶπα. Ἀλλά... νομίζω εἰλικρινὰ πὼς τὸ παρακάνεις. Πάντως τί νὰ σοῦ πῶ; Ἐσὺ μὲ τὸ ποίημά σου βρίζεις ὅλο τὸ Σουφλί. Μὰ ἐπιτρέπονται αὐτὰ ἔστω καὶ γι' ἀστεῖα;

∴ Σ' εὐχαριστῶ ΘΕΟΔΩΡΕ ΤΣΑΚΙΡΗ γιὰ τὰ καλά σου λόγια. Χάρηκα ποὺ μοῦ γράφεις πὼς στὸ Γυμνάσιό σας στὸ Σουφλὶ εἶσθε τόσοι συνδρομηταὶ τοῦ περιοδικοῦ μας. Τὸ ποίημά σου καλούτσικο. Πρωτόλειο ὅμως! Γράφε ὅμως. Εἶμαι βέβαιος πὼς ἂν δουλέψης μὲ περισσότερη προσοχὴ τὸ στίχο σου θὰ γράψης καλὰ ποιήματα.

∴ Ἀρκετὰ καλὴ ἡ ἔκθεσή σου ΕΛΕΝΗ ΒΑΦΕΙΑΔΟΥ. Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὸ ὡραῖο καὶ εὐγενικὸ γράμμα σου.

∴ Δὲν μπορῶ νὰ πῶ πὼς τὸ ποίημά σου εἶναι καλὸ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕ ΜΑΚΡΥΛΑΚΗ. Ἔχει πολλὰ ἐλαττώματα. Χρειάζεται πολλὲς διορθώσεις. Ὡστόσο τὸ δημοσιεύω ἐδῶ γιὰ νὰ τὸ δῆς καὶ σὺ τυπωμένο:

ΕΤΣΙ ...

Ὡσὰν τὸν ἥλιο ποὺ φωτίζει
τὸν κάθε γύρω του ἀστέρα
ὡσὰν τὸ ἄνθος ποὺ σκορπίζει
τὴν εὐωδιά του στὸν ἀέρα.
Ἐπίσης σὰν πηγὴ δροσάτη
ποὺ μὲ τὰ κρύα της νερὰ
κουράγιο δίνει στὸ διαβάτη
καθὼς καὶ δύναμι, χαρά.
Ἔτσι, μ' αὐτὸν τὸν τρόπο πρέπει
καὶ τοῦ Χριστοῦ μας τὰ παιδία
στοὺς γύρω νὰ σκορποῦν μὲ κέφι
χαρά, ἀγάπη κι' εὐτυχία.

∴ Καλὴ ἡ συνεργασία σου ΑΘΑΝΑΣΙΕ ΜΠΟΥΜΠΟΥΤΙΝΕ. Ἀλλὰ βρὲ παιδί μου: τί ἀνακάτωμα ὅλο αὐτό. Γιατί, βρὲ παιδιά μου, δὲν γράφετε ξεχωριστά. Σ' ἄλλο χαρτὶ τὸ γράμμα, σ' ἄλλο τὶς ἀγγελίες κλπ., κλπ. Τόσο ἀκριβὸ εἶναι τὸ χαρτὶ στὸ χωριό σας;

∴ Ἀπάντησα σ' ὅλες τὶς ἐπιστολὲς ποὺ εἶχα στὰ χέρια μου μέχρι καὶ τῆς 8 Ἀπριλίου 1953.

(Δικαίωμα καταθέσεως ψευδωνύμου: δραχμὲς 2.000. Δημοσιεύσεως ἀγγελιῶν 100 δραχμὲς ἡ λέξη).

623. (Ο.Π. ΧΛΒ) Νεράϊδα τῆς Περάνθης εἶσαι πολὺ ἀπατημένη (477) διότι ὁ Τρίπλεξ ὁ Ἀόρατος εἶναι ἐκ τῆς πρωτευούσης τῆς Ἠπείρου καὶ τὸ Ἀγρίμι τῆς Πάμπας ἐξ Ἀμβρακίας. Ἀντιχαιρετῶ Μυστηριώδη Ἄγνωστη.

Τρίπλεξ ὁ Ἀόρατος
(Μυστηριώδης)

624. (58—37) Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλους τοὺς πεννομάχους καὶ τοὺς παρακαλῶ νὰ παραμερίσουν γιατὶ θὰ περάση ὁ....

Πυρπολητὴς Κανάρης

625. (58—39) Μετὰ μικρὰν ἀπουσίαν ἐπανέρχομαι καὶ χαιρετῶ ὅλους-ες.

Μαῦρος Πειρατὴς

626. Ἄχ καϋμένη Ντολορὲς
καὶ ὁ Θρακιώτης φωνάζει
εἰς τὴν γῆν κανένα πλάσμα
στὴν ἀσχήμια δὲν σοῦ μοιάζει.
Γιὰ δὲς μοῦτρο γιὰ καθρέφτη
ποιὸς σὲ βλέπει καὶ ἀπ' τὰ γέλια
δὲν τσακίζεται, δὲν πέφτει;

Μαῦρος Πειρατὴς

627. (ΟΠ. ΧΒΓ) Χά... χά... χά... Τί ἀστεία ποὺ εἶσαι «ὀμορφούλα» Νεράϊδα τῆς Περάνθης. Τέτοιες σαχλαμάρες νὰ μὴν ξαναγράψης.

Ἀγρίμι τῆς Πάμπας

628. (58—39) Πρωτομπαίνοντας χαιρετῶ ὅλους-ες. Ζητῶ νὰ σᾶς γνωρίσω. Στείλατε: Πασχάλην Χατζόπουλον, Ὑφανταὶ Κομοτινῆς.

Ἱππότης τῆς Θράκης

629. (58—40) Ἱππ. Θεσσαλὲ πρόσεξε στὰ λογάκια σου νιανιάρικο γιατὶ θὰ στὶς βρέξω!!...

Πάνθηρ

630. Φαντομὰ δὲν συνέλαβες ἀκόμα τὸ Φάντασμα; Κρῖμα στὸν τίτλο!... Πάνθηρ

631. Ντολορὲς - Ἐξάψαλμος = ... ὄνειρα ποὺ ἔσβυσαν!... Πάνθηρ

632. (58—41) Πρὸς τὴν Νεράϊδα τῆς Περάνθης (ὀμορφούλα). Δυστυχῶς δὲν θυμοῦμαι (477) εἰς τὸ Μενίδι διότι παραθέριζα στὴν Ἀθήνα. Ἐὰν ὅμως θέλετε μποροῦμε νὰ ἀλληλογραφήσωμε διὰ τοῦ περιοδικοῦ.

Ἱππότης τῆς Ἁγίας Μαύρας

633) Πρωτομπαίνοντας στὸ σαλόνι τῶν πεννομάχων χαιρετῶ ὅλους-ες καὶ ἰδιαιτέρως Νῖκον Σαλονικιόν, Θρακιώτη, Βουλγαροκτόνο καὶ Τροβαδοῦρο. Δικέφαλος Ἀετὸς

634) Κορίτσια τῆς Π.Α.Π.Λ. μὲ γνωρίζετε; Εἶμαι ὁ πρώην συμμαθητὴς καὶ φίλος σας.

Δικέφαλος Ἀετὸς

635. Γειά σου Μακεδόνα Σαλονικιέ, τῆς Μακεδονίας τὸ καμάρι, μὲ σένα θὰ βαδίσουμε στῆς πεννομαχόστηλης τὴν δρᾶσιν.

Δικέφαλος Ἀετὸς

636. (ΟΠ. ΧΚΓ) Ἁγία Μαύρα μήπως νόμισες ἐπειδὴ ἄλλαξες ψευδώνυμον ὅτι ὁ.... δὲν θὰ σὲ ἀνεκάλυπτε; Καὶ στὸ εἶπα καὶ προσωπικῶς. Σοῦ εἶπε ἡ φίλη σου Λ. ποία εἶναι πού....

Βαρῶνος Χ ('Αρτινὸς)

637. (ΧΧ) Ἄδωνις = Ἀμφιβολίες! Ἀλκυὼν = μαγγανοπήγαδο (τελευταίου τύπου), Ἀσμοδαῖος = σκαραβαῖος (ἀπόγονος τοῦ Τουταγχαμών). Νῖκος Σαλονικιὸς = καρμανιόλα (ὁ Θεὸς νὰ σᾶς φυλάῃ).

Νῖκος Σαλονικιὸς
(ὁ δημοφιλέστατος)

638. (Χ.Χ.) Εἰδήσεις: Τὴν πρωΐαν τῆς χθές, ἀνελθὼν εἰς τὰ ἀνάκτορα ὁ ἀνακηρυχθεὶς ἀρχιπεννομάχος, κατόπιν τῶν τελευταίων ἐκλογῶν, ΝΙΚΟΣ ΣΑΛΟΝΙΚΙΟΣ ἔλαβεν ἐντολὴν ὅπως σχηματίσῃ κυβέρνησιν διὰ τὴν ὁμαλὴν διευθέτησιν τῶν «Πεννομαχιῶν». Οὕτω τὴν μεσημβρίαν τῆς σήμερον κατηρτίσθη τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, ἀπαρτιζόμενον ἀπὸ τὸν Νῖκον Σαλονικιὸν (πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν), Ψὺν τῆς Δρυὸς (ὑπουργὸν Δημοσίων Ἔργων), Ρὶν-τὶν-τὶν (ὑπουργὸν Παιδείας), Σαμοθρακίτη (ὑπουργὸν Δικαιοσύνης), Πινόκιο (ὑπουργὸν Βιομηχανίας), Λεονάρδο Ντὰ Βίτσι (ὑπουργὸν Ἐσωτερικῶν), Σοφὸ (ὑπουργὸν Ἐμπορίου), Ἀηδονάκι (ὑφυπουργὸν Παιδείας). Προμηνύονται ἐξελίξεις εἰς τὰ ὑπουργεῖα. Εὐθὺς ὡς καταρτισθῇ ἡ νεοεκλεγεῖσα ἰσχυρὰ Κυβέρνησις εἰς σῶμα θὰ ὁμώσῃ τὸν νενομισμένον ὅρκον εἰς τὴν Βουλὴν τῶν «Πεννομαχιῶν».

Νῖκος Σαλονικιὸς
(ὁ πρωθυπουργὸς)

639. (Χ.Χ.) Προκηρύττω διαγωνισμὸ μὲ ἀπάντηση στὴν ἐρώτηση: Ἐὰν ἤμουν ὑπουργὸς τῆς Παιδείας τί θὰ ἔκαμνα; Οἱ τρεῖς ἐξυπνότερες ἀπαντήσεις θὰ βραβευθοῦν μὲ ἕνα βιβλίο μὲ τίτλο «Σωματικὴ ἀγωγή». Συμμετοχὲς στὴ διεύθυνση: Ἀλέξανδρον Μακρυλάκην, Γυμνάσιον Σουφλίου.

Ριν-τὶν-τὶν

640. (58—59) Μὲ χαρὰ βλέπω ὅτι οἱ Βολιῶτες τῆς πεννομαχόστηλης αὐξήθηκαν κατὰ ἕναν, τὸν Ἰάκη Ροδαλίνο στὸν ὁποῖον ἀπευθύνω ἐγκάρδιο χαιρετισμό. Κλὰρκ

641. Π. Τεμπέλη δὲ τσοντάρης τίποτα νὰ ἰσοσκελισθῇ ὁ προϋπολογισμός; Ὅσο γιὰ τὴν 461 τί νὰ σοῦ πῶ φίλε μου ὑποψιάζομαι ὅτι σὲ ἐμειδίασαν ἀγρίως. Ἐγὼ νομίζω ὅτι εἴστε οἱ μεγαλύτεροι προμηθευταὶ τῶν κλωστοϋφαντουργῶν.

Κλὰρκ

642 (ΧΧ). Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλους καὶ ὅλες καὶ ἰδιαιτέρως τοὺς Μακεδόνες: Σαλονικιόν, Λ. Μιχαηλίδην, Πινόκιο κλπ.

Ραφαὴλ Σάντι

643. Εἰς τὴν στήλην πρὶν νὰ μπῶ
πρῶτ' ἀπ' ὅλους χαιρετῶ
τοὺς Νεαπολιτάνους
Ἀριστ. Κανδ. — Βασ. Μοῦτσον.

Ραφαὴλ Σάντι

644 (58—61). 470 Θὰ σὲ ἔκανα κλητῆρα. Ἀντιχαιρετῶ πατριώτισσα Τσιγγανοπούλα. Ἐπίσης καλέ μου Σαμοθρακίτη. Μ. Ἄγνωστη ἔγραψα, ἅμα τὸ βρῇς γράψε! Γράψτε στὸ διαγωνισμό.

Τροβαδοῦρος

645 (58—62). Ἀπ' τὸν Τζάρα ποίηση ζητῶ
ἀπ' τὸν Κᾶρκο λίγη σοφία
γιὰ νὰ μπορέσω καὶ γὼ
νὰ γίνω ἰδιοφυΐα!...

Ξενιτεμένος Ἠπειρώτης

646. Τζαβέλα γερμανάκι
Τσοῦτσα Γ. μορφονιὲ
Χριστόπουλε Ἀλκ. μονοκόματε
σας χαιρετῶ ἀπὸ μακρυά!...

Ξενιτεμένος Ἠπειρώτης

647. Μάμαλη Μυγχάουζεν, Κουρκουβέλα παστιτσοφαγᾶ, γειά σας.

Ξενιτεμένος Ἠπειρώτης

648. Γκοντουλάκη Χ. ἔμαθα πὼς εἶσαι μάγος τῆς μπάλας. Σπασμένο μπάσο τοῦ ἀκορντεὸν Μαστροδῆμο Β. Δὲν μὲ γνωρίζετε; χὰ χὰ χά!!

Ξενιτεμένος Ἠπειρώτης

649 (58—63). Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση τοῦ Περιοδικοῦ χαιρετῶ ὅλους καὶ ἰδιαιτέρως Μπουρλοτιέρη Πεννομάχων.

Ἀδελφὸς Γενναίου

650. Κρινάκι τῆς Αὐγῆς τί λὲς νὰ σὲ ἀποκαλύψω; (Δαρεῖος Γλυκομίλητος Νέστωρ), Φαιδρὲ κοιμήθηκες;

Ἀδελφὸς Γενναίου

651 (58—64). Θρακιώτη — Ρὶν - τὶν - τὶν — Τσιγγανοπούλα. Γειὰ χαρά. Ἀλληλογραφοῦμε;

Γεωρβασπὰρ

652. Γειά σας Ὀρεστιαδῖτες. Παπαδογιαννάκη — Βραχιολίδη πάρτε ψευδώνυμα νὰ πεννομαχήσουμε.

Γεωρβασπὰρ
ὁ συμπολίτης σας

653 (58—65). Εὔχομαι σ' ὅλους - ες «καλὸ Πάσχα».

Θρακιώτης

654. Ζητῶ συγνώμην Κόκκινο Τριαντάφυλλο γιὰ τὴν (183).

Θρακιώτης

655. Σὰν πολλὰ δὲν μᾶς τὰ λὲς Μυστηριώδη Ἄγνωστη;

Θρακιώτης (ὁ Ἡρωϊκὸς)

656. Προσεχῶς Δῶρα!...

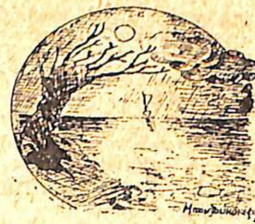
Θρακιώτης (ἐκ Θράκης)

657 (58—67). Συγνώμη Ντολορές μου, γιὰ τὴν ἀδικία (1942). Ἀλλὰ φεῦ! Τώρα πιὰ εἶναι ἀργά... Πρὸς τὸ παρὸν ἀδυνατῶ, φίλε Ὕμνε Ἐλευθερίας. Ἀργότερα πιστεύω. Ἔλα... καὶ θὰ γελάσω, Χρυσοδιάβολε (134) καὶ μάλιστα... μοντέρνα!...

Ἥρωας Θρύλος

Ο ΜΠΟΥΖΟΥΚΟΚΕ-ΦΑΛΟΣ
(Σκίτσο Πάνθηρα)

ΧΕΙΜΩΝΙΑΤΙΚΗ ΝΥΧΤΑ
(Μπουζουκοκέφαλου)

ΠΡΩΤΑΠΡΙΛΙΑ ΚΑΙ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

Μὲ πραγματικὴ λύπη μας, εἰδοποιοῦμε τοὺς ἀναγνῶστες μας, πὼς... τὰ περὶ αὐξήσεως τῶν σελίδων τοῦ περιοδικοῦ καὶ ἐκδόσεώς του ὡς ἑβδομαδιαίου ἦταν ἕνα ἀθῶο πρωταπριλιάτικο ψέμμα.

Ὅσοι τὸ κατάλαβαν... χαλάλι τους. Ὅσοι τὴν ἔπαθαν, νᾶναι καλὰ καὶ τοῦ ... χρόνου!

658. Εἶσαι πράγματι ἕνα νήπιο, Πρ. Τεμπέλη. Ὄχι βέβαια στὸ ἀνάστημα, ἀλλὰ στὸ νοῦ... Κι ὁμολογῶ, ὅτι σὲ θεωρῶ... Ἀλλὰ γιατί νὰ συνεχίσω; πολὺ φοβᾶμαι, πὼς δὲ θὰ μὲ νοιώσης δίχλου... Γι' αὐτὸ καὶ σταματῶ.

Θᾶνος Ἀθάνατος

659. Στοὺς Ν. Ἀνίκητο καὶ Ντορεμὴ
(Μιὰ ἀπάντηση ποὺ χρωστοῦσα)
Τὸ ἀθάνατο νερὸ μιὰ καὶ εἶναι ἀκριβό,
δὲν σᾶς τὸ χαρίζω
Μὰ μ' ἀρέσετε κι' οἱ δυὸ καὶ κακὸς νὰ μὴ φανῶ,
φίλους σᾶς βαφτίζω...

Θᾶνος Ἀθάνατος

660. Πότε λοιπὸν κι' ἐδῶ θὰ σᾶς δοῦμε, Ἐδεσσανοπούλα; Πολλὰ - πολλὰ χαιρετίσματα...

Θᾶνος Ἀθάνατος - Ἥρ. Θρῦλος

661 (ΧΧ). Ξενιτεμένε Ἠπειρώτη (329) δέχομαι ν' ἀλληλογραφήσουμε. Γενναῖε τί γίνεσαι; Χάθηκες! Μήπως σ' ἔφαγαν τὰ κοράκια; Γλυκομίλητε Νέστορα (354) δὲν θέλω νὰ συμμαχήσουμε.

«Κρινάκι τῆς Αὐγῆς»
«Πτερωτὸς Πήγασος»

662. Πολὺ καλὰ τὰ ἔγραψες Κλυκομίλητε Νέστορα περὶ τοῦ καλλιτεχνικοῦ συγκροτήματος τῆς Παιδοπόλεώς μας. Συγχαρητήρια.

Κρινάκι τῆς Αὐγῆς (Σταχ. τοῦ Ἀγ.)

663. Γλυκομίλητε Νέστορα σὺ τῆς στήλης τὸ βλαστάρι, ὦ τρανέ μας ποιητή, ποὺ εἶσαι ὅλων μας καμάρι. Κρινάκι τῆς Αὐγῆς

664 (58—68). Ἀντιχαιρετῶ Τ. Ροδαλῖνο Ἐλατο. Δέχομαι τὴν ἀλληλογραφία σας. Ἀλλὰ σὲ ποιὰ διεύθυνση ὅμως; Πληγωμένε Γλάρε γιατὶ μεταχειρίζεσαι ξένα ψευδώνυμα μετατροποποιημένα;

Γλάρος τοῦ Παγασητικοῦ

665. ΑΙΝΙΓΜΑ: Τὸ πρῶτο του δείχνει μεγάλη προκοπή, στὴν... πάρλα δηλαδή, τὸ δεύτερό του μεγάλη τεμπελιά, κι' ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ περιμένουμε τὸ εἰσιτήριό του γιὰ τὸ... Δαφνί!! Ποιὸς νᾶναι;;;; Γιὰ νὰ μὴν σᾶς... βάζω σὲ σκοτοῦρες σᾶς τὸν φανερώνω: Ὁ Προκ. Τεμπέλης!!! Ποιὸς ἄλλος;;!!

Γλάρος τοῦ Παγασητικοῦ
(Βέρος Βολιώτης)

666. Γειὰ Ρὶν - τὶν - τὶν (σὲ γνωρίζω), Τροβαδοῦρε καὶ Ν. Σαλονικιέ.

Τσιγγανοπούλα

667. (58—73) Πεννομάχοι!.... Πεννομάχοι!... Σᾶς εὔχομαι ὅλους - ες χρόνια πολλὰ καὶ τοῦ χρόνου πάλι νὰ τὰ ποῦμε. Δικέφαλος Ἀετὸς

668. Βουλγαροκτόνε μὲ γνωρίζεις;!... Μὰ πρέπει νὰ μὲ γνωρίζης διότι εἶμαι τὸ δοξασμένο ἔμβλημά σου ὁ.... Δικέφαλος Ἀετὸς

669. Γειά σου Θρακιώτη (φίλε Πέτρε). Θυμᾶμαι ὅταν ζούσαμε μαζὶ στὴν παιδόπολη Μυτιλήνης, ποὺ τὰ κρεββάτια μας ἦταν δίπλα στὸ μικρὸ θαλαμάκι. Θυμᾶσαι ποὺ μαλώσατε μὲ τὸν Παπαδῆμο κι' ἐγὼ ἔκαμα τὸν εἰρηνοποιό;

Ρὶν-τὶν-τὶν (ὁ ἄγαρμπος μνήμων)

◇◇

Νέα ψευδώνυμα

Ἐγκρίνονται ἢ ἀνανεώνονται τὰ ψευδώνυμα: Ἀδελφὸς Γενναίου, Ἱππότης τῆς Θράκης, Καρμανιόλας, Παιδὶ τῶν Θερμοπυλῶν, Πυρπολητὴς Κανάρης.

◇◇

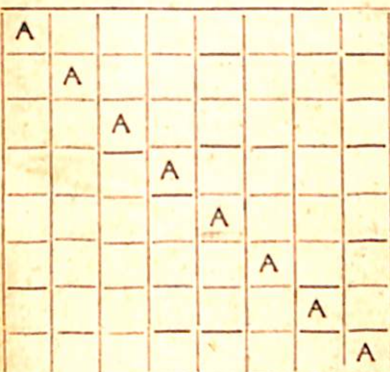
Προαιρετικὲς εἰσφορὲς

Ἐλάβαμε τὶς παρακάτω προαιρετικὲς εἰσφορές:

Χ. Τοπαλίδης (54 - 27) 2.000
Β. Γρ. Καλογεροπούλου (58 - 66) 5.000

Περνᾶτε εὐχάριστα τὴν ὥρα σας

1) ΚΛΙΜΑΚΟΛΕΞΟ

1) Αὐτοκράτωρ τοῦ Βυζαντίου. 2) Θεσσαλικὴ πόλη. 3) Τὸ χρῶμα τῆς φύσεως. 4) Ἀπονέμονται στοὺς γενναίους. 5) Τέτοιος ποιητὴς εἶναι ὁ Ὅμηρος. 6) Τὸ ἑορτάζουν οἱ Μουσουλμάνοι. 7) Προφητικὸ βιβλίο. 8) Νησὶ τῆς Μεσογείου.

Γ. Τσαμπούρης, Κολινδρὸς

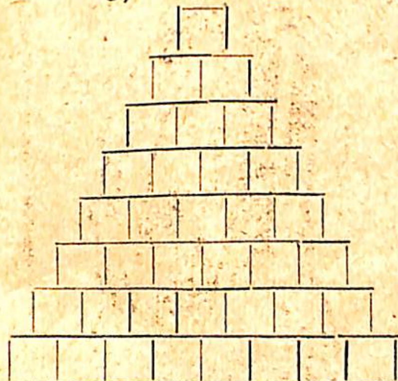
2) ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΚΟ

1) 1, 2, 3, 2, 4, 5, 6, 7, 8.
2) 6, 7, 8, 5.
3) 3, 2, 4, 7.
4) 1, 2, 8, 2, 6, 2, 5.
5) 1, 7, 8, 7, 4.
6) 6, 2, 8, 5.

1) Ἀπονέμεται γιὰ πράξεις ἐξαιρετικές.
2) Τόπος ἡσυχίας καὶ γαλήνης.
3) Ροῦχο ποὺ δὲν εἶναι γιὰ τὸν καθένα.
4) Διῶρυξ ἀλλὰ καὶ καπέλλο.
5) Σωματικὸ καὶ ψυχικὸ ἄλγος.
6) Περιφέρεια τῆς Πελοποννήσου.

Νῖκος Γιαννούτης

3) ΠΛΡΑΜΙΔΑ

1) Σύμφωνο.
2) Γαλλικὸ ἄρθρο.
3) Εἶναι τὸ δηλητήριο τοῦ φιδιοῦ.
4) Γαλλικὸ λιμάνι στὴν Ἀφρική.
5) Ἔγραψε ὡραιότατα τραγούδια.
6) Βουνὸ τῆς Ἠπείρου.
7) Πόλη τῆς Ἰταλίας.
8) Γνωστὸς ποιητής.

Κλ. Μαρκούσης, Κεφαλληνία

4) ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

Τ' ἀρχικὰ τῶν λέξεων ποὺ ζητοῦμε σχηματίζουν τὸ ὄνομα ἀρχηγοῦ τῶν Ἰσραηλιτῶν.

1) Πρωτεύουσα Εὐρωπαϊκοῦ Κράτους.
2) Θάλασσα ἀπέραντη.
3) Ἔνδοξο ἑλληνικὸ νησί.
4) Μεγάλος Ἕλληνας ποιητής.
5) Προφήτης.
6) Δὲν ἔπαθε τίποτε.

Π. Θ. Μουντζούρης, Κακόρρευμα

5) ΑΝΑΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Βγάζω ταῦ καὶ βάζω ρῶ
ἕνα γράμμα ἀκόμ' ἀλλάζω
κι' ἀπὸ δημητριακὸ
νῆσο σοῦ παρουσιάζω.

Β. Ἀγγελόπουλος, Ζαχάρω

6) ΕΛΛΙΠΟΣΥΜΦΩΝΟ

— ι α — η — ε — — —
α — — ε ι —

Τὸ εἶπε ὁ σοφὸς Κλεόβουλος.

Νῖκος Γιαννούλης

7) ΓΡΙΦΟΣ

ΑΠΑ — ΑΠΑ — ΑΠΑ — ΑΠΑ — ΑΠΑ — ΑΠΑ — ΝΤΟΣ;

Ἀπ. Παπαγιαννόπουλος, Καρδίτσα

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΑΡΙΘ. 80

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1							■						
2			■		■				■		■		
3				■						■			
4			■		■				■		■		
5		■					■					■	
6					■				■				
7	■					■		■					■
8					■				■				
9		■					■					■	
10			■		■				■		■		
11				■						■			
12			■		■				■		■		
13							■						

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) Εὐνοϊκός.— Αὐτὸς ὁ μαθητὴς δὲν προάγεται. 2) Γράμμα τοῦ γαλλικοῦ ἀλφαβήτου.— Στρατάρχης τοῦ Ναπολέοντος.— Νότα. 3) Μάρκα αὐτοκινήτου.— Γνωστότατο ποτό.— Νότα. 4) Ὑποθετικό.— Ἄγγλος συγγραφεύς.—Ἡ Ἥρα τὴν μεταμόρφωσε εἰς δάμαλιν. 5) Πόλη τῆς Ἠπείρου.— Δυὸ τέτοιες χρειάζονται γιὰ τὸ ποδοσφαιρικὸ μάτς. 6) Πάθημα.— Γαλλικὴ πόλη, ὅπως προφέρεται.—Ἀναφορικὴ ἀντωνυμία (θηλ.). 7) Ἀπαρτίζουν τὸν σκελετό.— Χωρὶς αὐτὴν γάμος δὲν γίνεται (δημ.). 8) Ἔχουν τὶς ἴδιες διαστάσεις.— Καθώς.— Εὐρωπαϊκὴ πρωτεύουσα. 9) Θὰ τὴν βρῆτε στὸ παποῦτσι.—Ἡ ὑπομονή του εἶναι παροιμιώδης. 10) Μόριον.— Ἀμερικανικὸ ἀνδρικὸ ὄνομα.—Ὄχι ἐγώ. 11) Βιβλικὸ πρόσωπο.— Ἀφορμή.— Ὁλόκληρος. 12) Φωνῆεν καὶ σύμφωνον.— Γερμανίδα ἠθοποιὸς τοῦ κινηματογράφου.— Νότα. 13) Βασανίζει τοὺς ταξιδεύοντας μὲ πλοῖα.— Θαλασσοζημία.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) Αὐτὸ δὲν σταματᾶ.— Εὐρωπαῖος στὴν αἰτιατική. 2) Ἀσιατικὸ Κράτος.— Νησὶ τῶν Κυκλάδων.— Μεγάλη στρατιωτικὴ μονάς. 3) Μικρογραφία δάσους. 4) Νημάτιον.— Μεγάλος Λατίνος ποιητής.—Ἄρθρον (ἀνάπ.). 6) Γερμανὸς ἀρχαιολόγος ποὺ ἐνήργησε πολλὲς ἀνασκαφὲς στὴν Ἑλλάδα.— Καυτηριάζει. 7) Τοπικὸν ἐπίρρημα.— Σύνδεσμος.— Ἀρχικὰ γνωστοῦ ἡμικρατικοῦ ὀργανισμοῦ. 8) Δὲν σέβεται τοὺς νόμους.— Τὰ σπουδάζουν στὸ Πανεπιστήμιο 10) Πρόθεση.— Ἀποτελοῦσαν τὴν ἀκολουθία τοῦ Διονύσου.— Μόριον. 11) Μὲ μεγάλη πεῖρα καὶ σύνεση (ἐπίρ.). 12) Καρφιά.— Βιβλικὸ πρόσωπο.—Ὁ σκελετὸς τοῦ αὐτοκινήτου. 13) Αὐτὴ ζήτησε τὸ κεφάλι τοῦ Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου.—Ὀνομαστὸ ἄλσος τοῦ Παρισιοῦ.

8) ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΧΩΡΙΣ ΕΙΚΟΝΑ

— Μίμη, Λάμπρο, ἐλᾶτε νὰ σᾶς δώσω.
— Τί καλὲ μητέρα;
— Μὰ σᾶς τὸ εἶπα.

Ἔβη Γκιζάνη, Λαμία

9) ΜΑΓΙΚΟ ΓΡΑΜΜΑ

Ἀλλάζοντας ἀπ' τὶς παρακάτω λέξεις ἕνα γράμμα μ' ἕνα ἄλλο, θὰ σχηματίσετε ἰσάριθμες λέξεις:

1) ΦΑΡΟΣ. 2) ΚΑΔΟΣ. 3) ΤΕΡΑΣ. 4) ΣΚΑΛΑ. 5) ΚΟΡΟΣ.

Γ. Γεωργόπουλος, Μεσσήνη

◆◆◆

ΛΥΣΕΙΣ 79ου ΤΕΥΧΟΥΣ

1) ΤΑ 4 ΝΗΣΙΑ

ΕΥΒΟΙΑ — ΚΥΘΗΡΑ — ΣΚΥΡΟΣ — ΛΗΜΝΟΣ.

2) ΡΟΜΒΟΣ

```
      Α
    Α Ρ Α
  Α Ρ Σ Ι Σ
Α Ρ Σ Ε Ν Α Α
  Α Ι Ν Ο Ν
    Σ Α Ν
      Λ
```

3) ΠΟΙΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ;

Εἶναι ὁ ἀριθμὸς 182. (182 + 14 = 196 : 14 = 14).

4) ΔΙΠΛΗ ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

1) ΜάΓοι. 2) ΠαΡέα. 3) Ἰθάκη. 4) ΖηΜία. 5) ἌμΜος. 6) ΝεΟτης. 7) ἸάΣιον. = ΜΠΙΖΑΝΙ—ΓΡΑΜΜΟΣ.

5) ΔΙΚΤΥΩΤΟ

1) ΠΡΙΑΜΟΣ. 2) ΠΑΝΑΓΙΑ. 3) ΝΟΜΙΚΟΣ.

6) ΤΕΛΕΙΕΣ ΚΑΙ ΠΑΥΛΕΣ

1) Τυφλός. 2) Κῶνος. 3) Βέρροια. 4) Λουκᾶς. 5) Θαλῆς. 6) Βέρνη.

7) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

ΑΝΤΙ - ΓΟΝΥ = ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

8) ΣΤΑΥΡΟΣ

```
        2
        6
8   1   5   7   4 =25
        3
        9
        =
        25
```

ΛΥΣΗ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΑΡ. 79

Ὁριζόντια: 1) ΑΗΡ—ΚΑΛΟΝ. 2) ΑΝΕΤΑ. 3) ΣΑΛΑΜΙΣ — ΙΑΝΟΣ. 4) ΚΕΑ — ΗΧΟΣ — ΝΟΡΑ. 5) ΙΡΙΣ — ΟΝΟΣ — ΙΟΝ. 6) ΑΤΕ — ΑΔΑΜ—ΦΙ. 7) ΕΥΝΟΙΑ — ΑΛΗΤΗΣ. 8) ΛΑ — ΠΝΟΗ — ΑΝΑ. 9) ΛΙΑ—ΕΥΧΗ — ΩΜΟΝ. 10) ΑΝΝΑ — ΤΗΡΩ — ΕΤΙ. 11) ΣΑ·Ι·ΤΑ — ΡΑΜΕΣΙΣ. 12) ΣΟΦΙΑ. 13. ΑΣΗΜΙ — ΣΟΣ.

Κάθετα: 1) ΣΚΙ — ΕΛΛΑΣ. 2) ΡΕΑ — ΥΑΙΝΑ. 3) ΑΥΛΑΙΑΝ — ΑΝΙΣΑ. 4) ΣΤΟΠ — ΑΤΟΣ. 5) ΡΩΜΗ — ΕΙΝΕ—ΑΦΗ. 6) ΟΧΙ — ΑΟΥΤ — ΜΙ. 7) ΚΑΣΟΝΑ — ΗΧΗΡΑΙ. 8) ΑΝ — ΣΟΔΑ — ΗΡΑ. 9) ΛΕ·Ι· — ΣΑΛΑ — ΩΜΟΣ. 10) ΟΤΑΝ — ΜΗΝΩ. 11) ΝΑΝΟΙ — ΤΑΜΕΣΙΣ. 12) ΟΡΟΦΗ — ΟΤΙ. 13) ΣΑΝΙΣ—ΝΙΣ.

ΤΑ ΒΑΡΕΛΟΤΑ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ

